

Հավելված 1.
ՀՕՏԾ 3 Ծրագրի տեղեկագիր

**ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ԿԱՅՈՒՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԾՐԱԳԻՐ,
ՏՐԱՆՇ 1
ՀՈՂԻ ՕՏԱՐՄԱՆ ԵՎ ՏԱՐԱԲՆԱԿԵՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ
ԾՐԱԳՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ**

**Շիրակի փողոց-Արտաշատի խճուղի և Արշակունյաց պողոտայի լայնացումը
Ենթաձրագիր 2. Շիրակի փողոց և Արտաշատի խճուղի. Նոր Շիրակի փողոցի
հատված**

ԲՈՎԱՆՂԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԾՐԱԳՐԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆԸ.....6

ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՍՓՈՓՈՒՄ.....6

ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՈՒՄ ՄՏԱՆԱԼՈՒ ԻՐԱՎԱՍՈՒԹՅՈՒՆՆ ՈՒ ԻՐ ԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ 7

ԲՈՂՈՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴԺԳՈՀՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԼՈՒԾՈՒՄ..... 11

ՀԱՃԱԽԱԿԻ ՏՐՎՈՂ ՀԱՐՑԵՐ 12

ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐ

ԱԶԲ	Ասիական զարգացման բանկ
ԱԵՏՏ	Ազդեցության ենթակա տնային տնտեսություն
ՀՀ դրամ	Հայաստանի Հանրապետության դրամ
ԱԵԱ	Ազդեցության ենթակա անձ
ՀՕՏՇ	Հողի օտարման և տարաբնակեցման շրջանակ
ՀՕՏԾ	Հողի օտարման և տարաբնակեցման ծրագիր
ԵՔ	Երևանի քաղաքապետարան
ԵԿՆ	Երևանի կառուցապատման ներդրումային ծրագրերի իրականացման
ԾԻԳ	գրասենյակ
ԾԻԳ	Ծրագրերի իրականացման գրասենյակ

ՏԵՐՄԻՆՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ

Ազդեցության ենթակա տնային տնտեսություն (ԱԵՏՏ)	Ազդեցության ենթակա տնային տնտեսությունը՝ մեկ տանիքի տակ բնակվող բոլոր անդամները, որոնք գործում են որպես մեկ տնտեսական միավոր: Ազդեցության ենթարկված տնային տնտեսությունը կարող է բաղկացած լինել մեկ հիմնական ընտանիքից կամ ընդլայնված ընտանիքային խմբից: Սա փոխհատուցում/վերականգնում ստացող կարևորագույն միավոր է:
Ազդեցության ենթակա անձ (ԱԵԱ)	Ցանկացած անձ (անհատ), որը Ծրագրի իրականացմանն առնչվող փոփոխությունների պատճառով ազդեցության է ենթարկվում հողի, ջրի, բնական պաշարների օգտագործման կամ եկամտի կորստի առումով:
Իրավասություն/իրավունք	Ազդեցության ենթակա անձանց կրած կորուստների բնույթով պայմանավորված միջոցառումների շրջանակ՝ ներառյալ նրանց հասանելիք փոխհատուցումը, եկամտի վերականգնումը, օժանդակությունը վերաբնակեցման, եկամտի փոխհատուցման և տեղափոխման հարցերում, որպեսզի ԱԵԱ-ները վերականգնեն իրենց տնտեսական և սոցիալական բազան:
Բացառիկ՝ հանրային շահ գերակա	Կառավարության կողմից իրականացվող միջոցառում ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց սեփականություն հանդիսացող գույքը պետական կամ համայնքային սեփականություն դարձնելու համար:
Վերականգնում	Ոչ կամավոր տարաբնակեցման քաղաքականության շրջանակներում նախաձեռնվող փոխհատուցման միջոցառումներ, որոնք այլ են, քան օտարված ակտիվների փոխարինման արժեքի վճարումը:
Վերաբնակեցում	ԱԵԱ-ների կամ ԱԵՏՏ-ների ֆիզիկական տեղահանումն իրենց այն բնակավայրից, որն ունեին մինչ Ծրագիրն իրականացնելը, որը պահանջում է կացության կամ ակտիվների/գույքի վերակառուցումն այլ վայրում:
Վերաբնակեցման արժեք	Արժեք, որը պարտադիր պետք է փոխարինի ազդեցությանը ենթակա ակտիվը/առարկան նույն արժեքը և որակը ունեցող համարժեք գույքով առանց գործառնական և այլ ծախսերի: Վերաբնակեցման արժեքը կարող է որոշվել տարբեր եղանակներով՝ ելնելով ազդեցությանը ենթակա առարկայի տեսակից և ծրագրում գործող պայմաններից հետևյալ կերպով. ա) հող՝ գործող շուկայական գինը, որը որոշվել է հողի հետ կապված գործարքների հետազոտության հիման վրա կամ, եթե հողի շուկան բացակայում է, ազդեցությանը ենթակա հողի մթերատու արժեքը/վերականգնման գինը, բ) շենքեր՝ ազդեցությանը

	<p>ենթակա շենքի ամբողջական վերականգնման գինը, ներառյալ՝ շինարարական նյութերը, աշխատուժը և տրանսպորտային ծախսերը առանց անորտիզացիոն/վերաօգտագործվող նյութերի, գ) մշակաբույսեր՝ գործող շուկայական գինը և դ) ծառեր՝ շուկայական գործակցով եկամտի կորուստներ (բերքատու/փայտանյութ տվող ծառեր) և վերականգնման գինը (ոչ բերքատու ծառեր/տնկիներ):</p>
<p>Տարաբնակեցման ծրագիր</p>	<p>Գործողությունների ժամանակացույց՝ տարաբնակեցման ռազմավարությունը, նպատակները, իրավունքները, գործողությունները, պարտավորությունները, մոնիտորինգը և գնահատումը հստակեցնող բյուջեի բաշխմամբ:</p>
<p>Խոցելի ազդեցությանը ենթակա տնային տնտեսություններ (ԱԵՏՏ-ներ)</p>	<p>Խոցելի են համարվում հետևյալ ԱԵՏՏ-ները. ա) կարիքավոր ԱԵՏՏ-ներ, որոնք հաշվառված են ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության Ընտանեկան նպաստի համակարգում, բ) միայնակ կանանց կողմից ղեկավարվող տնային տնտեսությունները, որտեղ կայուն եկամուտ ունեցող (առնվազն նվազագույն ամսական աշխատավարձի չափով) այլ չափահաս, աշխատունակ տարիքի անձ չկա՝ բացառությամբ զինծառայություն անցնող կամ քսաներեք տարին չլրացած ցերեկային ուսուցմամբ սովորողները, գ) տարիքային կենսաթոշակի իրավունք ունեցող անձանց կողմից ղեկավարվող տնային տնտեսությունները, որտեղ կայուն եկամուտ ունեցող (առնվազն նվազագույն ամսական աշխատավարձի չափով) չափահաս, աշխատունակ տարիքի անձ չկա՝ բացառությամբ զինծառայություն անցնող կամ քսաներեք տարին չլրացած ցերեկային ուսուցմամբ սովորողները:</p>

ԾՐԱԳՐԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը (ՀՀ կառավարություն) պատրաստվում է իրականացնել ՀՕՏՕ 3-ը Ենթաճրագիր 2. Շիրակի փողոց-Արտաշատի խճուղի, Նոր Շիրակի փողոցի հատվածի (ենթաճրագիր) համար Ասիական զարգացման բանկի (ԱԶԲ) ֆինանսավորմամբ՝ Քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագրի Տրանշ 1-ի ներքո: Երևանի քաղաքապետարանը հանդես է գալիս որպես Իրականացնող մարմին (ԻՄ) և գործում է անմիջապես Ծրագրի իրականացման գրասենյակի (ԾԻԳ) միջոցով: Ենթաճրագիրը ներառում է մի շարք նոր ճանապարհների կառուցում/բարելավում, մասնավորապես՝ Շիրակի փողոց-Արտաշատի խճուղի, ներառյալ՝ Արշակունյաց պողոտայի լայնացումը: Ծրագրի 3.7 կմ-ը ներառում է Արշակունյաց պողոտայի լայնացումը (շինարարությունն արդեն սկսվել է ճանապարհահատվածներում՝ առանց Հողի օտարման և տարաբնակեցման պլանի), նոր ճանապարհային հանգույց, որի համար պահանջվում է նոր ծրագրի Արտաշատի խճուղուց միջև Շիրակի փողոց, ինչպես նաև Արտաշատի խճուղի- Նորագավիթի 1-ին փողոց հատվածի լայնացումը:
2. Ենթաճրագիրը պահանջում է զգալի մասշտաբների ՀՕՏ: Ինչպես պահանջվում է նման դեպքերում, ըստ ԱԶԲ-ի Ծրագրի նախապատրաստման գործընթացների, ԵԲ-ն Ծրագրի համար մշակել է ՀՕՏ շրջանակ (ՀՕՏԸ) և Ենթաճրագրի համար՝ ՀՕՏ ծրագիր (ՀՕՏՕ), որոնք համապատասխանում են ԱԶԲ-ի Անվտանգության քաղաքականության հայտարարագրի (ԱՔՀ 2009) պահանջներին և ՀՀ օրենսդրությանն ու կանոնակարգերին: ՀՕՏԸ-ն սահմանում է փոխհատուցման քաղաքականությունը և ՀՕՏ իրականացման մեխանիզմները՝ լրացնելով Հայաստանի Հանրապետության (ՀՀ) համապատասխան օրենսդրության/կանոնակարգերի և ԱՔՀ 2009-ի պահանջների միջև տարբերությունները: Փոխարենը Ծրագրի համար ՀՕՏՕ-ն ապահովում է ՀՕՏ գործողությունների մանրամասն պլան՝ բացահայտելով բոլոր ազդեցությունները/ազդեցության ենթակա կողմերին, գնահատելով փոխհատուցման դրույքաչափերը/արժեքները և սահմանելով իրականացման գործընթացները, ժամանակացույցները և մեխանիզմները:
3. Ե՛վ ՀՕՏԸ-ն, և՛ ՀՕՏՕ-ն համաձայնեցվել են ՀՀ կառավարության հետ, և, ԱՔՀ 2009-ի պահանջների համաձայն, պետք է հրապարակվեն հայերեն և անգլերեն լեզուներով ԵԲ-ի և ԱԶԲ-ի կայքէջերում: Այդ բոլորը ամփոփ ներկայացնում է Ենթաճրագրի ՀՕՏԸ և ՀՕՏՕ հիմնական կետերը և տեղեկատվություն տրամադրելու նպատակով բաժանվում է Ծրագրի ազդեցությանը ենթարկվող բոլոր տնային տնտեսություններին/անձանց: ՀՕՏԸ-ն և ՀՕՏՕ-ն հասանելի են Շենգավիթի տարածքային կառավարման գասենյակում, ինչպես նաև ԵԲ, ԾԻԳ և ԱԶԲ-ի պաշտոնական կայքէջերում:

ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՍՓՈՓՈՒՄ

4. ԱԵՏՏ/ԱԵԱ մարդահամարի և մանրամասն չափագրման հետազոտություններն իրականացվել են 2013 թ. մարտից-օգոստոսն ընկած ժամանակահատվածում: Նոր Շիրակի փողոցի հատվածը ազդեցության է ենթարկում 85 հողակտորներ, որոնցից՝
  - 30 -ը՝ հանդիսանում են 38 ԱԵՏՏ-ների սեփականությունը,
  - 44 հողակտորներ պատկանում են ԵԲ-ին, որնցից 1-ը վարձակալված է 1 կազմակերպության կողմից և 43-ը ՀՀ օրենսդրության պահանջների չպահպանմամբ՝ անշարժ գույքի նկատմամբ չգրանցված իրավունքով օգտագործվում են 41 ԱԵՏՏ-ների կողմից,
  - 11 հողակտորներ ենթակա են օրինականացման և օրինականացման/գրանցման

գործընթացում են:

5. Ընդհանուր առմամբ, 39 բնակելի հիմնական շինություններ (4,143.8 մ2) և մեկ բազմահարկ շինություն՝ 8 բնակարաններով (423.88 մ2), կքանդվեն: Ի լրումն, 118 օժանդակ կառույցներ՝ ավտոտնակներ, պահեստներ և նկուղներ կենթարկվեն ազդեցության: 33 ոչ բնակելի շինություններ կենթարկվեն աղեցության: Կտեղադրվի մեկ դարպաս՝ դեպի բնակելի սեփականությունը մեքենայի նոր մուտք ապահովելու համար: Ընդհանուր առմամբ, 2980.88 մ2 բարելավում կենթարկվի ծրագրի ազդեցությանը, ինչպես նաև 649.04 գմ և 1440.85 մ2 ցանկապատ/պատ:
6. Ազդեցության կենթարկվեն 349 մ2 մշակաբույսեր, 2,245 մրգատու թփեր, 1,358 մրգատու ծառեր, 274 փայտանյութ սվող ծառեր, 188 դեկորատիվ ծառեր, 1,337 դեկորատիվ թփեր, ինչպես նաև 1,633 դեկորատիվ ծաղիկներ: Յոթ ձեռնարկատիրական գործունեություններ կենթարկվեն մշտական ազդեցության, որոնցից 6-ը ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված հարկային հայտարարագրով և 1-ն՝ առանց հարկային հայտարարագրի է: Ազդեցության կենթարկվեն 5 աշխատողներ:
7. Մարդահամարի արդյունքում բացահայտվեցին 90 ազդեցության ենթակա տնային տնտեսություններ և կազմակերպություններ (սեփականատերերը, վարձակալները և հողերի/շինությունների օգտագործողները, ձեռնարկատիրական գործունեության սեփականատերերը և աշխատողները): Ընդհանուր առմամբ, ազդեցության կենթարկվեն 391 անձինք: 62 ԱԵՏՏ-ներ պետք է վերաբնակեցվեն իրենց բնակավայրից և 18 ԱԵՏՏ-ներ խոցելի են:
8. ՀՕՏՕ իրականացման ընդհանուր արժեքը, ներառյալ՝ փոխհատուցումները, օժանդակությունները, ինչպես նաև վարչական և չնախատեսված ծախսերը, կազմում է **2,857,109,250.34** ՀՀ դրամ, որը համարժեք է **7,003,831.27** ԱՄՆ դոլարի:

ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՈՒՄ   ՍՏԱՆԱԼՈՒ   ԻՐԱՎԱՍՈՒԹՅՈՒՆՆ   ՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ

9. Բոլոր ԱԵԱ-ները, ովքեր Ծրագրի ազդեցության արդյունքում կորցնում են հողը և/կամ հողին ամրացված որևէ գույք (շինություններ, ծառեր, մշակաբույսեր և այլ բարելավումներ) և/կամ հողի կորստով պայմանավորված եկամտի աղբյուրը, ունեն փոխհատուցման և/կամ վերականգնման միջոցառումների իրավունք: Կորցրած գույքի նկատմամբ օրինական իրավունքների բացակայությունը կամ բացասական ազդեցություն կրած զբաղվածության կարգավիճակը կամ սոցիալ-տնտեսական կարգավիճակը չպետք է խախտեն ԱԵԱ-ի իրավասությունը փոխհատուցման, վերականգնողական միջոցառումների նկատմամբ:
10. Կասեցման ամսաթվից հետո ազդեցության ենթակա տարածքներում բնակություն հաստատող կամ տներ/շինություններ կառուցող/ընդլայնող ԱԵԱ-ները փոխհատուցում ստանալու իրավասություն չեն ունենա: Նրանք նախապես ծանուցում կստանան, և կներկայացվի խնդրանք, որպեսզի ազատեն շենքերն ու ազդեցության ենթակա շինությունները նախքան ծրագրի իրականացումը: Մույն Ենթածրագրի կասեցման օր է սահմանվում **2012 թ.-ի ապրիլի 13-ը**: Ստորև բերված Բրավունքների սխեման սահմանում է կորուստների տեսակները և փոխհատուցման/օժանդակությունների իրավունքները:

Աղյուսակ 13-1 Իրավունքների սխեմա

Կորստի տեսակը	Նկարագրություն	Ազդեցության ենթարկված անձինք	Փոխհատուցում ստանալու իրավունքները
<p>1. Գյուղատնտեսական հողերի վերջնական կորուստ</p>	<p>ԱԵՏՏ-ներ, որոնք կորցնում են գյուղատնտեսական հողերը անկախ ազդեցության աստիճանից</p>	<p>Սեփականատեր</p>	<p>Փոխհատուցում՝ փոխարինման արժեք +15%՝ շուկայական կամ էլ կադաստրային արժեք (որն ավելի բարձր է), կամ փոխանակում ԱԵՏՏ համար ընդունելի մեկ այլ հողակտորով: Հողի շուկայի բացակայության դեպքում փոխհատուցումը կիրականացվի հիմք ընդունելով հողի տարեկան արտադրողականությունը՝ հաշվարկված տարիների այն քանակով, որը կապահովի ԱԵՏՏ-ի կորցրած հողի դիմաց վերականգնումը:</p>
		<p>Իրավական կարգավիճակ ստանալու ենթակա հողօգտագործող</p>	<p>ԱԵԱ հնարավորության դեպքում պետք է ստանան օրինական կարգավիճակ և փոխհատուցումը կիրականացվի վերը նշված ձևով:</p>
		<p>Վարձակալ (համայնքային, պետական)</p>	<p>Վարձակալը պետք է ստանա փոխհատուցում որպես լիարժեք սեփականատեր՝ շուկայական կամ էլ կադաստրային արժեք (որն ավելի բարձր է) կամ նրան պետք է տրվի նոր վարձակալություն: Եթե դա հնարավոր չէ, ապա, ելնելով վարձակալության մնացած տարիների հաշվարկից, նա պետք է ստանա ազդեցության ենթակա հողի «շուկայական կամ էլ կադաստրային արժեք (որն ավելի բարձր է)՝ գումարած 15%»-ին համարժեք փոխհատուցում հետևյալ մասնաբաժիններով՝ մինչև 1 տարի՝ հողի արժեքի 5%, 2) մինչև 15 տարի՝ հողի արժեքի 14%, 3) մինչև 25 տարի՝ հողի արժեքի 20%, 4) 25 և ավելի տարի՝ հողի արժեքի 25%</p>
<p>Իրավական կարգավիճակ ստանալու ոչ ենթակա հողօգտագործող</p>	<p>Այս ԱԵՏՏ-ները կստանան վերականգնման նպաստ ազդեցության ենթարկված հողի շուկայական կամ էլ կադաստրային արժեք (որն ավելի բարձր է)՝ հողօգտագործման անցած տարիների հաշվարկով. 1) մինչև 1 տարի՝ հողի արժեքի 5%, 2) մինչև 15 տարի՝ հողի արժեքի 14%, 3) մինչև 25 տարի՝ հողի արժեքի 20%, 4) 25 և ավելի տարի՝ հողի արժեքի 25%:</p>		
<p>2. Ոչ գյուղատնտեսական հողեր</p>	<p>ԱԵՏՏ-ներ, որոնք կորցնում են իրենց առևտրային նշանակության կամ բնակելի հողերը</p>	<p>Սեփականատեր</p>	<p>Փոխհատուցում՝ շուկայական կամ էլ կադաստրային արժեք (որն ավելի բարձր է)+15%, կամ փոխանակում ԱԵՏՏ համար ընդունելի մեկ այլ հողակտորով</p>
		<p>Իրավական կարգավիճակ ստանալու ենթակա հողօգտագործող</p>	<p>Փոխհատուցումը կիրականացվի վերը նշված ձևով:</p>
		<p>Վարձակալ (համայնքային, պետական)</p>	<p>Վարձակալը պետք է ստանա փոխհատուցում որպես լիարժեք սեփականատեր՝ շուկայական կամ էլ կադաստրային արժեք (որն ավելի բարձր է) կամ նրան պետք է տրվի նոր վարձակալություն: Եթե դա հնարավոր չէ, ապա, ելնելով վարձակալության մնացած տարիների հաշվարկից, նա պետք է ստանա ազդեցության ենթակա հողի «շուկայական կամ էլ կադաստրային արժեք (որն ավելի բարձր է)՝ գումարած 15%»-ին համարժեք փոխհատուցում հետևյալ մասնաբաժիններով՝ 1) մինչև 1 տարի՝ հողի արժեքի 5%, 2) մինչև 15 տարի՝ հողի արժեքի 14%, 3) մինչև 25 տարի՝ հողի արժեքի 20%, 4) >25տարի՝ հողի արժեքի 25%</p>

Կորստի տեսակը	Նկարագրություն	Ազդեցության ենթարկված անձինք	Փոխհատուցում ստանալու իրավունքները
		Իրավական կարգավիճակ ստանալու ոչ ենթակա հողօգտագործող	Այս ԱԵՏՏ-ները կստանան վերականգնման նպաստ ազդեցության ենթարկված հողի շուկայական կամ էլ կադաստրային արժեք (որն ավելի բարձր է)՝ հողօգտագործման անցած տարիների հաշվարկով. 1) մինչև 1 տարի՝ հողի արժեքի 5%, 2) մինչև 15 տարի՝ հողի արժեքի 14%, 3) մինչև 25 տարի՝ հողի արժեքի 20%, 4) 25 և ավելի տարի՝ հողի արժեքի 25%:
3. Բնակելի կառույցներ		Բոլոր ԱԵՏՏ-ները՝ անկախ սեփականության իրավական գրանցման կարգավիճակից	Շինության կորստի դեպքում՝ փոխհատուցում փոխարինման արժեքը +15% չափով առանց ամորտիզացիոն մասնահատումների և գործարքային ծախսերի: Մասնակի ազդեցության դեպքում և ԱԵՏՏ համաձայնությամբ՝ փոխհատուցում տրամադրվում է շինության միայն ազդեցության ենթակա հատվածի, ինչպես նաև շինության վերանորոգման համար:
		Վերաբնակեցվող վարձակալ	Վերաբնակեցման և էական ազդեցություն կրելու նպաստ՝ նշված սույն աղյուսակի ստորև բերված 9 և 10 կետերում:
4. Ոչ բնակելի կառույցներ/գույք		Իրավական գրանցման կարգավիճակ ունեցող ԱԵՏՏ	Շինության կորստի դեպքում՝ փոխհատուցում փոխարինման արժեքը +15%: Փոխհատուցումը տրամադրվելու է առանց ամորտի-զացիոն մասնահատումների և գործարքի համար ծախսերի: Մասնակի ազդեցության դեպքում և ԱԵՏՏ-ի համաձայնությամբ՝ փոխ-հատուցում տրամադրվում է շինության միայն ազդեցության ենթակա հատվածի, ինչպես նաև շինության վերանորոգման համար:
		Իրավական գրանցման կարգավիճակ չունեցող ԱԵՏՏ	Փոխհատուցումը կիրականացվի վերոհիշյալ սկզբունքով, կառույցի օրինականացման/գրանցման դեպքում:
		Վերաբնակեցվող վարձակալ	Վերաբնակեցման և էական ազդեցություն կրելու նպաստ՝ սույն աղյուսակի ստորև բերված 9 և 10 կետերում
5. Շնորհանուր սեփականության միջոցներ	Համայնքային/ պետական գույք	Համայնք/պետություն	Համայնքի/պետության իրավասու մարմնի համաձայնությամբ կորցրած կառույցների վերակառուցում և նրանց գործառնությունների վերականգնում:
6. Բերք	Ազդակիր Ազդեցության ենթակա գանգված բերքի	Բոլոր ԱԵՏՏ-ները՝ անկախ իրավական գրանցման կարգավիճակից (ներառյալ իրավական կարգավիճակ ստանալու ենթակա սեփականատեր և կացության որևէ կարգավիճակ չունեցող բնակիչները)	Բերքի փոխհատուցում հաշվարկված շուկայական գներով՝ ակնկալվող համախառն բերքի համար:

Կորստի տեսակը	Նկարագրություն	Ազդեցության ենթարկված անձինք	Փոխհատուցում ստանալու իրավունքները
7. Մառեր	Ազդեցության ենթակա ծառեր	Բոլոր ԱԵՏՏ-ները՝ անկախ իրավական գրանցման կարգավիճակից (ներառյալ իրավական կարգավիճակ ստանալու ենթակա սեփականատեր և կացության որևէ կարգավիճակ չունեցող բնակիչները)	Շուկայական գներով հաշվարկված՝ բերքի արժեքի դրամական փոխհատուցում՝ հիմնված ծառերի տեսակի, տարիքի և բերքատվության վրա:
8. Ձեռնարկատիրություն/ կատիրություն/	Ձեռնարկատեր-րեր/գործարարներ	Բոլոր ԱԵԱ/ԱԵՏՏ-ները՝ անկախ իրավական գրանցման կարգավիճակից (ներառյալ իրավական կարգավիճակ ստանալու ենթակա սեփականատեր և կացության որևէ կարգավիճակ չունեցող բնակիչները)	<p>Ձեռնարկատեր/անհատձեռնարկատեր</p> <p>ա) (մշտական ազդեցության դեպքում) միանվագ փոխհատուցում տարեկան զուտ եկամտի չափով, բ) (ժամանակավոր ազդեցության դեպքում) զուտ եկամտի փոխհատուցում ձեռնարկատիրական գործունեության ընդհատման մինչև 1 տարի ժամանակահատվածի համար: Փոխհատուցումը հիմնված է հարկային հայտարարագրի վրա: Հայտարարագրի բացակայության դեպքում ԱԵՏՏ-ը կստանա վերականգնման նպաստ առավելագույն չհարկվող աշխատավարձի չափով՝ ձեռնարկատիրական գործունեության ընդհատվող ամսների հաշվարկով՝ մինչև 1 տարի: Առավելագույն չհարկվող աշխատավարձը հավասար է նվազագույն աշխատավարձին:Մշտական աշխատողներ/աշխատակիցներ.</p> <p>ա) (մշտական ազդեցության դեպքում) վեց ամսվա կորցրած նվազագույն աշխատավարձի չափով գումարի տրամադրում, բ) (ժամանակավոր ազդեցության դեպքում) մինչև վեց ամիս նվազագույն աշխատավարձի չափով գումարի տրամադրում՝ ձեռնարկատիրական գործունեության ընդհատված ամսիների հաշվարկով:</p>
9. Ծանոթ-կություն էականազդեցությունների դեպքում	Գյուղատնտեսական եկամտի 10 և ավելի տոկոսի կորուստ կամ վերաբնակեցում	Էականորեն ազդեցության ենթարկված բոլոր ԱԵՏՏ, ներառյալ կացության որևէ կարգավիճակ չունեցող բնակիչները	<p>1) Ազդեցության ենթակա գյուղատնտեսական հողի մեկ տարվա բերքի չափով միանվագ փոխհատուցում:</p> <p>2) 6 ամսվա վերաբնակեցման նպաստ վերաբնակեցման համար՝ նվազագույն աշխատավարձի չափով:</p>
10. Ծանոթ-կություն վերաբնակեցման դեպքում	Տրանսպորտի և տեղափոխումների ծախսեր	Տեղահանված բոլոր ԱԵԱ, ներառյալ վարձակալները	Տրանսպորտային և մեկ ամսվա համար կենսապահովման ծախսերը հոգալու համար բավարար գումարների տրամադրում:
11. Ծանոթ-կություն խցելի անձանց		Աղքատության սահմանագծից ցածր կենսամակարդակ ունեցող և (կամ) կանանց և (կամ) տարեց անձանց կողմից ղեկավարվող ԱԵՏՏ	6 ամսվա նվազագույն աշխատավարձի չափով դրամական օժանդակության տրամադրում: Ծրագրի իրականացման հետ կապված աշխատատեղերի համար ընտրություն կատարելիս այս անձանց պետք է առաջնայնություն տալ:
12. Ժամանակավոր ազդեցություն		Բոլոր ԱԵՏՏ	Պատշաճ վարձակալություն և վերա-կանգնման աջակցություն կտրամադրվի ժամանակավոր ազդեցություն կրող գույքի/սեփականության համար:

Կորստի տեսակը	Նկարագրություն	Ազդեցության ենթարկված անձինք	Փոխհատուցում ստանալու իրավունքները
13. ՀՕՏ չնախատեսված ազդեցություններ, եթե այդպիսիք լինեն			Ծրագրի իրականացման ընթացքում ՏԿՆ կանդիդատներն չնախատեսված ազդեցություններին և կհոգա դրանց հետ կապված փոխհատուցումը, ըստ վերոհիշյալ պայմանների:

ԲՈՂՈՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴԺԳՈՀՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԼՈՒԾՈՒՄ

11. Ծրագրի համար հիմնվել է բողոքների լուծման հետևյալ մեխանիզմը.

Քայլ 1

12. ԾԻԳ-ի Տարաբնակեցման մասնագետը (ՏՄ) կընդունի բողոքներն առաջին աստիճանում: Հիմնվել է դաշտային գրասենյակ՝ ԱԵԱ-ների համար մատչելիությունը մեծացնելու նպատակով: Շաբաթը մեկ անգամ ԱԵԱ-ների հետ հանդիպումներ են կազմակերպվում ՀՕՏՕ-ի պատրաստման օրվանից (հասցեն՝ Ներքին Շենգավիթ, N 75 դպրոց, հինգշաբթի, 15:00-17:00):

13. Եթե ՏՄ-ն չի կարողանում լուծել հարցը կամ ԱԵԱ-ն բավարարված չէ բնակեցման առաջարկով, տվյալ դեպքը կներկայացվի ԾԻԳ (հասցեն տրված է պայմանագրի հատվածում) կամ կուղարկվի բողոքների ընդունման համար նախատեսված էլեկտրոնային փոստի (verabnaketsum@yerevan.am) միջոցով: ԾԻԳ-ը պաշտոնապես կուղարկի իր արձագանքը ոչ ուշ քան 30 օրվա ընթացքում:

Քայլ 1

14. Եթե բողոքն այս մակարդակում լուծում չի ստանում կամ ԱԵԱ-ն բավարարված չէ տրված լուծմամբ, բողոքը կներկայացվի Երևանի քաղաքապետարան (ԵՔ)՝ քաղաքապետի անունով, ԾԻԳ-ից արձագանք ստանալուց հետո մեկ ամսվա ընթացքում: Այդ հայցը հիմնավորող փաստաթղթերը պետք է ներկայացվեն այս փուլում: ԵՔ-ն պետք է բողոքներին արձագանքի ԱԵԱ-ի կողմից բողոքը ներկայացնելուց հետո՝ 15 օրվա ընթացքում (հասցեն՝ Արգիշտի փող. 1):

Քայլ 3

15. Եթե բողոքարկողին չի բավարարում որոշումը կամ ԾԻԳ-ը չի կարող լուծել այս խնդիրը, ապա ԱԵԱ-ն պետք է բողոքը ներկայացնի Ծրագրի կառավարման խորհուրդ՝ ՀՀ վարչապետի անունով (հասցեն՝ Հանրապետության հրապարակ, Կառավարության շենք N 1):

16. Եթե դիմողը բավարարված չէ ԾԿԽ-ի կայացրած որոշումով, և անձը մտադիր է շարունակել գործընթացը, ապա նա կարող է հանձնել գործը համապատասխան դատարան, որի՝ օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտը կլինի վերջնական: Անկախ բողոքների հաստատված մեխանիզմներից և ընթացակարգերից՝ ԱԵԱ-ներն իրավունք կունենան իրենց հայցերը ներկայացնելու դատարան՝ բողոքարկման ընթացքի ցանկացած կետում:

ՀԱՃԱԽԱԿԻ ՏՐՎՈՂ ՀԱՐՑԵՐ

- **Հնարավո՞ր է արդյոք որ շինարարությունը սկսվի մինչև փոխհատուցումների տրամադրումը.**

Կապալառուն չի սկսելու շինարարություն Ծրագրի ՀՕՏ ազդեցությունների շրջանակում գտնվող որևէ հատվածում, մինչև՝ ա) ՀՕՏ ամբողջական իրականացումը, բ) համաձայնեցված փոխհատուցման տրամադրումը և վերականգնման օժանդակության ապահովումը և գ) ազդեցության ենթակա տարածքների ազատումը:

- **Եթե ես չունենմ բանկային հաշիվ, պարտավո՞ր եմ արդյոք փոխհատուցումը ստանալու համար վճարել բանկային հաշվի բացման համար**

Դուք կարող եք ստանալ փոխհատուցում անմիջապես ձեր անձնական բանկային հաշվեհամարի վրա: Այդ հաշվեհամարը պետք է նշված լինի հողի օտարման պայմանագրում: Եթե ԱԵԱ-ները չունեն բանկային հաշվեհամար, ապա փոխհատուցում ստանալու համար խորհուրդ է տրվում բացել հաշվեհամար: Բանկերն անվճար տրամադրում են Ա.Բ.ՔԱ (ARCA) քարտային հաշվեհամար առանց գործառնական վճարների, որը տևում է 3 օր:

- **Եթե սեփականատերը գտնվում է Հայաստանից դուրս, ինչպե՞ս նա կարող է ստանալ փոխհատուցումը.**

Եթե սեփականատերը գտնվում է Հայաստանից դուրս, ապա նա կարող է ուղարկել նոտարով վավերացված լիազորագիր այլ անձի անունով, օրինակ՝ իր հարազատի կամ մոտ ընկերոջ՝ հողի օտարման պայմանագիրը ստորագրելու և փոխհատուցումը ստանալու համար: Կարող եք խորհրդակցել նոտարների կամ ԵԿՆ ՄԻԳ-ի իրավաբանների հետ լիազորագրի ձևի վերաբերյալ: Եթե չկնքվի օտարման պայմանագիրը, ապա ձեր գույքը կօտարվի դատական կարգով, և փոխհատուցումը կփոխանցվի դատարանի դեպոզիտային հաշվեհամարին: Դատարանը հետագայում այս փոխհատուցումը կվճարի այն անձին, ով կհաստատի իր իրավական իրավունքը՝ այն ստանալու համար:

- **Եթե սեփականատերը մահացած է, ինչպե՞ս է տրամադրվում փոխհատուցումը:**

Եթե սեփականատերն ունի ժառանգներ, ապա փոխհատուցումը կվճարվի նրանց համապատասխան ժառանգության փաստաթղթերը ձևակերպելուց հետո: Եթե ժառանգներ չկան, ապա փոխհատուցումը կփոխանցվի դատարանի դեպոզիտային հաշվին: Խնդրում ենք դիմել նոտարներին կամ ՄԻԳ-ի իրավաբաններին փաստաթղթերի ձևակերպման գործընթացի վերաբերյալ խորհրդատվություն ստանալու համար:

- **Ինչպե՞ս է վճարվելու փոխհատուցումը.**

Փոխհատուցման վճարումը ՀՕՏ-ի իրականացման ընթացքում կարևորագույն փուլերից մեկն է: Նախատեսված քայլերն են՝

ա. Տեղափոխման և վերաբնակեցման բյուջեի հատկացումը պետական գանձապետարանին ՖՆ-ի կողմից:

բ. ԱԵԱ-ների համար լավագույն պայմաններ ապահովող առևտրային բանկերի ընտրությունը (աշխարհագրական տեղանքը և ցածր գործառնական վճարներ կամ առանց վճարի): ԱԵԱ-ները կարող են նաև գործել իրենց ունեցած բանկային հաշիվների միջոցով:

- գ. Գույքի օտարման պայմանագրի ստորագրում:
- դ. Փոխհատուցման գումարի փոխանցումը Ֆինանսների նախարարությունից:
- ե. Փոխհատուցման և նպաստների փոխանցումը ԱԵԱ-ների բանկային հաշիվներին:
- զ. Սեփականության տարածքի ազատումը օտարման պայմանագիրը ստորագրելուց հետո 14 օրվա ընթացքում:
- Հողի/շինության սեփականատեր դառնալը Երևանի քաղաքապետարանի կողմից:

➤ ***Ի՞նչ պետք է ես ունենամ հողի օտարման պայմանագիրը ստորագրելիս.***

Բոլոր անձինք, ովքեր ունեն անշարժ գույքի նկատմամբ սեփականության իրավունք, պետք է ներկայանան նոտարական գրասենյակ:

Եթե սեփականատերը չի կարող ներկայանալ, ապա պետք է ներկայացվի լիազորագիր մեկ այլ սեփականատիրոջ անունով:

Պետք է ներկայացվեն ստորև նշված փաստաթղթերի բնօրինակները.

1. Անձնագիրը
2. Սեփականության վկայականը
3. Եթե բացի սեփականատիրոջից կան գույքի նկատմամբ սեփականության իրավունք ունեցող այլ անձինք, ապա պետք է ներկայացվի սեփականության իրավունքի վկայականը (օրինակ՝ վարձակալության վկայականը):
4. Ամուսնության վկայական: Ամուսնու/կնոջ ներկայությունը պարտադիր է (եթե հնարավոր է) հողի/անշարժ գույքի օտարման պայմանագիրը (նոտարական գրասենյակը կտրամադրի անկախ փաստաթուղթ) ստորագրելու համար կամ պետք է ամուսնու/կնոջ կողմից տրամադրվի լիազորագիր*:

*Ամուսինները համարվում են համասեփականատերեր, եթե գույքը գնվել է նրանց գրանցված ամուսնության ընթացքում, նույնիսկ եթե սեփականությունը նրանցից մեկի անունով է:

➤ ***Ի՞նչ կարող է լինել, եթե սեփականատերը հրաժարվում է պայմանագիրը ստորագրելուց.***

Տվյալ դեպքում կկիրառվի հարկադիր օտարման գործընթաց: Ծրագրի համար հարկադիր օտարումներ կկիրառվեն միայն բացառիկ դեպքերում, երբ ԱԵԱ-ի և ԵՔ-ի միջև բոլոր բանակցությունները ձախողվեն: Քաղաքապետարանը չի զբաղեցնի անհրաժեշտ հողակտորները, մինչև.

- օրենքով սահմանված պատշաճ դատական գործընթացի նախաձեռնումը,
- դատարանի որոշման ընդունումը և ԱԵՏՏ/ԱԵԱ-ներից այդ մասին հավուր պատշաճի իրազեկումը,
- փոխհատուցման/վերականգնման գումարների փոխանցումը դատարանի դեպոզիտային հաշիվին:

Համաձայն «Հասարակության և պետության կարիքների համար սեփականության օտարման մասին» ՀՀ օրենքի՝ դատական կարգով սեփականության օտարման գործընթացը հետևյալն է՝

- Ձեռքբերողը/Օտարողը (սույն ծրագրի շրջանակներում՝ ԵՔ-ն) պետք է ուղարկի սեփականության օտարման պայմանագրի նախագիծը (ներառյալ վերագնահատումը, եթե կա այդպիսին) գույքի սեփականատիրոջը և բոլոր այն անձանց, ովքեր օտարվող գույքի նկատմամբ ունեն որևէ գույքային իրավունք:
- Եթե օտարման պայմանագրի նախագիծը ուղարկելուց հետո **3** ամսվա ընթացքում չի ստորագրվում օտարման պայմանագիրը, ապա Երևանի Քաղաքապետարանը կարող է

սկսել դատարան դիմելու գործընթացը՝ սեփականության իրավունքի փոխանցման համար:

- Այդ ընթացակարգը սկսելու համար Երևանի Քաղաքապետարանը պետք է դատարանի դեպոզիտային հաշվին փոխանցի փոխհատուցման հաշվարկված արժեքը, որ պետք է վճարվի ԱԵԱ-ին: Պետք է նաև այդ մասին ծանուցի սեփականատիրոջը և սեփականության նկատմամբ գույքային իրավունքներ ունեցող անձանց: Եթե ԱԵԱ-ն ստանում է դեպոզիտ հանձնված գումարը, ապա սեփականության օտարման պայմանագիրը դատարանի կողմից համարվում է ընդունված և կնքված:
- Եթե Օտարման պայմանագիրը չի ստորագրվում փոխհատուցման գումարը դեպոզիտ հանձնելուց հետո 7 օրվա ընթացքում, ապա ԵՔ-ն պետք է մեկամսյա ժամկետում սեփականության օտարման հայց ներկայացնի դատարան: Դատարանում կարող է քննարկվել միայն առաջարկվող փոխհատուցման գումարը. Գույքը Ձեռքբերողի կողմից օտարելու իրավունքը չի կարող քննարկվել:
- ԵՔ-ն իրավունք ունի սեփականությունն օտարել միայն դատարանի որոշման ուժի մեջ մտնելու պահից:

➤ ***Որտեղի՞ց ես կարող եմ ձեռք բերել Հողի օտարման և տարաբնակեցման ամբողջ ծրագիրը.***

Հողի օտարման և տարաբնակեցման ծրագրի պատճենը կարող եք վերցնել Երևանի Զարգացման ԾԻԳ ՊՈԱԿ-ից: Փաստաթղթի պատճենը տեղակայված կլինի նաև ԵՔ-ի և ԱԶԲ ինտերնետային կայքերում: Համապատասխան կոնտակտային տվյալները տրված են սույն բրոշյուրի վերջում:

ԿՈՆՏԱԿՏԱՅԻՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐ

Հարցերի և խորհրդատվություն ստանալու անհրաժեշտության դեպքում խնդրում ենք դիմել
ԾԻԳ-ի ներկայացուցիչներին հետևյալ հասցեով՝

«Երևանի կառուցապատման ներդրումային ԾԻԳ» ՀՈԱԿ
Փ. Բուզանդի 1/3, 5-րդ հարկ, 0010 Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն:

+ 374 10 52 09 73
www.sudipyerevan.am

Հավելված 2
ՄՉՀ, Մարդահամար, ՄՏՀ և գնահատման
մեթոդաբանություն

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. **ՀՍՏԱԿԱԳԾԵՐԻ ԿԱԶՄՈՒՄ ԵՎ ՄՉՀ ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ**
  - 1.1 Փաստացի չափագրում
  - 1.2 Չափագրման ընթացակարգ
    - 1.2.1 Հողամասի չափագրում
    - 1.2.2 Կառույցների չափագրում
    - 1.2.3 Գույքի քանակական և որակական հաշվառում
  - 1.3 Չափագրման արդյունքները
2. **ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔ, ՄՇԱԿԱԲՈՒՑՄԵՐԻ ԵՎ ԾԱՌԵՐԻ ՏԵՂԱԶՆՆՈՒՄ**
  - 2.1 Անշարժ գույքի տեղագնում
  - 2.2 Մշակաբույսեր և ծառեր
    - 2.2.1 Պտղատու ծառեր ու թփատեսակներ
    - 2.2.2 Դեկորատիվ ծառեր, փայտանյութ տվող ծառեր և թփատեսակներ
    - 2.2.3 Մշակաբույսեր
3. **ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ ԵՎ ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿ**
  - 3.1 Գործընթացը կարգավորող փաստաթղթերը
  - 3.2 Գնահատման շրջանակը
4. **ՀՈՂԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ**
  - 4.1 Ընդհանուր մոտեցում
  - 4.2 Հողամասի փոխարինման արժեքի գնահատում
  - 4.3 Գնահատման ընթացակարգը
  - 4.4 ՀՀ օրենսդրության պահանջների չպահպանմամբ՝ անշարժ գույքի նկատմամբ չգրանցված իրավունքով օգտագործվող հողամասի համար նպաստների սահմանման մեթոդաբանություն
5. **ՇԵՆՔԻ/ՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ**
  - 5.1 Ընդհանուր մոտեցում
  - 5.2 Շենքերի/շինությունների փոխարինման արժեքի որոշում
6. **ԾԱՌԵՐԻ ԵՎ ՄՇԱԿԱԲՈՒՑՄԵՐԻ ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ**
  - 6.1 **Տնկիների և հատուն ոչ պտղատու ծառերի գնահատում**
    - 6.1.1 Տնկիների գնահատման ընթացք
    - 6.1.2 Ոչ պտղատու ծառերի գնահատման ընթացք
    - 6.1.3 Պտղատու ծառերի գնահատման մեթոդաբանություն
    - 6.1.4 Փայտանյութ տվող ծառերի գնահատման մեթոդաբանություն
    - 6.1.5 Մշակաբույսերի/բերքի գնահատման մեթոդաբանություն
7. **ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ԾԱԽՍԵՐ**
8. **ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԾԱԽՍԵՐ**
9. **ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆ**
  - 9.1 Մարդահամար
  - 9.2 Մոցիալ-տնտեսական հետազոտություն
    - 9.2.1 Որակական հետազոտության մեթոդաբանություն
    - 9.2.2 Քանակական հետազոտության մեթոդաբանություն
10. **ԱՐՉԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱԶՄՈՒՄ**

1. ՀԱՏԱԿԱԳԾԵՐԻ ԿԱԶՄՈՒՄ ԵՎ ՄՉՀ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1.1 Փաստացի չափագրում

Չափագրումն իրականացվել է՝ Ասիական Զարգացման Բանկի (ԱԶԲ) քաղաքականության և ՀՀ ԿԱ առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի նախագահի 2011 թվականի հոկտեմբերի 20-ի թիվ 283-Ն հրամանի հավելված 1-ի (հրահանգ անշարժ գույքի չափագրման (հաշվառման) վերաբերյալ, այսուհետ՝ Հրահանգ) պահանջների համաձայն:

ԱԶԲ քաղաքականության պահանջների համաձայն, հողամասի վիճակի գնահատումը հիմնվել էր չափագրման պահին ԱԵՏՏ-ի կողմից օգտագործվող գույքի փաստացի չափսերի վրա: Եթե ստացված չափագրման տվյալները համապատասխանել են ԱԳԿՊԿ-ի կողմից տրված սեփականության վկայականի պարամետրերին (հաշվի առնելով ԱԳԿՊԿ-ի կողմից սահմանված շեղումների թույլատրելի չափը), ապա կազմվել են գույքային հատակագծեր ԱԳԿՊԿ ներկայացնելու համար:

Եթե ստացված չափագրման տվյալները չեն համապատասխանել ԱԳԿՊԿ-ի կողմից տրված սեփականության վկայականի պարամետրերին (հաշվի առնելով շեղումների թույլատրելի չափը), ապա տվյալ գույքի սեփականատերը տեղեկացվել է այդ մասին: Վերջինիս ցանկության դեպքում նոր հատակագիծ է կազմվել ԱԳԿՊԿ ներկայացնելու համար: Սեփականության վկայականում համապատասխան ուղղումից հետո, գույքի օտարման պայմանագիր կնքելուց առաջ, անշարժ գույքի վերաձևակերպման համար վերջնական հատակագիծ է կազմվել՝ ԱԳԿՊԿ ներկայացնելու նպատակով:

1.2 Չափագրման ընթացակարգը

Չափագրումներն իրականացվել են ԱԵԱ-ների ներկայությամբ: ԱԵԱ-ները չափագրման օրվա և ժամի մասին տեղեկացվել են հեռախոսով՝ տեղանքային այցելությունից մեկ օր առաջ: Սույն ընթացակարգն ապահովել է ԱԵԱ-ների կողմից չափագրման գործընթացի վերահսկումը:

1.2.1 Հողամասի չափագրում

Հողամասերի չափագրման համար կիրառվել են հետևյալ քայլերը՝

1. Հողամասի սահմանները գծագրվել են,
2. Հողամասի բոլոր հատվածները՝ ներառյալ շրջադարձային կետերը, կողորդինատները, սահմանագծերի բեկման կետերը նշվել, համարակալվել և արձանագրվել են,
3. Սեփականատերերի անունները, ազգանունները (և սեփականության իրավունքը, եթե հայտնի են) արձանագրվել են,
4. Եթե տարածքը ցանկապատված էր, չափագրման համար ցանկապատի սահմանագիծն է հաշվի առնվել: Ցանկապատի բացակայության պարագայում հողամասի սահմանները հաստատվել են հողամասն օգտագործող ԱԵԱ-ների կողմից:

1.2.2 Շինությունների չափագրում

Շինությունները չափագրվել են հետևյալ քայլերով՝

1. Շինությունները չափագրվել են թե՛ արտաքին (շինության դրսից), թե՛ ներքին (շինության ներսից) կողմերից: Արտաքինից չափագրված շինության ուրվապատկերը գծագրվել է՝ ըստ հողամասում գտնվելու տեղադրության: Այնուհետև շինությունների ներսում գտնվող տարածքներն են չափագրվել: Ներքին չափագրումները կատարվել են շինությունների հատակից 1,20-1,30 մետր բարձրությամբ: Այն դեպքում, երբ երկու առանձին շինություններ ունեն մեկ ընդհանուր տանիք և մեկ արտաքին պատ, երկու շինություններն էլ չափագրվում և գնահատվում են՝ համարվելով ազդեցության ենթակա:

2. Չափագրվել են յուրաքանչյուր տարածքի երկարությունը, լայնությունը, ներքին բարձրությունը, ինչպես նաև կրող պատերի և միջնապատերի հաստությունները: Նշագրվել է դռների և պատուհանների տեղադրությունը: Բազմաբնակարան բնակելի շենքերի բնակարանները, ինչպես նաև բազմաբնակարան շենքում գտնվող ոչ բնակելի տարածքները, հասարակական և արտադրական նշանակության օբյեկտները չափագրվել են միայն ներքին չափերով: Չափագրվել են նաև պարիսպները և հողամասի վրա գտնվող բարելավումները:

1.2.3 Գույքի քանակական և որակական հաշվառում

Հողամասերը և դրանց վրա կառուցված շինությունները նկարագրվել են քանակական և որակական տեսանկյունից՝

ա. Քանակական տվյալները ներառել են երկարությունը, լայնությունը, բարձրությունը, մակերեսները և ծավալները:

բ. Որակական տվյալները ներառել են հողամասի գործառնական նշանակությունը (հողամասեր) և հողամասի փաստացի օգտագործումը: Արձանագրվել են շինությունների փաստացի օգտագործումը, կառուցման տարեթիվը, արտաքին հարդարումը, ավարտվածության աստիճանը, շինանյութի տեսակները (պատեր, միջհարկային ծածկ, տանիք) և այլ բնույթի տվյալներ:

1.3 Չափագրման արդյունքները

Հիմք ընդունելով չափագրումների արդյունքում ստացված տվյալները՝ կազմվել են նախնական հատակագծեր, որտեղ պայմանական նշաններով առանձնացվել են ընդհանուր գույքը, ազդեցության ենթարկված մասերը, ինչպես նաև գույքի իրավական կարգավիճակը (սեփականություն, վարձակալություն): Սեփականության վկայական ունեցող գույքերի համար, ի լրումն նախնական հատակագծի, կազմվել են նաև չափագրված հողամասերի և շինությունների հատակագծեր՝ համաձայն ՀՀ ԿԱ ԱԳԿՊԿ-ի 2011թ. հոկտեմբերի 20-ի թիվ 284-Ն հրամանով հաստատված հատակագծերի օրինակելի ձևերի և հատակագծերին ներկայացվող պարտադիր պահանջների:

2. ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔ, ՄՇԱԿԱԲՈՒՅՄԵՐԻ ԵՎ ԾԱՌԵՐԻ ՏԵՂԱԶՆՆՈՒՄ

2.1 Անշարժ գույքի տեղազննում

Գնահատողի կողմից հասարակ տեսողական զննությամբ և ԱԵԱ-ներին հարցման ենթարկելու միջոցով լրացվել են հողամասերի և շինությունների հիմնական բնութագրիչները արտացոլող տեղազննման ձևաթերթերը: Հետևյալ նկարագրություններն են ընդգրկվել՝

1. Գույքի ընդհանուր բնութագիրը

ենթակառուցվածքների առկայությունը, այդ թվում՝ խմելու ջրի, էլեկտրական հոսանքի, կոյուղու, հեռախոսագծերի, բնական գազի և այլնի հասանելիությունը, հիմնական ծառայություններին հասանելիության հնարավորությունը, այդ թվում՝ մետրոյից, առողջապահական հաստատություններից և առևտրային սրահներից հեռավորությունը, ճանապարհի առկայությունը, ինչպես նաև շրջակա միջավայրի գնահատումը:

2. Հողամասի բնութագիրը

նպատակային, գործառնական և փաստացի նշանակությունը, իրավունքի տեսակը, օր.՝ սեփականություն հանդիսացող, վարձակալված կամ անօրինական կերպով օգտագործվող, լայնությունը, երկարությունը և երկրաչափական կառուվածքը, տրանսպորտի առկայությունը և երկաթգծին հասանելիությունը, դիրքը, տեղադրությունը, քարքարոտությունը և այլն,

բարելավումների առկայությունը և նկարագրությունը:

3. Շինությունների և բարելավումների նկարագրությունը

շինության անվանումը, նպատակային, գործառնական և փաստացի նշանակությունը, ենթակառուցվածքների առկայությունը, հիմքի, միջհարկային ծածկերի, արտաքին պատերի համար օգտագործված նյութերը, դռների և պատուհանների առկայությունը տեղափոխման ենթակա կահույքի և կենցաղային իրերի առկայությունը և այլն:

Այս փուլում իրականացվում էր գույքերի ապամոնտաժման ենթակա տարբեր կոնստրուկցիաներ ունեցող շենքեր և շինություններ կամ անշարժ լինելու կարգավիճակի որակումը: Անշարժ են որակվել այն գույքերը, որոնք անհնար է հողամասից անջատել՝ առանց այդ գույքին կամ հողամասին վնաս պատճառելու: Մնացած գույքերը համարվել են ապամոնտաժման ենթակա տարբեր կոնստրուկցիաներ ունեցող շենքեր և շինություններ:

Այս փուլում իրականացվել է հողամասերի, ինչպես նաև արտաքին և ներքին շինությունների ֆոտոլուսանկարումը: Բոլոր տեղագնման ձևաթերթերը լրացվել և ստորագրվել են ԱԵԱ-ների (կամ օրինական հիմքերով լիազորված ներկայացուցիչների) և գնահատողի կողմից:

2.2 Մշակաբույսեր և ծառեր

Որակավորում և փորձառություն ունեցող գյուղատնտեսը հաշվառել է առկա ծառերը և մշակաբույսերը հողամասի ազդեցության ենթակա հողամասերում: Հաշվառվել են բոլոր մշակաբույսերը, թփերը, պտղատու, դեկորատիվ, ինչպես նաև փայտանյութ տվող ծառերը:

2.2.1 Պտղատու ծառեր ու թփատեսակներ

Պտղատու ծառերի տարիքը որոշվում է փորձառու գյուղատնտեսի փորձագիտական կարծիքի հիման վրա, որից հետո ծառերը դասակարգվում են ըստ հետևյալ խմբերի.

- ա. տնկիներ,
- բ. ոչ պտղատու ծառեր,
- գ. պտղատու/կրող ծառեր:

2.2.2 Դեկորատիվ ծառեր, փայտանյութ տվող ծառեր և թփատեսակներ

Գյուղատնտեսը չափել է փայտանյութ տվող ծառերի բնի հաստությունը, ինչպես նաև դեկորատիվ ծառերի, գեղազարդ թփերի ու ծառերի, պտղատու թփերի բարձրությունը:

2.2.3 Մշակաբույսեր

Քանի որ մանրամասն չափագրման հետազոտությունները ձեռնարկվել են 2012 թ. դեկտեմբերից 2013 թ. մարտ ամիսներին, միամյա մշակաբույսերի իդենտիֆիկացումը խնդրահարույց է դառնում: Որոշ դեպքերում գյուղատնտեսը, ըստ մնացած արմատների, կարողանում էր ճանաչել նախորդ տարի ցանված մշակաբույսի տեսակը: Նման դեպքերում չափվում էր մշակաբույսերի ցանքի մակերեսը: Այլ դեպքերում, երբ մշակաբույսի նախկին իդենտիֆիկացումը հաստատապես վճռելի չէր, օգտագործվում էր սովյալ մշակաբույսի վերաբերյալ նախնական ՀՕՏՕ-ում ներկայացված տեղեկատվությունը:

3. ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ ԵՎ ՓՈՒՆՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿ

Չափագրման, տեղագնման, մշակաբույսերի և ծառերի հաշվառման, ֆոտոլուսանկարման աշխատանքներից առաջ իրականացվել են փոխհատուցվող գույքի գնահատման աշխատանքները:

3.1 Գործընթացը կարգավորող փաստաթղթերը

Փոխհատուցումների հաշվարկի և միավորի գնի հաշվարկի մեթոդաբանությունը մշակվել է՝ ըստ հետևյալ փաստաթղթերի.

- ա. Անվտանգության քաղաքականության հաշվետվություն/հայտարարագիր, Ասիական զարգացման բանկ, 2009
- բ. ՀՀ կառավարության 07.03.2012թ. թիվ 273-Ն Քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագրի՝ հողամասի օտարման և տարաբնակեցման շրջանակը և փոխհատուցման առանձին տեսակների հաշվարկման կարգը հաստատելու մասին՝ որոշում (ՀՈՏԾ)
- գ. 2005 թվականի հոկտեմբերի 1-ին ընդունված «Անշարժ գույքի գնահատման մասին» ՀՀ օրենք (ՀՕ-189-Ն)
- դ. Հայաստանի Հանրապետությունում անշարժ գույքի գնահատման Հայաստանի Հանրապետության ազգային ստանդարտ
- ե. ՀՀ քաղաքաշինության նախարարի 14.01.2008 թվ. «ՀՀ տարածքում կառուցվող շենքերի, կառուցվածքների, ինչպես նաև շինարարական աշխատանքների տեսակների արժեքի խոշորացված ցուցանիշների ժողովածուն հաստատելու մասին» թիվ 09-Ն հրաման

3.2 Գնահատման շրջանակը

Ծրագրի շրջանակներում գնահատվել են՝

- ա. Ազդեցության ենթակա սեփականության իրավունքով տնօրինվող բոլոր հողամասերը, ինչպես նաև այն համայնքային հողամասերը, որոնք վարձակալական հիմունքներով կամ ինքնակամ օգտագործվում են անհատների կողմից: Չօգտագործվող համայնքային հողամասերը գնահատվել են միայն Արգավանդ և Գետափնյա համայնքներում: Ազդեցության ենթակա հողամասի օտարվող և ընդհանուր մասի վրա գտնվող շենքեր, շինությունները, պարիսպները,
- բ. Ազդեցության ենթակա հողամասի օտարվող և ընդհանուր մասի վրա գտնվող բարելավումները,
- գ. Ազդեցության ենթակա հողամասի օտարվող և ընդհանուր մասի վրա գտնվող մշակաբույսերը, պտղատու, դեկորատիվ և գեղազարդ ծառերն ու թփատեսակները:

4. ՀՈՂԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

4.1 Ընդհանուր մոտեցում

ՀՕՏԾ-ի համաձայն՝ Ազդեցության ենթակա հողի դիմաց փոխհատուցում կստանան հողամասի սեփականատերերը, վարձակալները, հոգսօգտագործողները, որոնց գույքի նկատմամբ համապատասխան իրավունքներն ենթակա են պետական գրանցման, և ՀՀ օրենսդրության պահանջների չպահպանմամբ՝ անշարժ գույքի նկատմամբ չգրանցված իրավունքով օգտագործողները: Յուրաքանչյուր խմբի համար սահմանվել է փոխհատուցման հաշվարկի հատուկ մոտեցում: Ընդհանրացված տեսքով այն ներկայացված է ստորև՝

Գծապատկեր 1

Գյուղատնտեսական և ոչ գյուղատնտեսական հողերի փոխհատուցում

Սեփականատեր	Հողօգտագործողներ, որոնց գույքի նկատմամբ համապատասխան իրավունքներն ենթակա են պետական գրանցման	Ապօրինի հողօգտագործող
• փոխարինման արժեք+ 15%	• փոխարինման արժեք+ 15% (օրինական կարգավիճակ ստանալուց հետո)	• փոխարինման արժեքի 25%
Վարձակալներ Վարձակալության մնացած տարիների համար		
<ul style="list-style-type: none"> • մինչև 1 տարի - (փոխարինման արժեք+15%) *0.05 • մինչև 15 տարի (փոխարինման արժեք+15%) *0.14 • մինչև 25 տարի (փոխարինման արժեք+15%) *0.20 • 25 և ավելի տարի (փոխարինման արժեք+15%) *0.25 		

4.2 Հողի փոխարինման արժեքի գնահատում

Հողի գնահատումն իրականացվել է փոխարինման արժեքով՝ հիմք ընդունելով շուկայական սակագները: Շուկայական սակագները գնահատվել են համեմատական մեթոդի միջոցով, ինչպես սահմանված է կառավարության կանոնակարգերով: Սույն մեթոդի հիման վրա որոշվել է հողի արժեքը՝ հաշվի առնելով միևնույն տեղակայություն և նույն կիրառման նպատակ/հատկանիշներ ունեցող վերջերս վաճառված առնվազն երեք համեմատման ենթակա հողամասերի վաճառքի ճշգրտված միջին արժեքը: Եթե գնահատվող հողամասի նույն վայրում ընդունելի համեմատիչներ առկա չէին, մեկ կամ ավելի համեմատման ենթակա հողամասեր են գծագրվել այլ վայրից:

Գնահատվող հողամասի և համեմատման ենթակա հողամասի հատկանիշների/որակի միջև փոքր տարբերություններն արտացոլելու նպատակով համեմատման ենթակա հողամասերի միջին շուկայական վաճառքները ճշգրտվել են՝ ըստ մի քանի համեմատության պարամետրերի և համապատասխան գործակիցների:

4.3 Գնահատման ընթացակարգը

Հողի գնահատման համեմատական մեթոդը կիրառվել է հետևյալ կերպով.

- 1) Համանման անշարժ գույքի շուկաները վերլուծվել են:
- 2) Առնվազն երեք համեմատության միավորներ են սահմանվել:
- 3) Տարբերակվել են համեմատության անհրաժեշտ տարրերը:
- 4) Համեմատության միավորների արժեքը ճշգրտվել է՝ ըստ համեմատության տարրերի և համեմատվող անշարժ գույքի համար միջինացված մի քանի փոփոխված գնային ցուցանիշների:
- 5) Ստացված շուկայական արժեքը համեմատվել է կադաստրային արժեքի հետ:
- 6) Սահմանվել է հողի գինը:

Քայլ 1

Համանման անշարժ գույքի համար շուկայական իրավիճակը վերլուծելու և վերլուծության համար արժանահավաստ տեղեկատվություն ընտրելու նպատակով՝ Գնահատողը օգտվել է հրապարակային աղբյուրներից (մասնագիտական ամսագրեր, կայքեր, արտաքին գովազդներ), անհատական տվյալների բազայից, ինչպես նաև ՀՀ ԿԱ ԱԳԿՊԿ Տեղեկատվական Տեխնոլոգիաների Կենտրոն ՊՈԱԿ-ից ձեռքբերված տեղեկատվությունից: Ստացված տեղեկատվության հիման վրա Գնահատողը օգտագործել է ամենահամադրելի/ համապատասխան տեղեկատվությունը (իր համեմատության տարրերով):

Քայլ 2

Սկզբունքորեն համեմատիչ արժեքների աղբյուր են հանդիսացել կատարված վաճառքների արձանագրությունները՝ ստացված ՀՀ ԿԱ ԱԳԿՊԿ Տեղեկատվական Տեխնոլոգիաների Կենտրոն ՊՈԱԿ-ից: Եթե որոշակի հողամասի համար արձանագրությունները չեն ներառել օգտագործելի համեմատիչներ, ապա օգտագործվել են ՀՀ ԿԱ անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեից ստացված գույքի ցանկի շուկայական գները կամ հողամասի վաճառքի առաջարկները (տրությունների թերթերում ու կայքերում)՝ համեմատիչների ձևավորման նպատակով: Յուրաքանչյուր գնահատված հողամաս համադրվել է առնվազն (3) երեք համեմատման ենթակա հողամասերով:

Քայլ 3

Համեմատման հողամասերի իդենտիֆիկացումից հետո մի քանի այլ լրացուցիչ պարամետրեր նույնպես հաշվի են առնվել՝ գնահատված հողամասերի և համեմատման հողամասերի հարաբերական որակի/հատկությունների համեմատության նպատակով: Գնային ճշգրտումների պարամետրերը և գործակիցները թվարկված են ստորև՝

Վաճառքի պայման և շուկայի վիճակ

Մրանք շուկայական գնի փոփոխություններն են, որ տեղի են ունեցել համեմատվող հողամասերի շուկայական վաճառքների և գնահատման ժամանակահատվածի միջև: Գնահատողը նաև հաշվի է առել գույքի՝ տարածամկետ վճարման պայմանով գնվելու հանգամանքը: Քանի որ անշարժ գույքի իրականացված վաճառքների շուկայի ուսումնասիրությունն իրականացվել է թարմ և ճշգրտված տեղեկատվության հիման վրա, և տարածամկետ վճարման պայմանով դեպքեր չեն եղել, կիրառվել է 1,0 գործակիցը:

Նպատակային և գործառնական նշանակությունը

Այս տարրերը ցույց են տալիս, թե ինչպես կարելի է օգտագործել տվյալ հողամաս՝ բնակելի կառուցապատման, հասարակական կառուցապատման, գյուղատնտեսական նպատակով և այլն: Գնահատողն ուղղում չի կատարել, քանի որ համաձայն ԱԶԲ քաղաքականության, գնահատումն իրականացվում է փաստացի նշանակությունից ելնելով:

Փաստացի նշանակություն

Մա ցույց է տալիս, թե ինչպես է օգտագործվում տվյալ հողամասն իրականում՝ անկախ դրա կադաստրային, նպատակային և գործառնական նշանակությունից: Գնահատողն ուղղում չի կատարել այն դեպքերում, երբ օրինակ գնահատվող հողամասի փաստացի նշանակությունն այգի էր, սակայն հողամասը պաշտոնապես դասակարգվել էր որպես բնակելի կառուցապատում, քանի որ գնահատողը հողամասերը դիտարկել է որևէ բարելավումներից ազատ, ինչպես նաև ծառերից ու մշակաբույսերից: Հողամասի փաստացի նշանակությունն այգի որակելով՝ Գնահատողը ցանկանում է նշել, որ տվյալ հողամասի վրա ծառեր են առկա:

Ծառերի և մշակաբույսերի գնահատումն իրականացվում է առանձին և գումարվում է փոխհատուցման արժեքին: Դա հնարավորություն է ընձեռում խուսափել ծառերի կրկնահաշվարկից՝ ԱԵԱ-ների համար ստեղծում է սոցիալապես արդար և հավասար պայմաններ: Այն դեպքում, երբ հողամասը գնահատման ընթացքում համեմատվել է փաստացի այգիով հողամասերի հետ, վերջինիս գինը նաև ներառել է ծառերի արժեքը՝ որպես հողամասի բարելավում:

Տեղադրություն և դիրք

Գնահատվող և համեմատման հողամասերը ներկայացվել են ըստ թաղամասերի: Գլխավոր ճանապարհից հեռավորությունը նույնպես ցույց է տրվել: Տվյալ դեպքում կիրառվել են 20 % քայլով նվազեցնող կամ բարձրացնող գործակիցներ:

Տրանսպորտի հասանելիություն

Մույն գործակիցը բնութագրել է գնահատվող և համեմատման հողամասերի հեռավորությունը տրանսպորտային գլխավոր հանգույցներից: Պարզվել է, որ տրանսպորտի հասանելիությունը նույն էր գնահատվող և համեմատման հողամասերի համար, և որևէ գործակից չի կիրառվել:

Ընդհանուր մակերեսը

Ազդեցության ենթակա հողամասերի ընդհանուր մակերեսն ազդեցություն չի ունեցել հողամասի գնի վրա, քանի որ այն նման էր համեմատման հողամասերի մակերեսներին:

Ճակատային մաս

Սա ցույց է տալիս, թե տվյալ հողամասը գլխավոր ճանապարհի վրա քանի մետր ճակատային մաս ունի: Քանի որ ճակատային մասի մակերեսները համապատասխանել են շուկայում ձևավորված չափանիշներին, ուղղիչ գործակից չի կիրառվել:

Ենթակառուցվածքների առկայությունը

Բնութագրում է գնահատված հողամասի հեռավորությունը գլխավոր ենթակառուցվածքներից (ճանապարհ, ոռոգման և խմելու ջրատար, էլեկտրական հոսանքի գիծ, գազատար, կոյուղի): Եթե ենթակառուցվածքները մոտ էին հողամասին կամ առկա էին հողամասում, ապա նշվել է, որ տվյալ հողամասին ենթակառուցվածքները հասանելի են կամ հողամասը համալրված է տվյալ ենթակառուցվածքով:

Եթե հողամասը գտնվում էր այնպիսի թաղամասում, որտեղ բացակայում էր տվյալ ենթակառուցվածքը, և դրա առկայությունը քաղաքաշինական խնդիր է, ապա նշվում էր, որ հողամասը չունի տվյալ ենթակառուցվածքը: Առաջին համեմատման հողամասը ենթակառուցվածքների առկայության տեսակետից ավելի նպաստավոր դիրք ուներ, և Գնահատողը 15 տոկոսի ուղղում է կիրառել:

Թեքություն

Շուկայի համակարգված դիտարկումները ցույց են տալիս, որ թեքություն ունեցող և չունեցող հողամասերը տարբեր գներ ունեն: Քանի որ գնահատվող և համեմատման հողամասերը հարթ էին, տվյալ տարրի շտկման անհրաժեշտությունը չի եղել:

Գույքային իրավունքներ

Կախված նրանից՝ տվյալ հողամասի նկատմամբ իրավունքը սեփականություն է թե վարձակալություն, կամ ընդհանրապես տվյալ հողօգտագործողը որևէ իրավունք չունի տվյալ գույքի նկատմամբ (ՀՀ օրենսդրության պահանջների չպահպանմամբ՝ անշարժ գույքի նկատմամբ չգրանցված իրավունքով օգտագործում), հողամասի գները տարբերվել են: Գնահատողն իրավունքների ճշգրտման գործակից չի կիրառել, քանի որ համաձայն 273-Ն որոշման (ՀՕՏԾ)՝ հողամասերը գնահատվել են որպես սեփականություն, այնուհետև, կախված գույքի նկատմամբ առկա իրավունքի տեսակից, որոշվել է փոխհատուցման չափը:

Բարելավումներ

Սա ցույց է տալիս, թե ինչ բարելավումներ ունի տվյալ հողամասը՝ բացի հիմնական շինություններից և ծառերից, օրինակ՝ մետաղական, փայտյա կամ քարե պարիսպ, բետոնապատված կամ ասֆալտապատ տարածք և այլն: Սակայն այս տարրով Գնահատողը ուղղում չի կատարել, քանի որ տվյալ բարելավումների արժեքն առանձին է հաշվարկվում և գումարվում է փոխհատուցման արժեքին:

Քայլ 4

Հողամասերի շուկայական գնի միավորը ճշգրտվել է՝ ըստ թվարկված համեմատության տարրերի: Ճշգրտման տրամաբանությունը ներկայացված է ստորև աղյուսակի միջոցով՝

Աղյուսակ 68.Ընդհանուր հողամասի 1 քմ արժեքի հաշվարկը

Համեմատության տարրեր	Գնահատվող անշարժ գույք	Համանման անշարժ գույք 1	Համանման անշարժ գույք 2	Համանման անշարժ գույք 3
Մեկ քմ գին (ՀՀ դրամ)		30,064	13,333	12,933
Սակարկում (Վաճառքի պայման)		Վաճառք	Վաճառք	Վաճառք
Ճշգրտման գործակից		1.00	1.00	1.00
Ճշգրտումը ՀՀ դրամով		0	0	0
Ժամանակ (Շուկայի վիճակ)	02.2013	11.2012	02.2012	02.2012
Ճշգրտման գործակից		1.00	1.00	1.00
Ճշգրտումը ՀՀ դրամով		0	0	0

Համեմատության տարրեր	Գնահատվող անշարժ գույք	Համանման անշարժ գույք 1	Համանման անշարժ գույք 2	Համանման անշարժ գույք 3
Նպատակային նշանակություն	Բնակավայր	Բնակավայր	Բնակավայր	Բնակավայր
Ճշգրտման գործակից		1.00	1.00	1.00
Ճշգրտումը ՀՀ դրամով		0	0	0
Գործառնական նշանակություն	Այլ հողամասեր	Բնակ. կառ.	Բնակ. կառ.	Բնակ. կառ.
Ճշգրտման գործակից		1.00	1.00	1.00
Ճշգրտումը ՀՀ դրամով		0	0	0
Փաստացի նշանակություն	Այգի	Բնակ. կառ.	Բնակ. կառ.	Բնակ. կառ.
Ճշգրտման գործակից		1.00	1.00	1.00
Ճշգրտումը ՀՀ դրամով		0	0	0
Տեղադրություն	Լավ	Գերազանց	Գերազանց	Գերազանց
Ճշգրտման գործակից		0.80	1.20	1.20
Ճշգրտումը ՀՀ դրամով		-6,013	2,667	2,587
Դիրք	Գերազանց	Գերազանց	Լավ	Լավ
Ճշգրտման գործակից		1.00	1.20	1.20
Ճշգրտումը ՀՀ դրամով		0	2,667	2,587
Տրանսպորտի հասանելիություն	Լավ	Լավ	Լավ	Լավ
Ճշգրտման գործակից		1.00	1.00	1.00

Համեմատության տարրեր	Գնահատվող անշարժ գույք	Համանման անշարժ գույք 1	Համանման անշարժ գույք 2	Համանման անշարժ գույք 3
Ճշգրտումը ՀՀ դրամով		0	0	0
Ֆիզիկական բնութագրեր՝ այդ թվում				
Ընդհանուր մակերես (քմ)	400.0	266.10	300.0	300.0
Ճշգրտման գործակից		1.00	1.00	1.00
Ճշգրտումը ՀՀ դրամով		0	0	0
Ճակատային մաս (մ)	9.65	14.50	12.0	12.0
Ճշգրտման գործակից		1.00	1.00	1.00
Ճշգրտումը ՀՀ դրամով		0	0	0
Ենթակառուցվածքի առկայություն	Բավարար	Լավ	Բավարար	Բավարար
Ճշգրտման գործակից		0.85	1.00	1.00
Ճշգրտումը ՀՀ դրամով		-4,510	0	0
Թերություն	Հարթ	Հարթ	Հարթ	Հարթ
Ճշգրտման գործակից		1.00	1.00	1.00
Ճշգրտումը ՀՀ դրամով		0	0	0
Գույքային իրավունքներ	Չգրանցված	Սեփականություն	Սեփականություն	Սեփականություն
Ճշգրտման գործակից		1.00	1.00	1.00
Ճշգրտումը ՀՀ դրամով		0	0	0
Բարելավումներ	Առկա չեն	Առկա չեն	Առկա չեն	Առկա չեն
Ճշգրտման գործակից		1.00	1.00	1.00
Ճշգրտումը ՀՀ դրամով		0	0	0
Ընդհանուր ճշգրտում (ՀՀ դրամ)		-10,522	5,333	5,173
Ճշգրտված մեկ քմ գին (ՀՀ դրամ)		19,542	18,666	18,106
Կշռային գործակից		0.33	0.34	0.33
Գնահատվող անշարժ գույքի մեկ միավոր արժեք		18,770		

Քայլ 5

Անշարժ գույքի արժեքի վերաբերյալ վերջնական որոշումը սահմանվել է վաճառքների համեմատության միջոցով՝ վերլուծելով անշարժ գույքի համեմատման ենթակա վաճառքների ճշգրտված գները: Գնահատողը երեք համանման հողամասերի ճշգրտված գները միջինացրել է, քանզի գտնում էր, որ բոլոր երեք համանման հողամասերը գնահատվող հողամասին նմանություն ունեն, և տվյալների ստացման աղբյուրներն արժանահավատ են:

Քայլ 6

Այս մեթոդով ստացված շուկայական արժեքը համեմատվել է կադաստրային արժեքի հետ: Այն դեպքերում, երբ համեմատական մեթոդով ստացված շուկայական արժեքն ավելի բարձր էր, քան հողամասի կադաստրային արժեքը՝ հիմք են ընդունվել համեմատական մեթոդով ստացված գները:

Քայլ 7

Այնուհետև հաշվարկվել է հողամասի շուկայական արժեքը հետևյալ բանաձևով՝

$$ՀԵԱ = ՀԾ \times \text{ՆԵԱ}$$

որտեղ՝

ՀԵԱ –ն հողամասի շուկայական արժեքն է,

ՀԾ-ն հողամասի մակերեսն է,

ՆԵԱ-ն համանման հողամասերի 1 քմ շուկայական ճշգրտված արժեքն է:

4.4 ՀՀ օրենսդրության պահանջների չպահպանմամբ՝ անշարժ գույքի նկատմամբ չգրանցված իրավունքով օգտագործվող հողամասի համար նպատակների սահմանման մեթոդաբանություն

1. Ընդունված ՀՕՏԾ-ի համաձայն՝ Ք - ն պարտավորվում է բոլոր ԱԵԱ-ներին վերականգնողական նպատակներ տալ Երևան համայնքում ՀՀ օրենսդրության պահանջների չպահպանմամբ՝ անշարժ գույքի նկատմամբ չգրանցված իրավունքով օգտագործվող ազդեցության ենթակա հողամասերի համար: Սույն նպատակը նպատակամղված է աջակցելու ԱԵԱ-ներին ապրուստի վերականգնման հարցում:

2. ՀՀ օրենսդրության պահանջների չպահպանմամբ՝ անշարժ գույքի նկատմամբ չգրանցված իրավունքով օգտագործվող ազդեցության ենթակա հողամասեր ունեցող անձանց ցուցակ է կազմվել տեղանքային աշխատանքների /չափագրման և հետազոտության/ ընթացքում: ՀՀ օրենսդրության պահանջների չպահպանմամբ՝ անշարժ գույքի նկատմամբ չգրանցված իրավունքով հողօգտագործման առումով, ՀՕՏԾ 1-ի հիմքերով ընդունվել է, որ նման ԱԵԱ-ներն անձինք են, ովքեր չափագրման հետազոտությունների ընթացքում ներկայացել են որպես ընթացիկ օգտագործողներ այն հողամասի, որի նկատմամբ նրանք օրինական սեփականության իրավունք չունեն, և այդ փաստը հաստատվում է հարևանների կողմից: Նման ԱԵԱ-ների ցանկը շարունակաբար թարմացվել է և վերջնական տեսքի է բերվել մի քանի այցելություններից հետո: Չափագրումների հիման վրա ստեղծված քարտեզները և ցուցակներն ուսումնասիրվել են տեղական համայնքային իշխանությունների կողմից՝ տեղեկատվության ճշտման և հստակեցման, ինչպես նաև իրական հողօգտագործողներին հայտնաբերելու նպատակով:

3. Ճշտումները հիմնվել են հավաստագրված ձևերի վրա, որոնք տրվել են ԱԵԱ-ներին հարևան օգտագործողների և մտակալքում ապրող վկաների ստորագրությունների հավաքագրման նպատակով: Յուրաքանչյուր ԱԵԱ-ից պահանջվում էր հինգ վկաների ստորագրություններ հավաքել, որոնք հաստատում էին, որ նա է հողամասի՝ ազդեցության ենթակա մասի օգտագործողը: Ստորագրված ձևերի ճշտությունը հաստատվել է տեղական համայնքի ներկայացուցիչների կողմից: Տեղական իշխանությունները համաձայնել են վկայականներ տրամադրել անօրինական հողօգտագործողներին Արշակունյացի դեպքում, սակայն հրաժարվել են անել նույնը Արտաշատի դեպքում: Իշխանությունները պնդել են, թե նրանք իրականում վտահ չեն խորհրդատուի հավաքագրած տվյալների ճշգրտության հարցում: Նրանք նաև վտանգներ նկատեցին առ այն, թե մյուս ԱԵԱ-ները կարող են գալ և փոխհատուցում պահանջել, քանի որ գույքի հանդեպ նրանց իրավունքները հիմնավորող փաստաթղթեր չկան:

4. Մեփականության իրավունք չունեցող հողօգտագործողների համապատասխանությունը փոխհատուցման համար որոշվում է հետևյալ սկզբունքների հիման վրա՝

1. **Այն հողամասերը, որոնց համար չկա փաստացի օգտագործման որևէ ապացույց**, այսինքն՝ չկան առկա կառույցներ (այդ թվում՝ ցանկապատ) և / կամ ծառեր (պտղատու, դեկորատիվ, փայտանյութ տվող), մշակաբույսեր և այլ գյուղատնտեսական կամ այլ աշխատանքների նշաններ, բարելավումներ, կբացառվեն փոխհատուցելի ԱԵԱ-ների ցուցակներից:
2. **Հողամասեր, որտեղ օգտագործումն ակնհայտ է՝** այսինքն այն հողամասերի համար, որտեղ եղել են առկա շինություններ (այդ թվում՝ ցանկապատեր) և / կամ ծառեր (պտղատու, փայտանյութ տվող և դեկորատիվ ծառեր), մշակաբույսեր կամ այլ գյուղատնտեսական արտադրանք, կամ աշխատանքների այլ նշաններ, ԱԵԱ-ները կփոխհատուցվեն:
3. **Միայն առկա շինությունն (օրինակ՝ խանութ) է օգտագործվում հողամասում՝** այս դեպքում կփոխհատուցվի մակերեսի միայն այն մասը, որ զբաղեցրել է նման շինությունը, ինչպես նաև դրա սպասարկման (վերցվում է, որպես առկա առևտրային/արտադրական շինության արտաքին մակերեսին համարժեք) համար անհրաժեշտ տարածքը: Օրինակ՝ եթե շենքի արտաքին մակերեսը 100 մ² է, ապա դրա ՀՀ օրենսդրության պահանջների չպահպանմամբ՝ անշարժ գույքի նկատմամբ չգրանցված իրավունքով օգտագործողն իրավունք կունենա փոխհատուցվել 200 մ² հողամասի համար:
4. **Որոշ պտղատու, փայտանյութ տվող կամ դեկորատիվ ծառեր ունեցող հողամասեր, որոնց դեպքում բնակիչների կողմից մնացյալ հողամասի օգտագործումն ակնհայտ (կասկածելի) չէ՝** նման դեպքերում պտղատու, դեկորատիվ կամ փայտանյութ տվող ծառերի առկայությունը համարվել է հիմնավոր ապացույց առ այն, որ հողամասը փաստացի օգտագործվում է: Տեղական գյուղատնտեսական ստանդարտը³ ծառերի տարբեր տեսակների համար տարբեր մակերես է նախատեսում: Սույն ստանդարտով ընկուզենիներին ամենամեծ տարածքն է անհրաժեշտ՝ 72 մ²: Բարդ հաշվարկներից և ՀՀ օրենսդրության պահանջների չպահպանմամբ՝ անշարժ գույքի նկատմամբ չգրանցված իրավունքով օգտագործվող հողամասում աճող ծառի յուրաքանչյուր տեսակի վերաբերյալ վեճերից խուսափելու նպատակով ԵՔ-ն որոշել է յուրաքանչյուր ծառի համար փոխհատուցել հողամասի 100 մ²-ը: Հողամասի փոխհատուցման ենթակա չափաբաժնի սահմանման նպատակով որպես ստանդարտ է հաստատվել 100 մ² հողամասը յուրաքանչյուր ծառի համար: Օրինակ՝ եթե ամբողջ հողամասի տարածքը 600 մ² է, և կան 3 պտղատու ծառեր, ապա յուրաքանչյուր ծառն իրավունք կապահովի ՀՀ օրենսդրության պահանջների չպահպանմամբ՝ անշարժ գույքի նկատմամբ չգրանցված իրավունքով հողօգտագործողին փոխհատուցել 100 մ² հողամասի դիմաց, այսինքն՝ 100 մ²×3=300 մ²: Հետևաբար 600 մ² հողամասից, ՀՀ օրենսդրության պահանջների չպահպանմամբ՝ անշարժ գույքի նկատմամբ չգրանցված իրավունքով օգտագործող ԱԵԱ-ին կվճարվի 300 մ² հողամասի դիմաց փոխհատուցում:
5. **Հողամասը փոքր է 100 մ²-ից և ունի մեկ կամ ավելի ծառեր՝** ճշգրիտ տարածքը կփոխհատուցվի՝ անկախ հողամասում ծառերի թվաքանակի: Օրինակ, եթե հողամասի տարածքը 90 մ² է, և պտղատու 2 ծառեր կան հողամասում, միայն 90 մ²-ը ենթակա կլինի փոխհատուցման:
6. **Առկա բնակելի շենք է կանգնեցվում և օգտագործվում հողամասում,** շենքի արտաքին մակերեսը պետք է բազմապատկվի 2-ով՝ հաշվարկելու հողամասի փոխհատուցման մակերեսը: Օրինակ՝ եթե բնակելի շենքի տարածքը 100 մ² է, ապա փոխհատուցման ենթակա հողամասը կկազմի 200 մ²: Հողամասատարածքի ազդեցության ենթակա մասը հաշվի կառնվի փոխհատուցման առնչությամբ՝ մինչև 1000 մ²:
7. **Արդյունաբերական շենք է կանգնեցվում և օգտագործվում հողամասում՝** շենքի արտաքին մակերեսը պետք է բազմապատկվի 3-ով՝ հաշվարկելու հողամասի փոխհատուցման մակերեսը: Օրինակ՝ եթե բնակելի շենքի տարածքը 100 մ² է, ապա փոխհատուցման ենթակա հողամասը կկազմի 300մ²: Հողամասի ազդեցության ենթակա մասը հաշվի կառնվի փոխհատուցման առնչությամբ՝ մինչև 1000 մ²:

5. **ՇԻՆՈՒԹՅԱՆ /ՇԵՆՔԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ**

5.1 Ընդհանուր մոտեցում

Օտարվող շինությունների համար փոխհատուցումը հաշվարկվել է ինչպես օրինական շինությունների սեփականատերերի, այնպես էլ ՀՀ օրենսդրության պահանջների չպահպանմամբ՝ անշարժ գույքի նկատմամբ չգրանցված իրավունքով տիրապետվող և օգտագործվող շինությունների համար: ՀՀ կառավարության 2012 թվականի մարտի 7-ի N 273-Ն որոշումը յուրաքանչյուր խմբի համար սահմանում է փոխհատուցման հաշվարկի իր մոտեցումը: Ընդհանրացված տեսքով այն ներկայացված է ստորև նկարում:

Աղյուսակ 69. Բնակելի և ոչ բնակելի շինությունների փոխհատուցում

Օրինական և ինքնակամ կառուցված ԲՆԱԿԵԼԻ շինություններ	Օրինական ՈՉ ԲՆԱԿԵԼԻ շինություններ	Ինքնակամ ՈՉ ԲՆԱԿԵԼԻ շինություններ օրինական հողի վրա	Ինքնակամ ՈՉ ԲՆԱԿԵԼԻ շինություններ ինքնակամ օգտագործվող հողի վրա
<ul style="list-style-type: none"> • փոխարինման արժեք+ 15% 	<ul style="list-style-type: none"> • փոխարինման արժեք+ 15% 	<ul style="list-style-type: none"> • փոխարինման արժեք 	<ul style="list-style-type: none"> • փոխարինման արժեք- օրինականացման ծախսեր/ոչ ավել քան 20 %

5.2 ՇԵՆՔԵՐԻ/ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՓՈԽԱՐԻՆՄԱՆ ԱՐԺԵՔԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ

Շենքերի/շինությունների գնահատումն իրականացվել է +15% փոխարինման արժեքով ՀՀ Քաղաքաշինության նախարարության գնագոյացման տեղեկատվության և հաշվարկման կենտրոնի (ՓԲԸ) կողմից առաջարկված մեթոդաբանության/չափանիշների հիման վրա: Այստեղ փոխարինման արժեքը հասկացվում է որպես ընդհանուր ծախս վերակառուցելու համար այնպիսի շենք/շինություն, որն իր մակերեսով, նյութերով և առանձնահատկություններով համարժեք կլինի փոխարինվող շենքի/շինությանը առանց ամրորիզացիոն մասհանումների և գործառնական ծախսերի: Փոխարինման արժեքի հաշվարկումը հիմնված է հետևյալ գործոնների վրա.

- ա. նյութերի տվյալ պահի շուկայական արժեքը,
- բ. նյութերի տեղափոխման տվյալ պահի արժեքը,
- գ. աշխատուժի ներկայիս արժեքները և
- դ. ազդեցությանը ենթակա շենքերի, կառուցվածքային/գեղագիտական առանձնահատկությունների արժեքը:

Հաշվարկները կատարվել են ամբողջ ՀՀ տարածքի համար հաստատված պաշտոնական չափազրման ցուցիչների և ճշգրտման գործակիցների, ինչպես նաև Շինարարական Աշխատանքների համար նախատեսված պաշտոնական ամբողջական ցուցիչներով (ՇԱԳՊ) սահմանված շինարարական աշխատանքների գնահատման ցուցանիշների համապատասխան:

Շենքերի և շինությունների փոխարինման արժեքները որոշվել են՝

- ա. Համապատասխան մասնագիտացված նորմատիվային տեղեկագրերում (ՇԱԽՑ) ներկայացված կամ հավաստի այլ աղբյուրներից ստացված տվյալների հիման վրա,
- բ. շուկայական պայմաններում նմանատիպ շենքերի և շինությունների կառուցման համար շինարարության պայմանագրերում նշված արժեքի տվյալների հիման վրա:

Անշարժ գույքի գնահատման նպատակով շենքերի և շինությունների վերարտադրման (կամ փոխարինման) ծախսերը հաշվարկվում են՝ որպես ուղղակի, անուղղակի ծախսերի և ձեռնարկատիրական (կառուցապատողի) շահույթի հանրագումար: Նմանատիպ օգտակարությամբ և նշանակությամբ անշարժ գույքի 1քմ ստեղծման համար անհրաժեշտ ծախսերը որոշվում են հետևյալ բանաձևով.

$$\text{ՆՏ} = \text{ՈՒԾ} + \text{ԱՑ} + \text{ՁՇ}$$

որտեղ՝

ՆՏ -ն նամանատիպ օգտակարությամբ և նշանակությամբ անշարժ գույքի 1քմ ստեղծման համար անհրաժեշտ ծախսերն են
ՈՒԾ - ն ուղղակի ծախսերի հանրագումարն է,
ԱՑ -ն անուղղակի ծախսերի հանրագումարն է,
ՁՇ -ն ձեռնարկատիրական (կառուցապատողի) շահույթն է:

Ուղղակի ծախսերը ներառում են շինարարության հետ անմիջականորեն կապված հետևյալ ծախսերը.

- ա. նյութերի, արտադրանքների և ինժեներական ցանցերի ու համակարգերի ձեռք բերման ծախսերը,
- բ. շինարարական մեքենաների և մեխանիզմների շահագործման ծախսերը,
- գ. ժամանակավոր կառուցված շենքերի և շինությունների հետ կապված ծախսերը, անվտանգության գծով միջոցառումների, պահեստատրանսպորտային և տեղական շուկայում որպես նորմատիվ ընդունված այլ ծախսերը,
- դ. շինարարության ֆինանսավորման հետ կապված ծախսերը և
- ե. կապալառուի վերադիր ծախսերն ու շահույթը:

Անուղղակի ծախսերի չափը որոշվում է տվյալ իրավիճակում շուկայում ձևավորված աշխատանքների և ծառայությունների սակագների հիման վրա: Անուղղակի ծախսերը ներառում են շենքերի, շինությունների կառուցմանն ուղեկցող, սակայն շին-մոնտաժային աշխատանքների արժեքի մեջ չներառվող հետևյալ ծախսերը՝

- ա. նախագծման, նախահաշվի կազմման, տեխնիկական և այլ վերահսկողության ծախսերը,
- բ. խորհրդատվությունների, իրավաբանական, հաշվապահական և աուդիտորական, ծառայությունների վճարները,
- գ. գովազդի, շուկայի մարքեթինգի և օբյեկտի վաճառքի հետ կապված ծախսերը,
- դ. ձեռնարկատիրոջ վարչական և այլ ծախսերը:

Ձեռնարկատիրական շահույթի մեծությունը որոշվում է շուկայական տեղեկատվության վերլուծության հիման վրա: 273-Ն որոշման (ՀՕՏԾ-ի) համաձայն՝ մաշվածության չափով նվազեցումներ չեն իրականացվում: Այն պարագայում, երբ համեմատական մեթոդով շինությունների քառակուսի մետրի շուկայական գինն ավելի բարձր է եղել, քան դրա փոխարինման արժեքը, կիրառվել է շինությունների գնահատման համեմատական մեթոդը:

Շենքերի և շինությունների վերարտադրման (կամ փոխարինման) ծախսերը որոշվում են հետևյալ բանաձևով.

$$\text{ՎՑ} = \text{ՇԾ} \times \text{ՆՏ}$$

որտեղ՝

ՎՑ -ն շենքերի և շինությունների վերարտադրման (կամ փոխարինման) ծախսերն են,
ՇԾ -ն գնահատվող շենքերի և շինությունների մակերեսն է,
ՆՏ -ն նամանատիպ օգտակարությամբ և նշանակությամբ անշարժ գույքի 1քմ ստեղծման համար անհրաժեշտ ծախսերն են:

Ստորև ներկայացված է շինության վերարտադրման/փոխարինման ծախսերի հաշվարկի օրինակը.

#	Շենքի/շինության տեսակը	Բնակելի տուն
	Չափման միավորը	խմ
30	ձԿՅ ԷՅ՝ յ յճ՝ Ի ԻՅ Էճ»ճ * (%)	3.5
31	30 տողը բացարձակ մեծությամբ (7x30) ԾՕձձՍ՝ ԾճՅՍՅ Կ 16.06.2008Ա. ԱՇԻ N 41-Ս, Յ ՕձձձձՅՅ՝ 1, 1-ին բաժնի գ., դ., ե., գ., 2-րդ բաժնի ա., բ., գ. և դ. կետերի միջին թվաբանական	3,410
32	ճՅ ճձՅ՝ Ի ձճձձձՍՅերի արժեք (օղակոխության, քեռուցման և այլն) (բացարձակ մեծություն) ԾՕձձՍ՝ ԲՅձ Էձ 2009, ԱԿ՝ՆՅ Կձձձ՝ ձճձձձԱԿ»ճ, 3-ճ՝ Իձ՝ 1.1 »ԱԿՅ՝ Իձ՝	10,000
33	ԾՅ ճ՝ յճ՝ ՅՅձ * (%)	20
34	33 տողը բացարձակ մեծությամբ (7x33) ԾՕձձՍ՝ ԲՅձ Էձ 2009, ԱԿ՝ՆՅ Կձձձ՝ ձճձձձԱԿ»ճ, 3-ճ՝ Իձ՝ 1.1 »ԱԿՅ՝ Իձ՝ , ԾճՅՍՅ Կ 16.06.2008Ա. ԱՇԻ N 41-Ս, 12-րդ բաժնի, Գճ օրենքը ավելացված արժեքի հարկի մասին, 6-ճ՝ Նձ՝ ԻՅ՝ ԻՇ 2-ճ՝ Իձ՝ , 9-ճ՝ Նձ՝ ԻՅ՝ ԻՇ	19,485
35	Օձձձձձ ճ՝ ԻՅ՝ ԻՅ՝ ԿճՅ՝ ԻՅ՝ ԿՅՅ ՆձձձԱ (%)	0
36	35 տողը բացարձակ մեծությամբ (7+9+11+13+15+17+19+21+23+25+26+27+28+29+31+32+34) x35 Յղում՝ Ստանդարտ 7.7.4 բաժնի 3-ճ՝ Իձ՝ , յ յճձձձձձձձձձձձձ	0
37	Ի յճՅ՝ ճ՝ Իճձձձ Կ (ԻՅ՝ Ս յճձձձձձձձձձձձձ Կ) ԻՅ՝ Էճ»ճ (7+9+11+13+15+17+19+21+23+25+26+27+28+29+31+32+34+36)	140,083

6. ԾԱՌԵՐԻ և ՄՇԱԿԱԲՈՒՑՄԵՐԻ ՓՈՒՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

6.1 Տնկիների և հասուն ոչ պտղատու ծառերի գնահատում

Տնկիների և հասուն ոչ պտղատու ծառերի դիմաց փոխհատուցումը պետք է տրամադրվի ներդրված գումարի հիման վրա. Գնահատման համար անհրաժեշտ են հետևյալ ելակետային տվյալները.

- ա. ծառատեսակ,
- բ. ծառի տարիք,
- գ. ծառի գտնվելու տարածաշրջանը:

6.1.1 Տնկիների գնահատման գործընթացը

Սվյալ ծառատեսակի տնկիի գինը հստակեցվել է: Տնկիների շուկայական գինը որոշվել է ՀՀ-ում տնկիների շուկայական միջին գների հիման վրա: Իրականացվել է գների ուսումնասիրությունն Առինջ գյուղի մուտքի մոտ գտնվող տնկիների շուկայում, այնուհետև տեղեկություններ են ձեռք բերվել մի քանի վաճառողներից, ինչի հիման վրա ձևավորվել է միջին գին:

Տնկիների գնահատման համար կիրառվում է հետևյալ բանաձևը՝

$$ՄՏ = ՏՇԱ + ՏՕ$$

որտեղ՝

ՄՏ - Տնկիի (կանգուն) շուկայական արժեք,

ՏՇԱ - Տնկիի շուկայական արժեք (առանց տնկելու),

ՏԾ - Տնկիի տնկման ծախսեր:

6.1.2. Ոչ պտղատու ծառերի գնահատման գործընթաց

ոչ պտղատու ծառերի գնահատման համար կիրառվում է հետևյալ բանաձևը՝

$$Մ_{ոչ} = S_{տ} + Պ_{տ} \times S_{բ}$$

որտեղ՝

Մ_{ոչ} - Հասուն ոչ պտղատու ծառի շուկայական արժեք,

S_տ - Տնկիի շուկայական արժեք,

Պ_տ - Հասուն ոչ պտղատու ծառի պահպանման համար անհրաժեշտ տարեկան միջոցառումների ծախսեր,

S_բ - Հասուն ոչ պտղատու ծառի տարիք:

Սահմանված ծառատեսակի տնկիի գինը որոշելուց հետո հաշվարկվել են հասուն ոչ պտղատու ծառի պահպանման համար անհրաժեշտ տարեկան միջոցառումների ծախսերը: Այդ ծախսերը սահմանվեցին որպես այդ տարածքում ընդունված ծախսերի միակցություն, ինչն արտացոլված է ստորև աղյուսակում:

#	Գործողությունը	Տարեկան քանակը
1	Ծառի էտ	1 անգամ
2	Ծառի բնի սպիտակեցում	1 անգամ
3	Ոռոգում	3-8 անգամ (կախված տարածաշրջանից)
4	Պարարտացում	1 անգամ
5	Կուլտիվացիա	1 անգամ
6	Ծառի սրսկում	1 անգամ
7	Բաժակների փխրեցում	1 անգամ

6.1.3 Պտղատու ծառերի գնահատման մեթոդաբանություն

Պտղատու ծառերի դիմաց փոխհատուցումը պետք է տրամադրվի այնքան, որքան կազմում է մեկ տարվա եկամտի զուտ շուկայական արժեքը՝ բազմապատկած այն տարիների քանակով, որքան անհրաժեշտ է նոր լրիվ պտղատու ծառ աճեցնելու համար: Պտղատու ծառերի գնահատման համար անհրաժեշտ են հետևյալ ելակետային տվյալները.

- ա. ծառատեսակ,
- բ. ծառի արդյունաբերական բերք տալու տարիք,
- գ. բերքատվությունը,
- դ. բերքի արժեքը,
- ե. ծառի գտնվելու տարածաշրջանը:

Քայլ 1 Տարիք, երբ ծառը տալիս է բերք արդյունաբերական չափով

Մասնագիտացված հաստատությունների կողմից իրականացված հետազոտությունները, մասնավորապես՝ Հայաստանի աղգային գյուղատնտեսական համալսարանի և մասնագիտական գրականությունը, օգտագործվել են տվյալ ծառի ամբողջական զարգացման համար անհրաժեշտ տարիների քանակը որոշելու համար:

Քայլ 2 Մեկ կիլոգրամ մրգի շուկայական արժեքը

Մրգատու ծառի տարեկան զուտ արժեքը սահմանվել է որպես շուկայական եկամուտ ծառից ստացված տարեկան բերքից: Այսպիսով՝ որոշվել է տվյալ ծառատեսակից ստացվող 1 կիլոգրամ մրգի գինը: Հաշվարկները կատարելիս հաշվի են առնվել մի քանի գործոններ.

1. Հայաստանի Ազգային Վիճակագրական Ծառայությունից ստացված Հայաստանի Հանրապետությունում գյուղատնտեսական մթերք արտադրողների իրացման միջին տարեկան (ըստ 7480 գյուղացիական տնտեսությունների հետազոտությունների տվյալների) գների վերաբերյալ վերջին 7 տարիների (2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012թթ.) տեղեկատվությունը:

2. Ագրոլրատու տասնօրյա թերթի (Հիմնադիր հրատարակիչ՝ ՀՀ Գյուղատնտեսության նախարարություն, Գյուղատնտեսության աջակցության հանրապետական կենտրոն ՓԲԸ) 2012թ. և 2013թ. տվյալ պահի բոլոր համարներում հրատարակված գյուղատնտեսական մթերքների միջինացված մանրածախ գները:

Քայլ 3 Ծառատեսակի բերքատվությունը

Որոշվել է ծառի բերքատվությունը: Բերքատվությունը որոշվել է՝ հիմք ընդունելով մասնագիտական գրականությունը, ինչպես նաև տարբեր մասնագիտացված հաստատությունների հարցումները (օրինակ՝ Հայաստանի Ազգային Ագրարային Համալսարան):

Քայլ 4 Փոխհատուցման հաշվարկումը

Բերքատու ծառերի գնահատման համար կիրառվել է հետևյալ բանաձևը.

$$ՄԲ = ՏՔ \times ՏՇԶԵ$$

Որտեղ՝

ՄԲ – Բերքատու ծառի շուկայական գինը

ՏՔ – Այն տարիների քանակը, որն անհրաժեշտ է նոր ծառը լիարժեք պտղատվության տարիքին աճեցնելու համար

ՏՇԶԵ – Տարեկան շուկայական գուտ եկամուտը

6.1.4 Փայտանյութ տվող ծառերի գնահատման մեթոդաբանություն

Փայտանյութ տվող ծառերը պետք է գնահատվեն տարիքի կարգի հիման վրա (տնկիներ, միջին հասունության ծառեր, հասուն ծառեր), ինչպես նաև փայտի որակի ու ծավալի հիման վրա:

Փայտանյութ տվող ծառերի գնահատման համար անհրաժեշտ ելակետային տվյալներն են.

- 1) ծառատեսակ,
- 2) ծառի տրամագիծը սմ-ով՝ չափված գետնից 1,3 մ բարձրությամբ, կեղևի հետ միասին
- 3) վերամշակման ենթակա բնի երկարությունը (բարձրությունը) (մ):

Քայլ 1 Ծառի ծավալի սահմանում

Ելակետային տվյալների հիման վրա փայտանյութ տվող ծառերը դասակարգվում են՝ ըստ ծավալի և տեսակի (շինարարության փայտանյութ և վառելիքի փայտանյութ): Ծավալը որոշելու նպատակով ծառերը դասակարգվում են՝ ըստ տրամագծի.

- 1) մանր (տնկիներ)՝ 3,0-11,0 սմ,
- 2) միջին (միջին հասունության ծառեր)՝ 12,0-24,0 սմ,
- 3) խոշոր (հասուն ծառեր)՝ 25,0 սմ և ավել բնի հաստություն ունեցող ծառեր:

Ծառի դասակարգումը ցույց է տրված ստորև աղյուսակում: Թափոնները որոշվում են՝ որպես հատման մնացորդների և կեղևի ծավալների գումար: Փայտանյութ տվող ծառերի վառելափայտի ծավալը հավասար է կեղևով բնի ծավալից հանած փայտանյութի և թափոնների ծավալները (սյունյակ 3-(7+8)):

Եթե ծառը լրիվ վառելափայտ է, բնի ընդհանուր ծավալը սյունյակ 3-ից տեղափոխվում է 9-րդի տակ: Այդպիսի ծառի ծավալը (11) կազմվում է բնի (9) և սաղարթի ծավալի (10) գումարից: Իսկ փայտանյութ տվող ծառի ընդհանուր ծավալը՝ ընդհանուր լիկվիդը՝ (11) կազմվում է 7-րդ, 9-րդ և 10-րդ սյունակների գումարից:

Ծառի բնի	Հոծ ծավալը խորանարդ մետրերով
-----------------	-------------------------------------

D1,3	H	V կելևով	Փայտանյութ				Վառելիքայտ			
			Խոշոր	Միջին	Մանր	Ընդամենը	Թափոններ	Բնից	Սաղարթից	Ընդհանուր լիկվիդ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12	15	0,084	-	-	0,03	0,03	0,03	0,02	0,01	0,06
<p>Մյուսնակ 1- ծառի բնի տրամագիծն է կրծքավանդակի բարձրությունից հաշված. D1,3, այսինքն՝ գետնից 1,3 բարձրությամբ տրամագիծը արտահայտված սմ-ով</p> <p>Մյուսնակ 2- ծառի բնի բարձրությունն է, H՝ մ-ով</p> <p>Մյուսնակ 3- ծառի բնի ծավալն է կելևով՝ V, խորանարդ մետրով</p> <p>Հղում. "Անտառապահի համառոտ ձեռնարկը," Հայկ Հախինյան, Վանաձոր, 1996</p>										

Քայլ 2 Փայտանյութի շուկայական գնի սահմանումը

Փայտանյութի շուկայական գինը սահմանվել է գնահատման պահի դրությամբ ՀՀ-ում փայտանյութի շուկայում առկա միջին արժեքի հիման վրա: Կատարվեց Մալաթիա-Սեբաստիա և Էրեբունի համայնքների վառելանյութ հանդիսացող փայտի շուկայական գնի ուսումնասիրություն, և այն միջինացվեց մի քանի տարբեր վաճառողներից ստացված տեղեկությունների հիման վրա:

Քայլ 3 Փոխհատուցման հաշվարկ

Փայտանյութ տվող ծառերի գնահատման համար կիրառվում է հետևյալ բանաձևը.

$$\text{ՓՄՇԳ} = \text{ՓԽՇԳ} \times \text{ՇՕՕ} + \text{ՎՄԽ} \times \text{ՎՓՕ}$$

Որտեղ

ՓՄՇԳ – Փայտանյութ տվող ծառի շուկայական գինը

ՓԽՇԳ – Շինարարության համար օգտագործվող 1 խորանարդ մետր փայտանյութի շուկայական գինը,

ՇՕՕ - Շինարարության համար օգտագործվող փայտանյութի ծավալը,

ՎՄԽ – Վառելանյութ հանդիսացող 1 խորանարդ մետր փայտի շուկայական գինը,

ՎՓՕ – Վառելանյութ հանդիսացող փայտի ծավալը

6.1.5 Մշակաբույսի գնահատման մեթոդաբանություն

Մշակաբույսի փոխհատուցումը որոշվում է մշակաբույսի տարեկան զուտ շուկայական արժեքի հիման վրա: Ստորև բերված են գնահատված մշակաբույսի համար օգտագործված անհրաժեշտ ելակետային տվյալները.

- 1) մշակաբույսի տեսակը,
- 2) բերք,
- 3) մշակաբույսի արժեքը,
- 4) այն տարածաշրջանը, որտեղ մշակաբույս կա:

Քայլ 1.Մեկ տարվա եկամտի զուտ շուկայական արժեքի սահմանումը

Մշակաբույսի մեկ տարվա եկամտի զուտ շուկայական արժեքը մշակաբույսից ստացվող մեկ տարվա բերքի շուկայական արժեքն է: Մեկ տարվա եկամտի զուտ շուկայական արժեքի որոշման համար նախ որոշվում է տվյալ մշակաբույսից ստացվող բերքի 1կգ շուկայական արժեքը: Հաշվարկները կատարելիս հաշվի է առնվել հետևյալը.

1) Հայաստանի Ազգային Վիճակագրական Ծառայությունից ստացված Հայաստանի Հանրապետությունում գյուղատնտեսական մթերք արտադրողների իրացման միջին տարեկան (ըստ 7480 գյուղացիական տնտեսությունների հետազոտությունների տվյալների) գների վերաբերյալ վերջին 7 տարիների (2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012 թթ.) տեղեկատվությունը,

2) Ագրոլրատու տասնօրյա թերթի (Հիմնադիր հրատարակիչ՝ ՀՀ Գյուղատնտեսության նախարարություն, Գյուղատնտեսության աջակցության հանրապետական կենտրոն ՓԲԸ) 2012թ. և 2013թ. տվյալ պահի բոլոր համարներում հրատարակված գյուղատնտեսական մթերքների միջինացված մանրածախ գները:

Քայլ 2 Մշակաբույսի բերքի սահմանումը

Բերքը սահմանվում է՝ հիմնվելով հետևյալի վրա.

- 1) մասնագիտական գրականություն,
- 2) միջին հաշվով բերքի ցուցիչներ՝ հրատարակված⁸ Հայաստանի Հանրապետության Ազգային Վիճակագրական ծառայության կողմից, որի վերլուծությունները կատարվել են վերջին⁷ տարիների (2006-2012) համար, ինչպես նաև
- 3) հետազոտություններ տարբեր մասնագիտացված հաստատությունների հետ, ինչպես օրինակ՝ Հայաստանի ազգային գյուղատնտեսական համալսարանն է: 1 կգ մշակաբույսի շուկայական գինը բազմապատկվում էր բերքի ցուցիչով:

Քայլ 3 Փոխհատուցման հաշվարկ

Մշակաբույսերի գնահատման համար կիրառվում էր հետևյալ բանաձևը.

$$\text{ՄՇԳ} = \text{ՄՄՁԳ} \times \text{Մ}$$

որտեղ

ՄՇԳ – Մշակաբույսի շուկայական գինը

ՄՄՁԳ – Մեկ միավորի տարեկան եկամտի զուտ շուկայական գինը

Մ – Մշակաբույսեր ցանելու տարածքի մակերեսը

7. ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ԾԱԽՍԵՐ

Տրանսպորտային ծախսերը որոշվում էին՝ շուկայում առկա մի քանի բեռնափոխադրող ընկերությունների առաջարկած ծառայությունների միջին գնի հիման վրա: Գներն այնպես էին հաշվարկվում, որ ԱԵԱ-ները կարողանան իրենց գույքը տեղափոխել 20 կմ շառավղի շրջանակներում:

Ուսումնասիրությունները ցույց են տվել, որ նմանատիպ կազմակերպություններն առաջարկում են բեռնատար փոքր մեքենաներ (ԳԱՁԵԼ) և մեծ բեռնատար մեքենաներ (ԳԱՁ-52 կամ ՋԻԼ 131՝ կահույք և կենցաղային իրեր տեղափոխելու համար, ՄԱՁ մակնիշի ավտոկոուսնկ և ԿԱՄԱՁ մակնիշի քարշակ՝ ՕԴԱՁ մակնիշի կիսակցորդով՝ ոչ ստանդարտ եզրաչափեր ունեցող գույք տեղափոխելու համար): Ծառայության արժեքը հաշվարկվել է հետևյալ չափանիշների հիման վրա.

- 1) երթուղիների քանակը,
- 2) տեղափոխման ենթակա ակտիվների/գույքերի քանակը,
- 3) բնակարանի հարկը,
- 4) վերելակի առկայությունը,
- 5) մեկ գույքի չափը:

8. ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԾԱԽՍԵՐ

Գործարքին առնչվող ծախսերը հաշվվում են անշարժ գույքի պետական գրանցման իրականացման դրույքաչափերի հիման վրա, որոնք հաստատված են նոտարական գրասենյակներում սահմանված ՀՀ օրենսդրության, վճարումների և պետական պարտականությունների համաձայն: Նաև հաշվի է առնված մի կտոր ակտիվ/գույքի 2-3 մասերի բաժանվելու (ակտիվների/գույքերի մասնակի օտարման արդյունքում) հավանականությունը:

9. ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆ

9.1 ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐ

Մարդահամարի նպատակն էր ապահովել ազդեցության ենթակա տնային տնտեսությունների մանրամասն նկարագրությունը՝ սեռը, տարիքը և էթնիկ խումբը: Խոցելիության մասին տվյալները ներկայացվեցին Աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն խոցելի ԱԵՏՏ-ների ցանկի հաստատման համար: Հետազոտության ժամանակ Իրավունքների սխեման բաժանվեց բոլոր ուսումնասիրված ԱԵՏՏ-ներին:

9.2 ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՄՏՀ-ի նպատակն է նկարագրել ԱԵՏՏ-երի՝

- 1) սոցիալ-տնտեսական վիճակը,
- 2) մուտքը դեպի հասարակական սպասարկման միջոցներ և տրանսպորտ, եկամուտ և ծախս, օրինական, վարձակալած և ինքնակամ օգտագործվող հողամասերի և շինությունների օգտագործումը,
- 3) բնակարանի վիճակն ու ընդհանուր պայմանները, վերաբերմունքը ծրագրի նկատմամբ, տարաբնակեցման հետևանքների մասին ընկալումները և այլն:

Մի շարք առանձին հարցեր անդրադառնում են ԱԵՏՏ-ների փոխհատուցման ընկալումներին, կենսապահովման հարցերին և հավելյալ օժանդակության հնարավոր կարիքին: Համակողմանի պատկեր ստեղծելու համար ՄՏՀ-ն իրականացվում էր թե՛ որակական, թե՛ քանակական մեթոդաբանության կիրառման միջոցով:

9.2.1 Որակական հետազոտության մեթոդաբանություն

Խորին հարցազրույցների և ֆոկուս խմբային հարցազրույցների միջոցով հարցման են ենթարկվել հետևյալ խմբերը.

- 1) հիմնական և ժամանակավոր ձեռնարկատիրական գործունեության հնարավորություն կորցնողներ,
- 2) հիմնական աշխատանք կորցնողներ,
- 3) խոցելի ԱԵՏՏ-ներ,
- 4) բնակելի շինություններ կորցնողներ:

Բոլոր հարցազրույցները ձայնագրվել և սղագրվել են: Հարցազրույցի տևողությունը տատանվել է 25 րոպեից մինչև 1.5 ժամ: Ստորև աղյուսակում ներկայացված են իրականացված հարցազրույցների քանակն՝ ըստ հարցվողի տեսակի:

Հարցվողի տեսակ և մեթոդ	Քանակ
Խորին հարցազրույցներ մշտական և ժամանակավոր կորուստ ունեցող անհատ ձեռնարկատերերի կամ տնօրենների հետ	5
Խոցելի տնային տնտեսությունների ներկայացուցիչների հետ խորին հարցազրույցներ	3
Մշտական աշխատանքի կորուստ ունեցող աշխատողների հետ ֆոկուս խումբ	1
Բնակելի շինություններ կորցնողների հետ ֆոկուսխմբային հարցազրույց	1
Ընդամենը	10

9.2.2 Քանակական հետազոտության մեթոդաբանություն

USZ-ն անցկացվել է Արշակունյացի և Արտաշատի հատվածների 107 ԱԵՏՏ-ների հետ: Հարցումներն անցկացվել են 2013 թվականի, փետրվարի 23-ից մարտի 10-ն ընկած ժամանակահատվածում:

Հարցման են ենթարկվել սեփականատերերի, վարձակալների, ինքնակամ օգտագործողների, մշտական ազդեցություն կրող փոքր ձեռնարկատիրական գործունեության ներկայացուցիչները, ինչպես նաև մշտական և ժամանակավոր ազդեցություն կրող ձեռնարկատիրական գործունեության շրջանկաներում ընդգրկված աշխատողները: Հարցման ենթակա անձ են հանդիսացել ընտանիքի սոցիալ-տնտեսական իրավիճակին առավել ծանոթ անձինք: Հարցազրույցն իրականացվել է հետևյալ 4 հարցաթերթերով համապատասխան կորուստ ունեցող ԱԵՏՏ-ի հետ.

1. ԱԵՏՏ հարցաշար՝ ազդեցության ենթակա հողամասերի, շենքերի և այլ գույքի սեփականատերերի, վարձակալների և օգտագործողների համար:
2. ԱԵՏՏ հարցաշար այն ԱԵՏՏ-ների համար, որոնք աշխատանք են կորցրել ազդեցության ենթակա ձեռնարկատիրական գործունեության պատճառով:
3. ԱԵՏՏ հարցաշար այն ԱԵՏՏ-ների համար, որոնք կորցրել են ազդեցության ենթակա փոքր և միջին ձեռնարկատիրական գործունեություն:
4. ԱԵՏՏ հարցաշար այն արձագանքողների համար, որոնք կորցրել են ազդեցության ենթակա խոշոր ձեռնարկատիրական գործունեություն:

Բոլոր հարցաթերթերն անցել են տրամաբանական ստուգում՝ դաշտից վերադառնալու հաջորդ օրը: Տրամաբանական ստուգման արդյունքում վերհանված անհամապատասխանությունները ստուգվել են հարցվողի հետ հեռախոսազանգով: Միայն տրամաբանական ստուգում անցած հարցաթերթերն են մուտքագրվել: Տվյալների մուտքագրումն իրականացվել է Excel ծրագրի միջոցով: Տեղեկատվության բազայի տրամաբանական ստուգման (մաքման) գործընթացի ժամանակ առաջացած յուրաքանչյուր շեղում ուղղվել է՝ ըստ հարցաթերթի մեջ նշված տեղեկատվության: Այնուհետև մուտքագրված տվյալները վերլուծվել են SPSS ծրագրով և ելքային աղյուսակները պատրաստվել են համաձայն նախապես սահմանված ձևաչափերի:

10. ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱԶՄՈՒՄ

Նկարագրությունների արձանագրությունները կազմվել են (մանրամասն չափագրման ուսումնասիրություն-մարդահամարի միջոցով հավաքած տվյալների հիման վրա) ՀՀ կառավարության 2010 թվականի սեպտեմբերի 16-ի N 1275-Ն որոշմամբ հաստատված ձևով: Կազմվել են հողամասերի, շինությունների և ձեռնարկատիրական գործունեության նկարագրության արձանագրություններ: Արձանագրություններ են կազմվել թե՛ ՀՀ օրենսդրության պահանջների պահպանմամբ՝ անշարժ գույքի նկատմամբ գրանցված իրավունքով տնօրինվող, թե՛ ՀՀ օրենսդրության պահանջների չպահպանմամբ՝ անշարժ գույքի նկատմամբ չգրանցված իրավունքով տիրապետվող և օգտագործվող գույքերի համար:

Երևանի Շինարարական ծրագրի իրականացման գրասենյակը 12.04.2012-ին կազմեց ՀՀ օրենսդրության պահանջների պահպանմամբ՝ անշարժ գույքի նկատմամբ գրանցված իրավունքով տնօրինվող գույքերը նկարագրող արձանագրություններ, որոնք ստորագրվեցին սեփականատերերի և վարձակալների կողմից: Կազմվեց նկարագրության արձանագրություն (անհրաժեշտության դեպքում), որը ծրագրված ընթացակարգով ստորագրվեց սեփականատերերի կողմից:

Ծրագիր մշակվեց արհեստավարժ ծրագրավորողների կողմից՝ արձանագրությունները մեխանիկորեն կազմելու համար: Այս մոտեցումն ապահովում էր, որպեսզի արձանագրու թյունների տեղեկատվությունը նույնացված լինի ՀՕՏՕ-ի տեղեկատվության հետ, և ՀՕՏՕ-ի իրականացման արտաքին և ներքին մոնիտորինգի ընթացքում օգտագործվող տվյալների բազան նույնացված լինի ԱԵԱ-ին ուղարկվող արձանագրության տեղեկությունների հետ: Այն դեպքերում, երբ սեփականատիրոջը /օգտագործողին/ վարձակալին հնարավոր չէր հանդիպել, կազմվեց արձանագրության ստորագրման ձախողման վերաբերյալ ակտ, որտեղ պետք է մատնանշվեր ստորագրման ձախողման պատճառը:

ԿՈՆՏԱԿՏԱՅԻՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐ

Եթե Դուք ունեք հարցեր կամ Ձեզ հարկավոր է խորհրդատվություն, խնդրում ենք դիմել ԵԿՆ ԾԻԳ

կամ ԱԶԲ ներկայացուցիչներին

**Քաղաքային կայուն զարգացման
ներդրումային ծրագիր ՊՈԱԿ
Օրագրի իրականացման մասնագետների խումբ**
Բյուզանդի 1/3, 5-րդ հարկ
0001, Երևան, Հայաստան
Հեռ: + 374 10 56 54 87
www.yerevan.am

**Ասիական Զարգացման Բանկ
Հայաստանում ռեզիդենտ առաքելություն**
Վազգեն Սարգսյան 10, Piazza Grande,
3-րդ հարկ, գրասենյակներ 79, 80, 81
0010, Երևան, Հայաստան
+374 10 54 63 73 www.adb.org

Հավելված 3
Հարցաշար աշխատողների համար

**Երևանի արևմտյան օդակաձև ճանապարհ
Նոր Շիրակի հասված
Ազդեցության ենթակա ձեռնարկատիրական գործունեության աշխատողների հետ հարցազրույցի հարցաշար
Հարցաշար N _____**

Հարգելի պարոն/տիկին,

Մեր Կառավարությունը և Ասիական զարգացման բանկն իրականացնում են երկու մայրուղիների ենթածրագրի շրջանակում ճանապարհային հանգույցների վերակառուցման ծրագիր: Ծրագրի բացասական ազդեցությունը նվազագույնի հասցնելու և ազդեցության ենթակա տնային տնտեսությունների վերականգնման համար ծրագիր մշակելու նպատակով անհրաժեշտ է անցկացնել հետազոտություն: Ձեր կարծիքը մեծ նշանակություն ունի Ծրագրի համար: Մենք բարձր կգնահատենք, եթե պատասխանեք մեր մի քանի հարցերին ձեր տնային տնտեսությունների վերաբերյալ, ներկայացնեք ձեր տեսակետները, կարծիքներն ու առաջարկությունները, որպեսզի մենք կարողանանք առաջարկել համապատասխան ռազմավարություն Ծրագրի համար: Անհրաժեշտ անձնական տվյալները կօգտագործվեն միայն հետազոտության վիճակագրական վերլուծության համար: Մենք վստահեցնում ենք ձեզ, որ անձնական ոչ մի տվյալ չի տրվի կամ չի բացահայտվի որևէ երրորդ կողմի՝ անկախ հանգամանքներից: Կանխավ շնորհակալություն համագործակցության համար:

	Ազդեցության տեսակը	1.Այո 2.Ոչ
1	Ձեռնարկատիրական գործունեություն	
2	Եկամտի կորուստ/աշխատող/	
3	Եկամտի կորուստ /գյուղատնտեսություն/	
4	Բնակելի շինություն	
5	Ոչ բնակելի շինություն	
6	Այլ	

Ձեռնարկատիրական գործունեության անունը _____

Ազդեցության ենթակա գույքի հասցեն _____
/ՅՈՒՅՈՒՄ՝ հասցեի բացակայության պարագայում նշել 98/

ԱԵԱ-ի բնակության հասցեն _____
Տվյալների բազայում նույնականացման համարը /ՅՈՒՅՈՒՄ՝ լրացնում է ստուգողը/ _____
Ազդեցության ենթակա հողի լոտ կոդը _____
Պատասխանողի հեռախոսահամարը _____
Հարցազրուցավարի կոդը _____
Հարցազրույցի ամսաթիվը/օր, ամիս, տարի/ _____
Հարցազրույցի սկիզբը _____
Հարցազրույցի ավարտը _____

1 ՏՆԱՑԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԸ

Ես կցանկանայի կազմել ձեր տնային տնտեսության (SS) բոլոր ներկա կամ տանից հեռու ապրող անդամների ցուցակը: Տնային տնտեսությունն ասելով՝ նկատի ունենք միևնույն տանիքի ներքո և միևնույն ընտանեկան բյուջեով ապրող անձանց: Եկեք սկսենք գրանցել տվյալները SS ղեկավարի, ապա նաև վերջինիս կողակցի, երեխաների և SS այլ անդամների վերաբերյալ:

1.1 ՏՆԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

No	1.Անուն, ազգանուն	2.Կապը ՏՏ ղեկավարի հետ	3.Ազգությունը	4.Ծննդյան տարեթիվը /օր, ամիս, տարի/	5.Մեծը	6.Ամուսնական կարգավիճակը	7.Կրթությունը
		1.ՏՏ ղեկավար 2.Ամուսին/կին 3.Դուստր 4.Որդի 5.Մայր 6.Հայր 7.Քույր 8.Եղբայր 9.Տատիկ 10.Պապիկ 11. Հարս 12.Փեսա 13.Թոռ 14.Թոռնուհի 15.Ամուսնու մայր/սկեսուր 16. Ամուսնու հայր/սկեսրայր 17. Զոքանչ 18. Աներ 99.Այլ _____	1.Հայ 2.Եզդի 3.Ռուս 99.Այլ _____		1.Արական 2. Իգական	1.Ամուսնացած 2.Չամուսնացած 3.Այրի 4.Բաժանված 98. Կիրառելի չէ /մինչև 18 տարեկան /	1.Տառաճանաչ չէ 2. Տարրական 3.Ութամյա (թերի միջնակագ) 4. Տասնամյա (Միջնակարգ/միջին դպրոց) 5. Տասներկուամյա (Ավագ դպրոց) 6. Միջնակարգ մասնագիտական 7. ԲՈՒՀ-ի ուսանող (ստացիոնար) 8. ԲՈՒՀ-ի ուսանող (հեռակա) 9. Բարձրագույն 11.Թերի բարձրագույն 10. Հետբուհական /ասպիրանտ 98. Կիրառելի չէ /մինչև 6 տարեկան
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							

1.2 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԸ/ԵԿԱՄՏԻ ԱՂԲՑՈՒՐԸ

No	1. Գրել Աղյուսակ 1.1-ի հերթական համարը)	2. Զբաղվածության կարգավիճակը		3. Զբաղվածության ոլորտը		4. Աշխատանքի տեսակը		5. Վերջին 6 ամսվա ընթացքում եկամտի աղբյուր		6. Ամսական միջին եկամտի չափը /վերջին 6 ամսվա ընթացքում		7. Սոցիալական խումբը	
		1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
		1. Զբաղված/աշխատող 2. Տարիքային թոշակատու → 5 3. Ուսանող, աշակերտ → 5 4. Չի աշխատում և աշխատանք չի փնտրում 5 5. Չի աշխատում և աշխատանք է փնտրում 5 6. Ժամկետային զինծառայող 7 7. Աշխատունակ չի → 5 8. Այլ _____ 98. Կիրառելի չէ մինչև 6 տարեկան 7		1. Պետական, քաղծառայող 2. Մասնավոր ոլորտի աշխատող 3. Ինքնագրաված 4. Չեռն երեց/գործատու 5. Մեփական գյուղատնտեսությամբ զբաղված 6. Այլ գյուղատնտեսությամբ զբաղված 99. Այլ 98. Կիրառելի չէ		1. Մշտական 2. Մեզոնային 3. Ժամանակավոր 4. Ժամանակ առ ժամանակ 98. Կիրառելի չէ		1. Աշխատավարձ 2. Տարիքային թոշակ 3. Կրթաթոշակ 4. Այլ թոշակ 5. Սոցիալական նպաստ 6. Դրամական օգնություն արտերկրից 7. Դրամական օգնություն Հայաստանից 8. Եկամուտ վարձակալությունից 99. Այլ				1. Հաշմանդամ 1-ին կարգ 2. Հաշմանդամ 2-րդ կարգ 3. Հաշմանդամ 3-րդ կարգ 4. Բնածին հաշմանդամ 5. Օնոդագուրկ երեխա 6. Միայնակ ծնող 7. Միայնակ թոշակատու 8. Փախստական 98. Նշվածներից ոչ մեկը	
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													

(Խնդրում ենք լրացնել տվյալներ SS բոլոր անդամների վերաբերյալ)

1.3. Խնդրում ենք նշել այն եկամտի աղբյուրները, որոնք ընդհանուր են ձեր տնային տնտեսության համար համար:

	5. Վերջին 6 ամսվա ընթացքում եկամտի աղբյուր	6. Ամսական միջին եկամտի չափը / վերջին 6 ամսվա ընթացքում
	1. Աշխատավարձ 2. Տարիքային թոշակ 3. Կրթաթոշակ 4. Այլ թոշակ 5. Սոցիալական նպաստ 6. Դրամական օգնություն արտերկրից 7. Դրամական օգնություն Հայաստանից 8. Եկամուտ վարձակալությունից 99. Այլ	
1		
2		
3		
4		
5		

1.4 Ո՞վ է ձեր տնային տնտեսությունում ապահովում ֆինանսական միջոցների մեծ մասը ընտանեկան բյուջեում:

ՅՈՒՅՈՒՄ. մուտքագրել ընտանիքի համապատասխան անդամի հերթական համարը՝ արտացոլված աղյուսակ 1.2 – ում:

1.5. Ինչպիսի՞ պետական աջակցություն եք դուք կամ ձեր ընտանիքի անդամները ստացել 2012 թվին:
 ՀԱՐՑԱԶԹՈՒՑԱՎԱՐԻՆ – ԸՆԴՈՒՆԵԼ ՊԱՏԱՍԽԱՆՈՂՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՏՐՎԱԾ ԲՈՒՈՐ ՀՆԱԲԱՎՈՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Մոցիալական աջակցություն	1. Այո	2. Ոչ
1. Ծերության կենսաթոշակ		
2. Հաշմանդամության թոշակ		
3. Կերակրողին կորցնելու դեպքում թոշակ		
4. Մինչև 2 տարեկան երեխայի խնամքի նպաստ		
5. Երեխայի ծննդյան նպաստ		
6. Աղքատության ընտանեկան նպաստ		
7. Գործազրկության նպաստ		
8. Միանվագ նպաստ, օգնություն		
99. Այլ /նշել/		

1.6. Ցանկության դեպքում ի վիճակի եք դուք կամ ձեր ՏՏ անդամները

	1. Այո	2. Ոչ
1 Ապահովել տան բավարար ջեռուցումը		
2 Վճարել տարեկան կտրվածքով մեկ շաբաթյա հանգստի համար		
3 Փոխել մաշված կահույքը		
4 Գնել բոլորովին նոր հագուստ		
5 Գնել միս, հավ, ձուկ առնվազն երկու օրը մեկ		
6 Հյուրընկալել ընկերների /առնվազն ամիսը մեկ անգամ		
7 Գնել երկու գույգ կոշիկ ամեն եղանակի համար		
8 Իրականացնել տան արտաքին հարդարում		

1.7. Ներկայումս ունե՞ք որևէ վարկ կամ պարտք:

1. Այո	1.1 Գումարի չափը	1.2 Արժույթը 1. Հայկական դրամ 2. ԱՄՆ դոլար 3. Եվրո 4. Ռուսական ռուբլի	1.3 Աղբյուրը <i>/Հնարավոր է մի քանի պատասխան/</i> 1. Բանկային /վարկային կազմակերպություն 2. Մասնավոր անձ 99. Այլ _____		
2. Ոչ					

1.8. Ունե՞ք արդյոք անձնական օգտագործման/ կամ ձեր ընտանիքի անդամների կողմից օգտագործվող/ ավտոմեքենա:

1. Չունեմ
2. Ունեմ մեկ մեքենա
3. Ունեմ երկու մեքենա
4. Ունեմ երեք և ավել մեքենա

2. ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԵՎ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍՉԵԼԻՈՒԹՅՈՒՆՆ ԸՍՏ ՄԵՈՒ

2.1 Չեր տնային տնտեսությունից քանի կին է հաճախում/հաճախել հետևյալ հաստատությունները (խնդրում ենք վերցնել շրջանակի մեջ)	Ոչ մեկ	1	2	3	4	5
1. Մանկապարտեզ	0	1	2	3	4	5
2. Միջնակարգ դպրոց	0	1	2	3	4	5
3. Պետական միջնակարգ մասնագիտական հաստատություն (քոլեջ, մասնագիտացված դպրոց)	0	1	2	3	4	5
4. Մասնավոր միջնակարգ մասնագիտական հաստատություն (քոլեջ, մասնագիտացված դպրոց)	0	1	2	3	4	5
5. Պետական ինստիտուտ/համալսարան	0	1	2	3	4	5

2.1 Ձեր տնային տնտեսությունից քանի կիև է հաճախում/հաճախել հետևյալ հաստատությունները (խնդրում ենք վերցնել շրջանակի մեջ)	Ոչ մեկ	1	2	3	4	5
6. Մասնավոր ինստիտուտ/համալսարան	0	1	2	3	4	5
99. Այլ (խնդրում ենք նշել)						

2.2 Ձեր տնային տնտեսությունից քանի տղամարդ է հաճախում/հաճախել հետևյալ հաստատությունները (խնդրում ենք վերցնել շրջանակի մեջ)	Ոչ մեկ	1	2	3	4	5
1. Մանկապարտեզ	0	1	2	3	4	5
2. Միջնակարգ դպրոց	0	1	2	3	4	5
3. Պետական միջնակարգ մասնագիտական հաստատություն (քոլեջ, մասնագիտացված դպրոց)	0	1	2	3	4	5
4. Մասնավոր միջնակարգ մասնագիտական հաստատություն (քոլեջ, մասնագիտացված դպրոց)	0	1	2	3	4	5
5. Պետական ինստիտուտ/համալսարան	0	1	2	3	4	5
6. Մասնավոր ինստիտուտ/համալսարան	0	1	2	3	4	5
99. Այլ (խնդրում ենք նշել)						

3. ՏՆԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԱՄՍԱԿԱՆ ԾԱԽՍԵՐԸ

3.1 Խնդրում ենք նշել տարբեր տեսակի ամսական մոտավոր ծախսերը

Ծախս	Ամսական միջին ծախսերը (ՀՀ դրամ)
1. Մնունդ	
2. Անձնական տրանսպորտ /ներառյալ բենզին/	
3. Հանրային տրանսպորտ	
4. Հագուստ	
5. Առողջություն (դեղեր, ծառայություններ)	
6. Կրթություն (ուսման վարձ, գրենական պիտույքներ)	
7. Բջջային հեռախոս	
8. Ֆիքսված հեռախոսակապ	
9. Սոցիալական գործառույթներ/ պարտավորություններ	
10. Էլեկտրաէներգիայի, գազի և այլ կոմունալ ծախսի հաշիվը	
11. Գույքի վարձավճար /եթե վարձով են ապրում/	
12. Տեխնիկա (հեռախոս, կոմպ., հեռուստացույց և այլն)	
13. Այլ/ընթացիկ ծախսեր	
Ընդամենը	

4 ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՑԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՄԱՏՉԵԼԻՈՒԹՅՈՒՆԸ

4.1 Տրանսպորտի ո՞ր տեսակից են սովորաբար օգտվում Ձեր տնային տնտեսության անդամները և ի՞նչ նպատակով:

Տրանսպորտի օգտագործման նպատակը	Տրանսպորտի տեսակը								
	1. Երթուղային տաքսի	2. Ավտոբուս	3. Տրոլեյբուս	4. Մետրո	5. Տաքսի	6. Անձնական մեքենա	7. Այլ (խնդրում ենք նշել)	8. Ուտքով	98. Կիրառելի չի
1. Աշխատանք									
2. Շուկա									
3. Հիվանդանոց									
4. Դպրոց/ԲՈՒՀ									
5. Կրոնական հաստատություն									
6 Ժամանց									
99. Այլ									

4.2 Ո՞րն է ամենահեռու տարածությունը, որ սովորաբար անցնում եք տրանսպորտով: (կմ) _____

4.3 Որքա՞ն են կազմում ձեր տնային տնտեսության միջին ամսական տրանսպորտային ծախսերը: (ՀՀ դրամ) _____

4.4 Ինչպե՞ս եք գնահատում հասարակական տրանսպորտի վիճակը ձեր համայնքում (երթուղային տաքսիներ, ավտոբուսներ և այլն):

1. Գերազանց
2. Լավ
3. Բավարար
4. Անբավարար
97. Դժվարանում եմ պատասխանել

5. ՊԱՏԿԵՐԱՑՈՒՄԸ ԾՐԱԳՐԻ ԵՎ ԴԲԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

5.1 Երբևէ լսե՞լ եք այս ծրագրի մասին: 1. Այո (Նկարագրել) 2. Ոչ

5.2 Դուք ստացե՞լ եք փոխհատուցումների իրավունքների մատրիցան/աղյուսակը: 1. Այո 2. Ոչ

5.3 Դուք ծանոթ եք առկա բողոքարկման գործընթացին: 1. Այո (Նկարագրել) 2. Ոչ

5.4 Խնդրում ենք նշել Ծրագրի արդյունքում հետևյալ առավելությունները/դրական ազդեցությունները:

No	Ծրագրի առավելությունները	1. Այո 2. Ոչ	Նշումներ
1	Նոր աշխատատեղերի հնարավորություն		
2	Ձեռնարկատիրական գործունեության հնարավորություն		
3	Շրջանում անշարժ գույքի գնի բարձրացում		
4	Շրջանի հանրային տարածքի ընդհանուր տեսքը		
5	Նոր բնակիչների ներհոսքը		
6	Քաղաքի այլ մասերին ավելի հեշտ հասանելիություն/ մատչելիություն		

No	Ծրագրի առավելությունները	1. Այո 2. Ոչ	Նշումներ
7	Առավելություն չկա		
99	Այլ (խնդրում ենք նշել)		

5.5 Խնդրում ենք նշել Ծրագրի արդյունքում հետևյալ թերությունները /բացասական ազդեցությունը ձեր տարածքում :

No	Ծրագրի թերությունները	1. Այո 2. Ոչ	Նշումներ
1	Վերաբնակեցում		
2	Եկամտի նվազում		
3	Երթևեկության խցանում		
4	Ճանապարհների անվտանգության նվազում, ավտովթարների վտանգի մեծացում		
5	Անշարժ գույքի գնի բարձրացում		
6	Բնապահպանական ազդեցություն		
7	Առևտրականացում		
8	Բարեկամների, հարևանների, ընկերների հետ շփման հնարավորությունների կորուստ		
9	Համայնքային վայրերի կորուստ		
10	Թերություն չկա		
99	Այլ (խնդրում ենք նշել)		

5.6 Ի՞նչ միջոցներ կառաջարկեիք Ծրագրի բացասական ազդեցությունները մեղմելու/ նվազագույնի հասցնելու համար:

6.1 Ծրագրի արդյունքում ձեր աշխատանքը կորցնելու դեպքում, ի վիճակի կլինե՞ք հաջորդ վեց ամիսների ընթացքում այլ աշխատանք գտնել:

1. Այո
2. Ոչ /անցնել հարցին

Եթե այո, ապա ինչպիսի աշխատանք (խնդրում ենք նկարագրել)

6.2 Ինչպիսի՞ օգնության/աջակցության կարիք կունենաք այլ աշխատանքի արագ անցնելու համար:

(ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՑԱՎԱՐԻՆ՝ նշել 3 հիմնական կարիք)

1. -----
2. -----
3. -----

6.3 Կցանկանայի՞ք վերապատրաստվել, եթե դա ձեզ օգնի արագ գտնել աշխատանք:

1. Այո

Եթե այո, ապա ինչպիսի՞ վերապատրաստում/ուսուցում կառաջարկեիք:

---

2. Ոչ (եթե ոչ, ապա խնդրում եմ նշել պատճառ/պատճառները)

6.4 Ունե՞ք որևէ այլ լրացուցիչ առաջարկություն օգնության/աջակցության համար:

6.5 Ներկա շուկայական արժեքով փոխհատուցում ստանալուց հետո, ձեր վիճակը կլինի

1. Ավելի լավ, քան մինչև Ծրագիրը

2. Նույնը, ինչպես մինչև Ծրագիրը
3. Ավելի վատ, քան մինչև Ծրագիրը
4. Չգիտեմ

Խնդրում եմ հիմնավորեք ձեր կարծիքը և նեկայացրեք առաջարկություններ Ծրագրի ավելի հաջող իրականացման համար, եթե այդպիսիք ունեք:

6.6 Կա՞ն Ծրագրի հետ կապված այլ խնդիրներ, որոնք կցանկանայիք քննարկել:

Իմ կողմից ներկայացված տեղեկատվությունը ստույգ է և համապատասխանում է իրական փաստերին: Իմ ստորագրությամբ ես հաստատում եմ, որ ստացել եմ իրավունքների մատրիցան:

Հարցվողի անուն ազգանունն ու ստորագրությունը

Հավելված 4
Հարցաշար փոքր և միջին գործունեության համար

**Երևանի արևմտյան օդակաձև ճանապարհ
Նոր Շիրակի հատված
Ազդեցության ենթակա մանր և միջին ձեռնարկատիրական գործունեության ներկայացուցիչների հետ հարցազրույցի
հարցաշար
Հարցաշար N _____**

Հարգելի պարոն/տիկին,
Մեր Կառավարությունը և Ասիական զարգացման բանկն իրականացնում են երկու մայրուղիների ենթածրագրի շրջանակում ճանապարհային հանգույցների վերակառուցման ծրագիր: Ծրագրի բացասական ազդեցությունը նվազագույնի հասցնելու և ազդեցության ենթակա տնային տնտեսությունների վերականգնման համար ծրագիր մշակելու նպատակով անհրաժեշտ է անցկացնել հետազոտություն: Ձեր կարծիքը մեծ նշանակություն ունի Ծրագրի համար: Մենք բարձր կգնահատենք, եթե պատասխանեիք մեր մի քանի հարցերին ձեր տնային տնտեսությունների վերաբերյալ, ներկայացնեիք ձեր տեսակետները, կարծիքներն ու առաջարկությունները, որպեսզի մենք կարողանանք առաջարկել համապատասխան ռազմավարություն Ծրագրի համար: Անհրաժեշտ անձնական տվյալները կօգտագործվեն միայն հետազոտության վիճակագրական վերլուծության համար: Մենք վստահեցնում ենք ձեզ, որ անձնական ոչ մի տվյալ չի տրվի կամ չի բացահայտվի որևէ երրորդ կողմի՝ անկախ հանգամանքներից: Կանխավ շնորհակալություն համագործակցության համար:

Պատասխանողի անուն, անզգանունը _____

Ազդեցության ենթակա գույքի հասցեն _____

/ՅՈՒՅՈՒՄ՝ հասցեի բացակայության պարագայում նշել 98/ _____

ԱԵԱ-ի բնակության հասցեն _____

Տվյալների բազայում նույնականացման համարը /ՅՈՒՅՈՒՄ՝ լրացնում է ստուգողը/ _____

Ազդեցության ենթակա հողի լոտ կոդը _____

Պատասխանողի հեռախոսահամարը _____

Հարցազրույցավարի կոդը _____

Հարցազրույցի ամսաթիվը/օր, ամիս, տարի/ _____

Հարցազրույցի սկիզբը _____

Հարցազրույցի ավարտը _____

1 ՏՆԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԸ

Ես կցանկանայի կազմել ձեր տնային տնտեսության (SS) բոլոր ներկա կամ տանից հեռու ապրող անդամների ցուցակը: Տնային տնտեսություն ասելով՝ նկատի ունենք միևնույն տանիքի ներքո և միևնույն ընտանեկան բյուջեով ապրող անձանց: Եկեք սկսենք գրանցել տվյալները SS ղեկավարի, ապա նաև վերջինիս կողակցի, երեխաների և SS այլ անդամների վերաբերյալ:

	Ազդեցության տեսակը	1. Այո 2. Ոչ
1	Ձեռնարկատիրական գործունեություն	
2	Եկամտի կորուստ/աշխատող/	
3	Եկամտի կորուստ /ցյուղատնտեսություն/	
4	Բնակելի շինություն	
5	Ոչ բնակելի շինություն	
6	Այլ	

1.1 ՏՆԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

No	1.Անուն, ազգանուն	2.Կապը SS ղեկավարի հետ	3.Ազգությունը	4.Ծննդյան տարեթիվը /օր, ամիս, տարի/	5.Մեռը	6.Ամուսնական կարգավիճակը	7.Կրթությունը
		1.SS ղեկավար 2.Ամուսին/կին 3.Դուստր 4.Որդի 5.Մայր 6.Հայր 7.Քույր 8.Եղբայր 9.Տատիկ 10.Պապիկ 11. Հարս 12.Փեսա 13.Թոռ 14.Թոռնուհի 15.Ամուսնու մայր/սկեսուր 16. Ամուսնու հայր/սկեսրայր 17. Զոքանչ 18. Աներ 99.Այլ _____	1.Հայ 2.Եզդի 3.Ռուս 99.Այլ _____		1.Արական 2. Բզական	1.Ամուսնացած 2.Չամուսնացած 3.Այրի 4.Բաժանված 98. Կիրառելի չէ /մինչև 18 տարեկան /	1.Տարածանաչ չէ 2. Տարրական 3.Ութամյա (թերի միջնակագ) 4. Տասնամյա (Միջնակարգ/մի ջին դպրոց) 5. Տասներկուամյա (Ավագ դպրոց) 6. Միջնակարգ մասնագիտակա ն 7. ԲՈՒՀ-ի ուսանող (ստացիոնար) 8. ԲՈՒՀ-ի ուսանող (հեռակա) 9. Բարձրագույն 10. Հետբուհական /ասպիրանտ 98. Կիրառելի չէ /մինչև 6 տարեկան
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							

1.2. ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԸ/ԵԿԱՍՏԻ ԱՂԲՑՈՒՐԸ

No	1. Գրել Աղյուսակ 1.1-ի հերթական համարը)	2. Զբաղվածության կարգավիճակը		3. Զբաղվածության ոլորտը		4. Աշխատանքի տեսակը		5. Վերջին 6 ամսվա ընթացքում եկամտի աղբյուր		6. Ամսական միջին եկամտի չափը /վերջին 6 ամսվա ընթացքում		7. Սոցիալական խումբը	
		1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
		1. Զբաղված/աշխատող 2. Տարիքային թոշակառու → 5 3. Ուսանող, աշակերտ → 5 4. Չի աշխատում և աշխատանք չի փնտրում 5 5. Չի աշխատում և աշխատանք է փնտրում 5 6. Ժամկետային զինծառայող 7 7. Աշխատունակ չի → 5 8. Այլ _____ 98. Կիրառելի չէ մինչև 6 տարեկան → 7		7. Պետական, քաղծառայող 8. Մասնավոր ոլորտի աշխատող 9. Ինքնագրադված 10. Ձեռներեց/գործատու 11. Սեփական գյուղատնտեսությամբ զբաղված 12. Այլ գյուղատնտեսությամբ զբաղված 99. Այլ _____ 98. Կիրառելի չէ			1. Մշտական 2. Սեզոնային 3. Ժամանակավոր 4. Ժամանակ առ ժամանակ 98. Կիրառելի չէ			9. Աշխատավարձ 10. Տարիքային թոշակ 11. Կրթաթոշակ 12. Այլ թոշակ 13. Սոցիալական նպաստ 14. Դրամական օգնություն արտերկրից 15. Դրամական օգնություն Հայաստանից 16. Եկամուտ վարձակալությունից 99. Այլ _____			1. Հաշմանդամ 1-ին կարգ 2. Հաշմանդամ 2-րդ կարգ 3. Հաշմանդամ 3-րդ կարգ 4. Բնածին հաշմանդամ 5. Ծնողագուրկ երեխա 6. Միայնակ ծնող 7. Միայնակ թոշակառու 8. Փախստական 98. Աշխատանքից ոչ մեկը
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													

(Խնդրում ենք լրացնել տվյալներ SS բոլոր անդամների վերաբերյալ)

1.3. Խնդրում ենք նշել այն եկամտի աղբյուրները, որոնք ընդհանուր են ձեր տնային տնտեսության համար համար:

	5. Վերջին 6 ամսվա ընթացքում եկամտի աղբյուր	6. Ամսական միջին եկամտի չափը /վերջին 6 ամսվա ընթացքում
	9. Աշխատավարձ 10. Տարիքային թոշակ 11. Կրթաթոշակ 12. Այլ թոշակ 13. Սոցիալական նպաստ 14. Դրամական օգնություն արտերկրից 15. Դրամական օգնություն Հայաստանից 16. Եկամուտ վարձակալությունից 100. Այլ	
1		
2		
3		
4		
5		

1.4 Ո՞վ է ձեր տնային տնտեսությունում ապահովում ֆինանսական միջոցների մեծ մասը ընտանեկան բյուջեում:
ՑՈՒՑՈՒՄ. մուտքագրել ընտանիքի համապատասխան անդամի հերթական համարը` արտացոլված աղյուսակ 1.2 – ում:

1.5. Ինչպիսի՞ պետական աջակցություն եք դուք կամ ձեր ընտանիքի անդամները ստացել 2012 թվին:
 ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՑԱՎԱՐԻՆ – ԸՆԴՈՒՆԵԼ ՊԱՏԱՍԽԱՆՈՂՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՏՐՎԱԾ ԲՈՒՈՐ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Սոցիալական աջակցություն		1. Այո	2. Ոչ
9.	Ծերության կենսաթոշակ		
10.	Հաշմանդամության թոշակ		
11.	Կերակրողին կորցնելու դեպքում թոշակ		
12.	Մինչև 2 տարեկան երեխայի խնամքի նպաստ		
13.	Երեխայի ծննդյան նպաստ		
14.	Աղքատության ընտանեկան նպաստ		
15.	Գործազրկության նպաստ		
16.	Միանվագ նպաստ, օգնություն		
100.	Այլ /նշել/		

1.7. Ցանկության դեպքում ի վիճակի եք դուք կամ ձեր ՏՏ անդամները		3. Այո	2. Ոչ
1	Ապահովել տան բավարար ջեռուցումը		
2	Վճարել տարեկան կտրվածքով մեկ շաբաթյա հանգստի համար		
3	Փոխել մաշված կահույքը		
4	Գնել բոլորովին նոր հագուստ		
5	Գնել միս, հավ, ձուկ առնվազն երկու օրը մեկ		
6	Հյուրընկալել ընկերների /առնվազն ամիսը մեկ անգամ		
7	Գնել երկու գույգ կոշիկ ամեն եղանակի համար		
8	Իրականացնել տան արտաքին հարդարում		

Ներկայումս ունե՞ք որևէ վարկ կամ պարտք:

1. Այո մ	1.1 Գումարի չափը	1.2 Արժույթը 1. Հայկական դրամ 2. ԱՄՆ դոլար 3. Եվրո 4. Ռուսական ռուբլի	1.3 Աղբյուրը <i>/Հնարավոր է մի քանի պատասխան/</i> 1. Բանկային /վարկային կազմակերպություն 2. Մասնավոր անձ 99. Այլ _____			1.4 Գրավադրե՞լ եք օտարվող հող կամ շենք պարտքի/վարկի դիմաց: կիրառելի է միայն սեփական գույքերի համար 1. Այո 2. Ոչ
2. Ոչ						

1.8. Ունե՞ք արդյոք անձնական օգտագործման/ կամ ձեր ընտանիքի անդամների կողմից օգտագործվող/ ավտոմեքենա:

5. Չունեմ
6. Ունեմ մեկ մեքենա
7. Ունեմ երկու մեքենա
8. Ունեմ երեք և ավել մեքենա

2. ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԵՎ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍՉԵԼԻՈՒԹՅՈՒՆՆ ԸՍՏ ՄԵՈՒ

2.1 Ձեր տնային տնտեսությունից քանի կին է հաճախում/հաճախել հետևյալ հաստատությունները (խնդրում ենք վերցնել շրջանակի մեջ)	Ոչ մեկ	1	2	3	4	5
1. Մանկապարտեզ	0	1	2	3	4	5
2. Միջնակարգ դպրոց	0	1	2	3	4	5
3.Պետական միջնակարգ մասնագիտական հաստատություն (քոլեջ, մասնագիտացված դպրոց)	0	1	2	3	4	5
4. Մասնավոր միջնակարգ մասնագիտական հաստատություն (քոլեջ, մասնագիտացված դպրոց)	0	1	2	3	4	5
5. Պետական ինստիտուտ/համալսարան	0	1	2	3	4	5
6. Մասնավոր ինստիտուտ/համալսարան	0	1	2	3	4	5
99. Այլ (խնդրում ենք նշել)						

2.2 Ձեր տնային տնտեսությունից քանի տղամարդ է հաճախում/հաճախել հետևյալ հաստատությունները (խնդրում ենք վերցնել շրջանակի մեջ)	Ոչ մեկ	1	2	3	4	5
1. Մանկապարտեզ	0	1	2	3	4	5
2. Միջնակարգ դպրոց	0	1	2	3	4	5
3.Պետական միջնակարգ մասնագիտական հաստատություն (քոլեջ, մասնագիտացված դպրոց)	0	1	2	3	4	5
4.Մասնավոր միջնակարգ մասնագիտական հաստատություն (քոլեջ, մասնագիտացված դպրոց)	0	1	2	3	4	5
5. Պետական ինստիտուտ/համալսարան	0	1	2	3	4	5
6. Մասնավոր ինստիտուտ/համալսարան	0	1	2	3	4	5
99. Այլ (խնդրում ենք նշել)						

3. ՏՆԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԱՄՍԱԿԱՆ ԾԱԽՄԵՐԸ

3.1 Խնդրում ենք նշել տարբեր տեսակի ամսական մոտավոր ծախսերը

Ծախս	Ամսական միջին ծախսերը (ՀՀ դրամ)
14. Մնունդ	
15. Անձնական տրանսպորտ /ներառյալ բենզին/	
16. Հանրային տրանսպորտ	
17. Հագուստ	
18. Առողջություն (դեղեր, ծառայություններ)	
19. Կրթություն (ուսման վարձ, գրենական պիտույքներ)	
20. Բջջային հեռախոս	
21. Ֆիքսված հեռախոսակապ	
22. Սոցիալական գործառնություններ/ պարտավորություններ	
23. Էլեկտրաէներգիայի, գազի, ինտերնետի և այլ կոմունալ ծախսի հաշիվը	
24. Գույքի վարձավճար /էթե վարձով են ապրում/	
25. Տեխնիկա (հեռախոս, կոմպ., հեռուստացույց և այլն)	
26. Այլ/ընթացիկ ծախսեր	
Ընդամենը	

4 ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՄԱՏՉԵԼԻՈՒԹՅՈՒՆԸ

4.1 Տրանսպորտի ռ ր տեսակից են սովորաբար օգտվում Ձեր տնային տնտեսության անդամները և ի՞նչ նպատակով:

Տրանսպորտի օգտագործման նպատակը	Տրանսպորտի տեսակը								
	1.Երթուղային տաքսի	2. Ավտոբուս	3.Տրոլեյբուս	4.Մետրո	5. Տաքսի	6.Անձնական մեքենա	7.Այլ (խնդրում ենք նշել)	8. Ուտքով	98. կիրառելի չի
1. Աշխատանք									
2. Շուկա									
3. Հիվանդանոց									
4. Դպրոց/ԲՈՒՀ									
5. Կրոնական հաստատություն									
6 Ժամանց									
99.Այլ									
8.2 Ո՞րն է ամենահեռու տարածությունը, որ սովորաբար անցնում եք տրանսպորտով: (կմ) _____									
8.3 Որքա՞ն են կազմում ձեր տնային տնտեսության միջին ամսական տրանսպորտային ծախսերը: (ՀՀ դրամ) _____									

4.4 Ինչպե՞ս եք գնահատում հասարակական տրանսպորտի վիճակը ձեր համայնքում (երթուղային տաքսիներ, ավտոբուսներ և այլն):

- 5. Գերազանց
- 6. Լավ
- 7. Բավարար
- 8. Անբավարար
- 97. Դժվարանում եմ պատասխանել

5.ՊԱՏԿԵՐԱՑՈՒՄԸ ԾՐԱԳՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

5.1 Երբևէ լսե՞լ եք այս ծրագրի մասին:

- 1. Այո (Նկարագրել) _____
- 2. Ոչ _____

- 5.2 Դուք ստացել էք փոխհատուցումների իրավունքների մատրիցան/աղյուսակը: 1. Այո 2. Ոչ
- 5.3 Դուք ծանոթ եք առկա բողոքարկման գործընթացին: 1. Այո (Նկարագրել) 2. Ոչ

5.4 Խնդրում ենք նշել Օրագրի արդյունքում հետևյալ առավելությունները/դրական ազդեցությունները:

No	Օրագրի առավելությունները	1. Այո 2. Ոչ	Նշումներ
1	Նոր աշխատատեղերի հնարավորություն		
2	Ձեռնարկատիրական գործունեության հնարավորություն		
3	Շրջանում անշարժ գույքի գնի բարձրացում		
4	Շրջանի հանրային տարածքի ընդհանուր տեսքը		
5	Նոր բնակիչների ներհոսքը		
6	Քաղաքի այլ մասերին ավելի հեշտ հասանելիություն/ մատչելիություն		
7	Առավելություն չկա		
99	Այլ (խնդրում ենք նշել)		

5.5 Խնդրում ենք նշել Օրագրի արդյունքում հետևյալ թերությունները /բացասական ազդեցությունը ձեր տարածքում :

No	Օրագրի թերությունները	1. Այո 2. Ոչ	Նշումներ
1	Վերաբնակեցում		
2	Եկամտի նվազում		
3	Երթևեկության խցանում		
4	Ճանապարհների անվտանգության նվազում, ավտովթարների վտանգի մեծացում		
5	Անշարժ գույքի գնի բարձրացում		
6	Բնապահպանական ազդեցություն		
7	Առևտրականացում		
8	Բարեկամների, հարևանների, ընկերների հետ շփման հնարավորությունների կորուստ		
9	Համայնքային վայրերի կորուստ		
10	Թերություն չկա		
99	Այլ (խնդրում ենք նշել)		

5.6 Ի՞նչ միջոցներ կառաջարկեիք Օրագրի բացասական ազդեցությունները մեղմելու/ նվազագույնի հասցնելու համար:

6 ԿԵՆՍԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

6.1. Քանի՞ տարի է, ինչ շահագործում եք այս բիզնեսը:

--	--

6.2. Դուք կամ ձեր տնային տնտեսությունից որևիցե մեկն աշխատու՞մ է այդ բիզնեսում:

1. Այո
2. Ոչ / անցնել հարց 4-ին

6.3. Ով/ովքեր են աշխատում այդ բիզնեսում: (ՀԱՐՑԱՋՐՈՒԹՅԱՐԻՆ՝ նշել անուն ազգանունը)

1. -----

2. -----
3. -----
4. -----

6.4. Եթե կորցնեք ձեր բիզնեսը, ձեզ կբավարարի՞ արդյոք դրամային փոխհատուցումը:

1. Այո, լիովին կբավարարի
2. Այո, մասնակիորեն կբավարարի/ անցնել հարց 6.5-ին
3. Ոչ, ամենևին չի բավարարի / անցնել հարց 6.5-ին

6.5. Ինչու՞ չի բավարարի: (ՀԱՐՑԱՋՐՈՒՑԱՎԱՐԻՆ՝ նշել 3 հիմնական պատճառ)

1. -----
2. -----
3. -----

6.7 Ներկա շուկայական արժեքով յուրաքանչյուր օտարվող գույքի դիմաց փոխհատուցում ստանալուց հետո, ձեր վիճակը կլինի՞

1. Ավելի լավ, քան մինչև Ծրագիրը
2. Նույնը, ինչպես մինչև Ծրագիրը
3. Ավելի վատ, քան մինչև Ծրագիրը
4. Չգիտեմ

Խնդրում եմ հիմնավորեք ձեր կարծիքը և նեկայացրեք առաջարկություններ Ծրագրի ավելի հաջող իրականացման համար, եթե այդպիսիք ունեք:

6.6. Ծրագրի արդյունքում բիզնեսը կորցնելու դեպքում, ինչպիսի՞ աջակցության կարիք կունենաք նոր նմանատիպ բիզնես հիմնելիս: (ՀԱՐՑԱՋՐՈՒՑԱՎԱՐԻՆ՝ նշել 3 հիմնական կարիք)

1. -----
2. -----
3. -----

6.7 Ունե՞ք որևէ այլ առաջարկություն ձեր բիզնեսի վերականգնման համար:

Հարցվողի անունն ազգանունն ու ստորագրությունը

Հավելված 5
Հարցաշար խոշոր ձեռնարկատիրական
գործունեության համար

**Երևանի արևմտյան օդակաձև ճանապարհ
Նոր Շիրակի հասված
Հարցաշար բիզնեսի սեփականատերերի/տնօրենների համար
Հարցաշար N_____**

Բիզնեսի անվանումը _____
 Պատասխանողի անուն, անզգանունը, կարգավիճակը _____
 Ազդեցության ենթակա գույքի հասցեն _____
 Տվյալների բազայում նույնականացման համարը /ՑՈՒՑՈՒՄ՝ լրացնում է ստուգողը/ _____
 Ազդեցության ենթակա հողի լոտ կոդը _____
 Պատասխանողի հեռախոսահամարը _____
 Հարցազրուցավարի անունը _____
 Հարցազրույցի ամսաթիվը/օր, ամիս, տարի/ _____
 Հարցազրույցի սկիզբը _____
 Հարցազրույցի ավարտը _____

1. ՊԱՏԿԵՐԱՑՈՒՄԸ ԾՐԱԳՐԻ ԵՎ ԴԻԱԼ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

1.1 Երբևէ լսե՞լ եք այս ծրագրի մասին: 1. Այո (Նկարագրել) 2. Ոչ

1.2 Դուք ստացե՞լ եք փոխհատուցումների իրավունքների մատրիցան/աղյուսակը: 1. Այլ 2. Ոչ

1.3 Դուք ծանոթ եք առկա բողոքարկման գործընթացին: 1. Այո (Նկարագրել) 2. Ոչ

1.4 Խնդրում ենք նշել Ծրագրի արդյունքում հետևյալ առավելությունները/դրական ազդեցությունները:

No	Ծրագրի առավելությունները	1. Այո 2. Ոչ	Նշումներ
1	Նոր աշխատատեղերի հնարավորություն		
2	Բիզնեսի հնարավորություն		
3	Շրջանում անշարժ գույքի գնի բարձրացում		
4	Շրջանի հանրային տարածքի ընդհանուր տեսքը		
5	Նոր բնակիչների ներհոսքը		
6	Քաղաքի այլ մասերին ավելի հեշտ հասանելիություն/ մատչելիություն		
7	Առավելություն չկա		
99	Այլ (խնդրում ենք նշել)		

1.5 Խնդրում ենք նշել Ծրագրի արդյունքում հետևյալ թերությունները /բացասական ազդեցությունը ձեր տարածքում :

No	Ծրագրի թերությունները	1. Այո 2. Ոչ	Նշումներ
1	Վերաբնակեցում		
2	Եկամտի նվազում		
3	Երթևեկության խցանում		
4	Ճանապարհների անվտանգության նվազում, ավտովթարների վտանգի մեծացում		
5	Անշարժ գույքի գնի բարձրացում		
6	Բնապահպանական ազդեցություն		
7	Առևտրականացում		
8	Բարեկամների, հարևանների, ընկերների հետ շփման հնարավորությունների կորուստ		
9	Համայնքային վայրերի կորուստ		
10	Թերություն չկա		
99	Այլ (խնդրում ենք նշել)		

Նշում. Եթե նշված է եկամտի նվազումը, ապա, խնդրում ենք պատասխանողին ուղղել հետևյալ հարցը.

1.6. Ձեր բիզնեսի հետ կապված ներկայումս ունե՞ք ունե վարկ կամ պարտք:

1. Այո	1.1 Գումարի չափը	1.2 Արժույթը 1. Հայկական դրամ 2. ԱՄՆ դոլար 3. Եվրո 4. Ռուսական ռուբլի	1.3 Աղբյուրը /Հնարավոր է մի քանի պատասխան/ 1. Բանկային /վարկային կազմակերպություն 2. Մասնավոր անձ 99. Այլ _____	1.4 Գրավադրե՞լ եք օտարվող հող կամ շենք պարտքի/վարկի դիմաց: կիրառելի է միայն սեփական գույքերի համար 1. Այո 2. Ոչ
2. Ոչ				

2. ՏԱՐԱԲՆԱԿԵՑՄԱՆ, ՓՈՆԶԱՏՈՒՑՄԱՆ ԵՎ ԿԵՆՍԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

2.1 Եթե ստիպված լինեիք տեղափոխել ձեր բիզնեսը, ապա որտե՞ղ կցանկանայիք տեղափոխել այն:

2.2 Դուք կանխատեսու՞մ եք որևէ տեսակի խնդիր տեղափոխության գործընթացում:

2.3 Որո՞նք են նշված խնդիրների հնարավոր լուծումները:

2.4 Ի՞նչ եք կարծում, բիզնեսի տեղափոխումը կունենա՞ որևէ առավելություն, դրական ազդեցություն:

2.5 Ինչպիսի՞ օգնություն եք ակնկալում Կառավարությունից:

2.6 Ի՞նչ միջոցներ կառաջարկեիք Ծրագրի բացասական ազդեցությունները մեղմելու/ նվազագույնի հասցնելու համար:

2.7 Ձեր սեփական հողի օտարման դեպքում, ինչպիսի՞ փոխհատուցում կգերադասեիք ստանալ:

Նշում. Պատասխանները կարող են լինել մեկից ավելի:

1. Ստանալ նույն կատեգորիայի հող:
2. Հողի դիմաց ստանալ կանխիկ գումարով փոխհատուցում՝ շուկայական արժեքով:
3. Չգիտեմ, դեռևս չեմ որոշել:
4. Կիրառելի չէ (չի հանդիսանում հողի սեփականատերը)
5. Այլ (խնդրում ենք նկարագրել) _____

2.8 Վարձակալած հողի օտարման դեպքում, ինչպիսի՞ փոխհատուցում կգերադասեիք ստանալ:

Նշում. Պատասխանները կարող են լինել մեկից ավելի:

1. Ստանալ նույն կատեգորիայի վարձակալած հող:
2. Ստանալ կանխիկ գումարով փոխհատուցում:
3. Չգիտեմ, դեռևս չեմ որոշել:
4. Կիրառելի չէ (չի հանդիսանում հողի սեփականատերը)
5. Այլ (խնդրում ենք նկարագրել) _____

2.9 Եթե ազդեցության ենթակա բիզնեսը գտնվում է ազդեցության ենթակա հողի վրա, ապա խնդրում ենք նշել, թե ինչպես կգերադասեիք օգտագործել/ ծախսել փոխհատուցումը:

1. Օտարումից հետո այդ նույն հոդի մնացած մասում վերակառուցել այդ շինություն/շինությունները և վերսկսել բիզնեսը:
2. Վերակառուցել այդ շինություն/շինությունները և վերսկսել բիզնեսը ձեզ պատկանող այլ հողատարածքում:
3. Վերակառուցել այդ շինություն/շինությունները և վերսկսել բիզնեսը այլ հողատարածքում, որը դուք կգնեք:
4. Վերակառուցել այդ շինություն/շինությունները և վերսկսել բիզնեսը այլ հողատարածքում, որը դուք կվարձակալեք:
5. Դեռևս չեմ որոշել
6. Այլ (խնդրում եմ նկարագրել)_____

2.10 Ներկա շուկայական արժեքով յուրաքանչյուր օտարվող գույքի դիմաց փոխհատուցում ստանալուց հետո դուք ի վիճակի կլինե՞ք վերականգնել ձեր բիզնեսը

1. նույն մակարդակի, ինչպես մինչև Ծրագիրը
2. ավելի բարձր մակարդակի, կամ
3. ներկա մակարդակից ավելի ցածր:

Խնդրում եմ հիմնավորեք ձեր կարծիքը և նեկայացրեք առաջարկություններ Ծրագրի ավելի հաջող իրականացման համար, եթե այդպիսիք ունեք:

2.11 Քանի՞ տարի է, ինչ շահագործում եք այս բիզնեսը:

--	--

2.12 Եթե կորցնեք ձեր բիզնեսը, ձեզ կբավարարի՞ արդյոք դրամային փոխհատուցումը:

4. Այո, լիովին կբավարարի
5. Այո, մասնակիորեն կբավարարի/ անցնել հարց 2.13-ին
6. Ոչ, ամենևին չի բավարարի / անցնել հարց 2.13-ին

2.13 Ինչու՞ չի բավարարի: (ՀԱՐՑԱԶՐՈՒԹՅԱՎԱՐԻՆ՝ նշել 3 հիմնական պատճառ)

- 1-----
- 2-----
- 3-----

2.14 Ծրագրի արդյունքում բիզնեսը կորցնելու դեպքում, ինչպիսի՞ աջակցության կարիք կունենաք նոր նմանատիպ բիզնես հիմնելիս: (ՀԱՐՑԱԶՐՈՒԹՅԱՎԱՐԻՆ՝ նշել 3 հիմնական կարիք)

4. -----
5. -----
6. -----

2.15 Ունե՞ք որևէ այլ առաջարկություն ձեր բիզնեսի վերականգնման համար:

Իմ կողմից ներկայացված տեղեկատվությունը ստույգ է և համապատասխանում է իրական փաստերին: Իմ ստորագրությամբ ես հաստատում եմ, որ ստացել եմ իրավունքների մատրիցան:

Հարցվողի անուն ազգանունն ու ստորագրությունը

Հավելված 6
**Հարցաշար մարդահամարի և սոցիալ-
տնտեսական հետազոտության համար**

Երևանի արևմտյան օդակաձև ճանապարհ

Նոր Շիրակի հասված

Ազդեցության ենթակա տնային տնտեսությունների հարցաշար՝ ազդեցության ենթակա հողերի, շենքերի և այլ գույքի սեփականատերերի, վարձակալների և օգտագործողների համար

Հարցաշար N _____

Հարգելի պարոն/տիկին,

Մեր Կառավարությունը և Ասիական զարգացման բանկն իրականացնում են երկու մայրուղիների ենթածրագրի շրջանակում ճանապարհային հանգույցների վերակառուցման ծրագիր: Ծրագրի բացասական ազդեցությունը նվազագույնի հասցնելու և ազդեցության ենթակա տնային տնտեսությունների վերականգնման համար ծրագիր մշակելու նպատակով անհրաժեշտ է անցկացնել հետազոտություն: Ձեր կարծիքը մեծ նշանակություն ունի Ծրագրի համար: Մենք բարձր կգնահատենք, եթե պատասխանելիք մեր մի քանի հարցերին ձեր տնային տնտեսությունների վերաբերյալ, ներկայացնելիք ձեր տեսակետները, կարծիքներն ու առաջարկությունները, որպեսզի մենք կարողանանք առաջարկել համապատասխան ռազմավարություն Ծրագրի համար: Անհրաժեշտ անձնական տվյալները կօգտագործվեն միայն հետազոտության վիճակագրական վերլուծության համար: Մենք վստահեցնում ենք ձեզ, որ անձնական ոչ մի տվյալ չի տրվի կամ չի բացահայտվի որևէ երրորդ կողմի՝ անկախ հանգամանքներից: Կանխավ շնորհակալություն համագործակցության համար:

Պատասխանողի անուն, անզգանունը

Ազդեցության ենթակա գույքի հասցեն

/ՅՈՒՅՈՒՄ՝ հասցեի բացակայության պարագայում նշել 98/

ԱԵԱ-ի բնակության հասցեն

Տվյալների բազայում նույնականացման համարը /ՅՈՒՅՈՒՄ՝ լրացնում է ստուգողը/ _____

Ազդեցության ենթակա հողի լոտ կոդը _____

Պատասխանողի հեռախոսահամարը _____

Հարցագրուցավարի կոդը _____

Հարցագրույցի ամսաթիվը/օր, ամիս, տարի/ _____

Հարցագրույցի սկիզբը _____

Հարցագրույցի ավարտը _____

1 ՏՆԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՎՈՒՄԸ

Ես կցանկանայի կազմել ձեր տնային տնտեսության (SS) բոլոր ներկա կամ տանից հեռու ապրող անդամների ցուցակը: Տնային տնտեսություն ասելով՝ նկատի ունենք միևնույն տանիքի ներքո և միևնույն ընտանեկան բյուջեով ապրող անձանց: Եկեք սկսենք գրանցել տվյալները SS ղեկավարի, ապա նաև վերջինիս կողակցի, երեխաների և SS այլ անդամների վերաբերյալ:

	Ազդեցության տեսակը	1.Այո 2.Ոչ
1	Ձեռնարկատիրական գործունեություն	
2	Եկամտի կորուստ/աշխատող/	
3	Եկամտի կորուստ /ցյուղատնտեսություն/	
4	Բնակելի շինություն	
5	Ոչ բնակելի շինություն	
6	Այլ	

1.1 ՏՆԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

No	1.Անուն, ազգանուն	2.Կապը SS ղեկավարի հետ	3.Ազգությունը	4.Ծննդյան տարեթիվը /օր, ամիս, տարի/	5.Սեռը	6.Ամուսնական կարգավիճակը	7.Կրթությունը
		1.ՏՏ ղեկավար 2.Ամուսին/կին 3.Դուստր 4.Որդի 5.Մայր 6.Հայր 7.Քույր 8.Եղբայր 9.Տատիկ 10.Պապիկ 11. Հարս 12.Փեսա 13.Թոռ 14.Թոռնուհի 15.Ամուսնու մայր/սկեսուր 16. Ամուսնու հայր/սկեսրայր 17. Ջոքանչ 18. Աներ 99.Այլ _____	1.Հայ 2.Եզդի 3.Ռուս 99.Այլ _____		1.Արական 2. Իգական	1.Ամուսնացած 2.Չամուսնացած 3.Այրի 4.Բաժանված 98. Կիրառելի չէ /մինչև 18 տարեկան /	1.Տարածանաչ չէ 2. Տարրական 3.Ութամյա (թերի միջնակագ) 4. Տասնամյա (Միջնակարգ/միջին դպրոց) 5. Տասներկուամյա (Ավագ դպրոց) 6. Միջնակարգ մասնագիտական 7. ԲՈՒՀ-ի ուսանող (ստացիոնար) 8. ԲՈՒՀ-ի ուսանող (հեռակա) 9. Բարձրագույն 11.Թերի բարձրագույն 10. Հետբուհական /ասպիրանտ 98. Կիրառելի չէ /մինչև 6 տարեկան
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							

1.2. ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԸ/ԵԿԱՄՏԻ ԱՂԲՅՈՒՐԸ

No	1. Գրել Աղյուսակ 1.1-ի հերթական համարը)	2. Զբաղվածության կարգավիճակը		3. Զբաղվածության ոլորտը		4. Աշխատանքի տեսակը		5. Վերջին 6 ամսվա ընթացքում եկամտի աղբյուր		6. Ամսական միջին եկամտի չափը /վերջին 6 ամսվա ընթացքում		7. Սոցիալական խումբը	
		1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
		1. Զբաղված/աշխատող 2. Տարիքային թոշակառու → 5 3. Ուսանող, աշակերտ → 5 4. Չի աշխատում և աշխատանք չի փնտրում 5 5. Չի աշխատում և աշխատանք է փնտրում 5 6. Ժամկետային զինծառայող 7 7. Աշխատունակ չի → 5 8. Այլ _____ 98. Կիրառելի չէ մինչև 6 տարեկան → 7		13. Պետական, քաղձառայող 14. Մասնավոր ոլորտի աշխատող 15. Ինքնազբաղված 16. Ձեռներեց/գործատու 17. → Սեփական գյուղատնտեսությամբ զբաղված 18. → Այլ գյուղատնտեսությամբ զբաղված 99. → Այլ 98. Կիրառելի չէ			1. Մշտական 2. Սեզոնային 3. Ժամանակավոր 4. Ժամանակ առ ժամանակ 98. Կիրառելի չէ			17. Աշխատավարձ 18. Տարիքային թոշակ 19. Կրթաթոշակ 20. Այլ թոշակ 21. Սոցիալական նպաստ 22. Դրամական օգնություն արտերկրից 23. Դրամական օգնություն Հայաստանից 24. Եկամուտ վարձակալությունից 99. Այլ			1. Հաշմանդամ 1-ին կարգ 2. Հաշմանդամ 2-րդ կարգ 3. Հաշմանդամ 3-րդ կարգ 4. Բնածին հաշմանդամ 5. Ծնողագուրկ երեխա 6. Միայնակ ծնող 7. Միայնակ թոշակառու 8. Փախստական 98. Նշվածներից ոչ մեկը
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													

(Խնդրում ենք լրացնել տվյալներ SS բոլոր անդամների վերաբերյալ)

1.3. Խնդրում ենք նշել այն եկամտի աղբյուրները, որոնք ընդհանուր են ձեր տնային տնտեսության համար համար:

	5. Վերջին 6 ամսվա ընթացքում եկամտի աղբյուր	6. Ամսական միջին եկամտի չափը /վերջին 6 ամսվա ընթացքում
	17. Աշխատավարձ 18. Տարիքային թոշակ 19. Կրթաթոշակ 20. Այլ թոշակ 21. Սոցիալական նպաստ 22. Դրամական օգնություն արտերկրից 23. Դրամական օգնություն Հայաստանից 24. Եկամուտ վարձակալությունից 101. Այլ	
1		
2		
3		
4		
5		

1.4 Ո՞վ է ձեր տնային տնտեսությունում ապահովում ֆինանսական միջոցների մեծ մասը ընտանեկան բյուջեում:
ՅՈՒՅՈՒՄ. մուտքագրել ընտանիքի համապատասխան անդամի հերթական համարը՝ արտացոլված աղյուսակ 1.2 – նում:

1.5. Ինչպիսի՞ պետական աջակցություն եք դուք կամ ձեր ընտանիքի անդամները ստացել 2012 թվին:
 ՀԱՐՑԱԶՐՈՒԹՅԱՎԱՐԻՆ – ԸՆԴՈՒՆԵԼ ՊԱՏԱՍԽԱՆՈՂՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՏՐՎԱԾ ԲՈՒՈՐ ՀՆԱԲԱՎՈՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Սոցիալական աջակցություն		1. Այո	2. Ոչ
17.	Ծերության կենսաթոշակ		
18.	Հաշմանդամության թոշակ		
19.	Կերակրողին կորցնելու դեպքում թոշակ		
20.	Մինչև 2 տարեկան երեխայի խնամքի նպաստ		
21.	Երեխայի ծննդյան նպաստ		
22.	Աղքատության ընտանեկան նպաստ		
23.	Գործազրկության նպաստ		
24.	Միանվագ նպաստ, օգնություն		
101.	Այլ /նշել/		

1.8. Ցանկության դեպքում ի վիճակի եք դուք կամ ձեր ՏՏ անդամները

		4. Այո	2. Ոչ
1	Ապահովել տան բավարար ջեռուցումը		
2	Վճարել տարեկան կտրվածքով մեկ շաբաթյա հանգստի համար		
3	Փոխել մաշված կահույքը		
4	Գնել բոլորովին նոր հագուստ		
5	Գնել միս, հավ, ձուկ առնվազն երկու օրը մեկ		
6	Հյուրընկալել ընկերների /առնվազն ամիսը մեկ անգամ		
7	Գնել երկու զույգ կոշիկ ամեն եղանակի համար		
8	Իրականացնել տան արտաքին հարդարում		

1.7. Ներկայումս ունե՞ք որևէ վարկ կամ պարտք:

1. Այո	1.1 Գումարի չափը	1.2 Արժույթը 1. Հայկական դրամ 2. ԱՄՆ դոլար 3. Եվրո 4. Ռուսական ռուբլի	1.3 Աղբյուրը <i>/Հնարավոր է մի քանի պատասխան/</i> 1. Բանկային /վարկային կազմակերպություն 2. Մասնավոր անձ 99. Այլ _____	1.4 Գրավադրե՞լ եք օտարվող հող կամ շենք պարտքի/վարկի դիմաց: կիրառելի է միայն սեփական գույքերի համար	
				1. Այո	2. Ոչ
2. Ոչ					

1.8. Ունե՞ք արդյոք անձնական օգտագործման/ կամ ձեր ընտանիքի անդամների կողմից օգտագործվող/ ավտոմեքենա:

9. Չունեմ
10. Ունեմ մեկ մեքենա
11. Ունեմ երկու մեքենա
12. Ունեմ երեք և ավել մեքենա

2. ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԵՎ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԱՏՉԵԼԻՈՒԹՅՈՒՆՆ ԸՍՏ ՄԵՈՒ

2.1 Ձեր տնային տնտեսությունից քանի կին է հաճախում/հաճախել հետևյալ հաստատությունները (խնդրում ենք վերցնել շրջանակի մեջ)	Ոչ մեկ	1	2	3	4	5
1. Մանկապարտեզ	0	1	2	3	4	5
2. Միջնակարգ դպրոց	0	1	2	3	4	5
3.Պետական միջնակարգ մասնագիտական հաստատություն (քոլեջ, մասնագիտացված դպրոց)	0	1	2	3	4	5
4. Մասնավոր միջնակարգ մասնագիտական հաստատություն (քոլեջ, մասնագիտացված դպրոց)	0	1	2	3	4	5
5. Պետական ինստիտուտ/համալսարան	0	1	2	3	4	5
6. Մասնավոր ինստիտուտ/համալսարան	0	1	2	3	4	5
99. Այլ (խնդրում ենք նշել)						

2.2 Ձեր տնային տնտեսությունից քանի տղամարդ է հաճախում/հաճախել հետևյալ հաստատությունները (խնդրում ենք վերցնել շրջանակի մեջ)	Ոչ մեկ	1	2	3	4	5
1. Մանկապարտեզ	0	1	2	3	4	5
2. Միջնակարգ դպրոց	0	1	2	3	4	5
3.Պետական միջնակարգ մասնագիտական հաստատություն (քոլեջ, մասնագիտացված դպրոց)	0	1	2	3	4	5
4.Մասնավոր միջնակարգ մասնագիտական հաստատություն (քոլեջ, մասնագիտացված դպրոց)	0	1	2	3	4	5
5. Պետական ինստիտուտ/համալսարան	0	1	2	3	4	5
6. Մասնավոր ինստիտուտ/համալսարան	0	1	2	3	4	5
99. Այլ (խնդրում ենք նշել)						

3. ՏՆԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԱՄՍԱԿԱՆ ԾԱԽՄԵՐԸ

3.1 Խնդրում ենք նշել տարբեր տեսակի ամսական մոտավոր ծախսերը

Ծախս	Ամսական միջին ծախսերը (ՀՀ դրամ)
27. Մնունդ	
28. Անձնական տրանսպորտ /ներառյալ բենզին/	
29. Հանրային տրանսպորտ	
30. Հագուստ	
31. Առողջություն (դեղեր, ծառայություններ)	
32. Կրթություն (ուսման վարձ, գրենական պիտույքներ)	
33. Բջջային հեռախոս	
34. Ֆիքսված հեռախոսակապ	
35. Սոցիալական գործառույթներ/ պարտավորություններ	
36. Էլեկտրաէներգիայի, գազի և այլ կոմունալ ծախսի հաշիվը	
37. Գույքի վարձավճար /եթե վարձով են ապրում/	
38. Տեխնիկա (հեռախոս, կոմպ., հեռուստացույց և այլն)	
39. Այլ/ընթացիկ ծախսեր	
Ընդամենը	

4 ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՄԱՏՉԵԼԻՈՒԹՅՈՒՆԸ

4.1 Տրանսպորտի ո՞ր տեսակից են սովորաբար օգտվում ձեր տնային տնտեսության անդամները և ի՞նչ նպատակով:

Տրանսպորտի օգտագործման նպատակը	Տրանսպորտի տեսակը								
	1.Երթուղային տաքսի	2. Ավտոբուս	3.Տրոլեյբուս	4.Մետրո	5. Տաքսի	6.Անձնական մեքենա	7.Այլ (խնդրում ենք նշել)	8. Ուղքով	98. կիրառելի չի
1. Աշխատանք									
2. Շուկա									
3. Հիվանդանոց									
4. Դպրոց/ԲՈՒՀ									
5. Կրոնական հաստատություն									
6 Ժամանց									
99.Այլ									

4.2. Ո՞րն է ամենահեռու տարածությունը, որ սովորաբար անցնում եք տրանսպորտով: (կմ)_____

4.3. Որքա՞ն են կազմում ձեր տնային տնտեսության միջին ամսական տրանսպորտային ծախսերը: (ՀՀ դրամ)_____

4.4 Ինչպե՞ս եք գնահատում հասարակական տրանսպորտի վիճակը ձեր համայնքում (երթուղային տաքսիներ, ավտոբուսներ և այլն):

- 9. Գերազանց
- 10. Լավ
- 11. Բավարար
- 12. Անբավարար
- 97. Դժվարանում եմ պատասխանել

5. ԱԳՐԵՑՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ՏՏ ՀՈՂԵՐԸ ԵՎ ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

5.1 Կարո՞ղ եք ասել, խնդրում եմ, ձեր ՏՏ սեփականությունը հանդիսացող կամ ձեր կողմից օգտագործվող հողերի և շինությունների մասին, ներառյալ օրինական, վարձակալված և անօրինական գույքը:

Գույքի տեսակը	1. Հող									2. Շենք/շինություն								
	1. Սեփական			2. Վարձակալած			3. Ապօրինի			1. Սեփական			2. Վարձակալած			3. Ապօրինի		
	Քա նակը	Մակե ռեսը (մ2)	Օգտագործում Քարտ 1	Քա նակը	Մակե ռեսը (մ2)	Օգտագործում Քարտ 1	Քա նակը	Մակե ռեսը (մ2)	Օգտագործում Քարտ 1	Քա նակը	Մակե ռեսը (մ2)	Օգտագործում Քարտ 2	Քա նակը	Մակե ռեսը (մ2)	Օգտագործում Քարտ 2	Քա նակը	Մակե ռեսը (մ2)	Օգտագործում Քարտ 2
1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.3.1	1.3.2	1.3.3	2.1.1	2.1.2	2.1.3	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.3.1	2.3.2	2.3.3	
1. Միայն հող										x	x	x	x	x	x	x	x	x
2. Հող շինություններով																		
3. Բնակելի շենք/տուն	x	x	x	x	x	x	x	x	x									
4. Բնակարան	x	x	x	x	x	x	x	x	x									
5. Ոչ բնակելի շենք/շինություն	x	x	x	x	x	x	x	x	x									
6. Այլ (նշել)																		

5.2 Քանի՞ սենյակից է բաղկացած ձեր բնակարանը/բնակելի տունը (հարցազրուցավարին՝ հաշվարկում բացառել միայն լոգասենյակը):

--	--

5.3 Ձեր բնակարանը, բնակելի տունը

1. Ամբողջությամբ սեփական է
2. Դեռևս մարվում է /գնված է հիփոթեքով
3. Վարձակալած է
4. Օգտագործվում է (վարձակալություն առանց վարձավճարի)
5. Ապօրինի
99. Այլ _____

5.4 Ձեր բնակարանի ներկա վիճակը	Այո	Ոչ
1. Տարածքի անբավարարություն	1	2
2. Աղմուկ /հարևաններ	1	2
3. Այլ աղմուկ (երթնեկություն, գործարան, բիզնես)	1	2
4. Ոչ բավարար լուսավորություն	1	2
5. Ջեռուցման բացակայություն	1	2
6. Կաթող տանիք	1	2
7. Պատերի, հատակի, ֆունդամենտի խոնավություն	1	2
8. Փթած լուսամտուտի շրջանակներ և/կամ հատակ	1	2
9. Աղբի խնդիր /ներառյալ երթնեկությունն ու արդյունաբերական թափոնները/	1	2
10. Հանցագործության վտանգ տարածքում	1	2
99. Այլ (խնդրում ենք նշել)		

6. ՊԱՏԿԵՐԱՑՈՒՄԸ ԾՐԱԳՐԻ և ԴՐԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

6.1 Երբևէ լսե՞լ եք այս ծրագրի մասին: 1. Այո (Նկարագրել) 2. Ոչ

6.2 Դուք ստացե՞լ եք փոխհատուցումների իրավունքների մատրիցան/աղյուսակը: 1. Այո 2. Ոչ

6.3 Դուք ծանոթ եք առկա բողոքարկման գործընթացին: 1. Այո
(Նկարագրել) 2. Ոչ

6.4 Խնդրում ենք նշել Ծրագրի արդյունքում հետևյալ առավելությունները/դրական ազդեցությունները:

No	Ծրագրի առավելությունները	1. Այո 2. Ոչ	Նշումներ
1	Նոր աշխատատեղերի հնարավորություն		
2	Բիզնեսի հնարավորություն		
3	Շրջանում անշարժ գույքի գնի բարձրացում		
4	Շրջանի հանրային տարածքի ընդհանուր տեսքի բարելավում		
5	Նոր բնակիչների ներհոսքը		
6	Քաղաքի այլ մասերին ավելի հեշտ հասանելիություն/մատչելիություն		
7	Առավելություն չկա		
99	Այլ (խնդրում ենք նշել)		

6.5 Խնդրում ենք նշել Ծրագրի արդյունքում հետևյալ թերությունները /բացասական ազդեցությունը ձեր տարածքում :

No	Ծրագրի թերությունները	1. Այո 2. Ոչ	Նշումներ
1	Վերաբնակեցում		
2	Եկամտի նվազում		
3	Երթնեկության խցանում		
4	Ճանապարհների անվտանգության նվազում, ավտովթարների վտանգի մեծացում		
5	Անշարժ գույքի գնի բարձրացում		
6	Բնապահպանական ազդեցություն		

No	Ծրագրի թերությունները	1. Այո	2. Ոչ	Նշումներ
7	Առևտրականացում			
8	Բարեկամների, հարևանների, ընկերների հետ շփման հնարավորությունների կորուստ			
9	Համայնքային վայրերի կորուստ			
10	Թերություն չկա			
99	Այլ (խնդրում ենք նշել)			

6.6 Ի՞նչ միջոցներ կառաջարկեիք Ծրագրի բացասական ազդեցությունները մեղմելու/ նվազագույնի հասցնելու համար:

---

19. ՏԱՐԱԲՆԱԿԵՑՄԱՆ, ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ԵՎ ԿԵՆՍԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

(ԱՆՑՈՒՄ Օտարվող հողերի դեպքում անցնել հարց 7.11)

7.1. Արդյոք ունեք այլ բնակելի տուն կամ բնակարան:

(ՑՈՒՑՈՒՄ՝ Հարցնել միայն ապօրինի, վարձակալած և օրինական շինությունների դեպքում,)

1. Այո
2. Ոչ → 7.3

7.2. Եթե այո, ապա որն է ձեզ համար հիմնական առաջնային բնակության վայրը:

1. Օտարվող բնակելի տունը, բնակարանը
2. Այլ բնակելի տունը/բնակարանը

7.3. Եթե ստիպված լինեիք տեղափոխվել, ապա որտե՞ղ կցանկանայիք տեղափոխվել:

(ՑՈՒՑՈՒՄ՝ հարցը տալ միայն օրինական, ապօրինի, վարձակալված բնակելի շինություններ ունեցողների դեպքում)

7.4. Արդյոք գտել եք բնակելի տուն/բնակարան, որը կցանկանայիք գնել փոխհատուցման գումարով

(ՑՈՒՑՈՒՄ՝ հարցը տալ միայն օրինական, ապօրինի, վարձակալված բնակելի շինություններ ունեցողների դեպքում)

1. Այո → հարց 7.6
2. Ոչ

7.5. Եթե ոչ, ապա ինչու

<p>7.6. Գնահատեք տեղափոխման գործընթացի արդյունքում հետևյալ խնդիրների կարևորությունը Ձեզ համար: (ՑՈՒՑՈՒՄ՝ հարցը տալ միայն օրինական, ապօրինի, վարձակալված շինություններ ունեցողների դեպքում)</p>	<p>Յուրաքանչյուր պատասխանի դեպքում նշել կարևորության աստիճանը:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Շատ կարևոր խնդիր է 2. Ավելի շուտ կարևոր է 3. Ավելի շուտ կարևոր չի 4. Առհասարակ կարևոր չի
1	Նոր տուն կառուցելու ընթացքում բնակվելու խնդիր
2	Գույքի տեղափոխման ծախսերի խնդիր
3	Տեղափոխման համար աշխատուժի հայթայթման խնդիր

7.6. Գնահատեք տեղափոխման գործընթացի արդյունքում հետևյալ խնդիրների կարևորությունը Ձեզ համար: <i>(ՑՈՒՑՈՒՄ՝ հարցը տալ միայն օրինական, ապօրինի, վարձակալված շինություններ ունեցողների դեպքում)</i>	<i>Յուրաքանչյուր պատասխանի դեպքում նշել կարևորության աստիճանը:</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. Շատ կարևոր խնդիր է 2. Ավելի շուտ կարևոր է 3. Ավելի շուտ կարևոր չի 4. Առհասարակ կարևոր չի
4	Տեղափոխման համար տրանսպորտի հայթայթման խնդիր
5	Փոխհատուցվելուց հետո գնման նպատակով նոր տուն փնտրելու խնդիր
6	Իրավաբանական խորհրդատվություն խնդիր / → հարց 7.7-ին, 1, 2, 3 պատասխանների դեպքում
7	Ոչ մի խնդիր
99	Այլ _____

7.7 Ինչ բնույթի խորհրդատվության կարիք կունենաք

ՑՈՒՑՈՒՄ՝ հարցնել միայն հարց 7.6-ում 1, 2, 3 պատասխանների դեպքում

7.8 Որո՞նք են նշված խնդիրների հնարավոր լուծումները:

(ՑՈՒՑՈՒՄ՝ հարցը տալ միայն օրինական, ապօրինի, վարձակալված շինություններ ունեցողների դեպքում)

1	Նոր տուն կառուցելու ընթացքում բնակվելու խնդիր	
2	Գույքի տեղափախման ծախսերի խնդիր	
3	Տեղափոխման համար աշխատուժի հայթայթման խնդիր	
4	Տեղափոխման համար տրանսպորտի հայթայթման խնդիր	
5	Փոխհատուցվելուց հետո գնման նպատակով նոր տուն փնտրելու խնդիր	
6	Իրավաբանական խորհրդատվություն խնդիր	
7	Ոչ մի խնդիր	
99	Այլ _____	

7.9 Ինչպիսի՞ օգնություն եք ակնկալում Կառավարությունից:

(ՑՈՒՑՈՒՄ՝ հարցը տալ միայն օրինական, ապօրինի, վարձակալված շինություններ ունեցողների դեպքում)

7.10 Ինչպես եք կարծում վերաբնակեցումը կունենա որևէ առավելություն, դրական ազդեցություն:

(ՑՈՒՑՈՒՄ՝ հարցը տալ միայն օրինական, ապօրինի, վարձակալված շինություններ ունեցողների դեպքում)

7.11 Ձեր սեփական հողի օտարման դեպքում, ինչպիսի՞ փոխհատուցում կգերադասեիք ստանալ:

(ՅՈՒՅՈՒՄ. Պատասխանները կարող են լինել մեկից ավելի: ՅՈՒՅՈՒՄ Այօրիսինների պարագայում նշել 98)

6. Ստանալ նույն կատեգորիայի հող
7. Հողի դիմաց ստանալ կանխիկ գումարով փոխհատուցում՝ շուկայական արժեքով
8. Չգիտեմ, դեռևս չեմ որոշել
98. Կիրառելի չէ (չի հանդիսանում հողի սեփականատերը)
99. Այլ (խնդրում ենք նկարագրել) _____

ԱՆՅՈՒՄ. շենքի/շինության բացակայության դեպքում → 7.13

7.12 Եթե ազդեցության ենթակա շենքը/շինությունը գտնվում է ազդեցության ենթակա հողի վրա, ապա խնդրում ենք նշել թե ինչպես կգերադասեիք օգտագործել/ ծախսել փոխհատուցումը:

(ՅՈՒՅՈՒՄ. Պատասխանները կարող են լինել մեկից ավելի:)

7. Օտարումից հետո այդ նույն հողի մնացած մասում վերակառուցել այդ շինությունն/շինությունները
8. Վերակառուցել այդ շինությունն/շինությունները ձեզ պատկանող այլ հողատարածքում
9. Վերակառուցել այդ շինությունն/շինությունները այլ հողատարածքում, որը դուք կգնեք
10. Գնել բնակարան ներկա տեղավայրին մոտ
11. Գնել բնակարան մեկ այլ տեղում
12. Դեռևս չեմ որոշել (Նշել պատճառը) _____
- 99 Այլ (խնդրում են նկարագրել) _____

7.13 Ներկա շուկայական արժեքով յուրաքանչյուր օտարվող գույքի դիմաց փոխհատուցում ստանալուց հետո, ձեր վիճակը կլինի՞ (ՅՈՒՅՈՒՄ՝ հարցը տալ բոլորին)

1. Ավելի լավ, քան մինչև Օրագիրը
2. Նույնը, ինչպես մինչև Օրագիրը
3. Ավելի վատ, քան մինչև Օրագիրը
4. Չգիտեմ

Խնդրում եմ հիմնավորեք ձեր կարծիքը և նեկայացրեք առաջարկություններ Օրագրի ավելի հաջող իրականացման համար, եթե այդպիսիք ունեք:

7.14 Կա՞ն Օրագրի հետ կապված այլ խնդիրներ, որոնք կցանկանայիք քննարկել:

Իմ կողմից ներկայացված տեղեկատվությունը ստույգ է և համապատասխանում է իրական փաստերին: Իմ ստորագրությամբ ես հաստատում եմ, որ ստացել եմ իրավունքների մատրիցան:

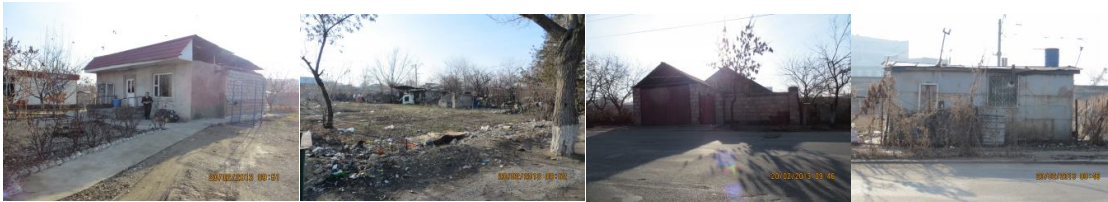

Հարցվողի անուն ազգանունն ու ստորագրությունը

Հավելված 7
Հանրային լսումների ընթացքում ԱԵԱ-երին
տրամադրված Ծրագրի տեղեկագիր

ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ԿԱՅՈՒՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԾՐԱԳԻՐ ՏՐԱՆՇ 1

ՀՈՂԻ ՕՏԱՐՄԱՆ ԵՎ ՏԱՐԱԲՆԱԿԵՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

ԾՐԱԳՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

Մարտ,
2013

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Ծրագրի պատմությունը
2. Փոխհատուցման իրավասությունն ու իրավունքները
3. Փոխհատուցման դրույքաչափերը
4. Բողոքների և դժգոհությունների լուծման մեխանիզմը
5. Իրավական կարգավիճակ ստանալու ենթակա հոդօգտագործողներին և ինքնակամ շինությունների օգտագործողներին
6. Հաճախակի տրվող հարցեր
7. Կոնտակտային տվյալներ

ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐ

ԱԶԲ	Ասիական զարգացման բանկ
ԱՄՔ	Անվտանգության մեխանիզմների քաղաքականություն
ԱԵՏՏ	Ազդեցության ենթակա տնային տնտեսություն
ՀՀ դրամ	Հայաստանի Հանրապետության դրամ
ԱԵԱ	Ազդեցության ենթակա անձ
ՀՕՏԾ	Հողի օտարման և տարաբնակեցման շրջանակ
ՀՕՏԾ	Հողի օտարման և տարաբնակեցման ծրագիր
ՄՉՀ	Մանրամասն չափազրման հետազոտություն
ՍՏՀ	Մոցիալ-տնտեսական հետազոտություն
ԵՔ	Երևանի քաղաքապետարան
ԵԿՆ ԾԻԳ	Երևանի կառուցապատման ներդրումային Ծրագրերի իրականացման գրասենյակ
ԻԳ	Իրականացնող գործակալություն
ԾԿԽ	Ծրագրի կառավարման խորհուրդ
ՖՆ	Ֆինանսների նախարարություն

1. ԾՐԱԳՐԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՀՀ կառավարությունը 48 640 000 ԱՄՆ դոլար փոխառություն է ստացել Ասիական զարգացման բանկից (ԱԶԲ) Քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագիր-Տրանշ 1-ի ֆինանսավորման համար: Ծրագիրը մեկնարկել է 2011թ-ի հուլիսի 19-ին: Փոխառությունը տրամադրվել է 32 տարով, որից 8 տարին համարվում է արտոնյալ: Համաձայն վարկային համաձայնագրի՝ Ծրագիրն ավարտվելու է 2016թ.հունիսի 30-ին:

Սույն Ծրագիրը նախաձեռնվել է ՀՀ կառավարության և Երևանի քաղաքապետարանի կողմից ԱԶԲ-ին ներկայացված խնդրանք-դիմումի արդյունքում՝ Երևանի և մյուս երկրորդական քաղաքների զարգացման և ենթակառուցվածքի բարելավման ռազմավարական պլանի մշակման նպատակով: Ծրագիր 1-ը կկենտրոնանա քաղաքային տրանսպորտի բարելավման վրա Երևանում՝ համաձայն Երևան քաղաքի 2006 թ.-ի քաղաքային զարգացման գլխավոր հատակագծի, ինչպես նաև երկրորդական նշանակության քաղաքներում, և նպատակն է խթանել կայուն, ինտեգրված, սոցիալապես հասանելի ու ծախսերի տեսանկյունից արդյունավետ քաղաքային տրանսպորտի համակարգի ստեղծմանը Հայաստանում:

Քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագիր- Ծրագիր 1-ի խնդիրներն են՝ բարձրացնել քաղաքային տրանսպորտի անվտանգությունը և հարմարավետությունը, կրճատել ժամանակային և ֆինանսական ծախսերը:

Ծրագրով նախատեսվում է լրացնել քաղաքային արևմտյան օդակի բացակայող ճանապարհային հանգույցները: Ճանապարհային երկու ծրագրերը, որոնք կօգնեն բեռնաթափել քաղաքի կենտրոնը տրանսպորտային միջոցներից, հետևյալներն են՝

- Արգավանդի մայրուղի – Շիրակի փողոց,
- Շիրակի փողոց – Արտաշատի մայրուղի (ներառյալ՝ Արշակունյաց պողոտայի լայնացումը):

Այս փուլում պատրաստվում է Հողի օտարման և տարաբնակեցման ծրագիրը (ՀՕՏՕ), որի իրականացման համար ՀՀ Կառավարությունը որոշում է ընդունել (No. 990-Ն, ընդունված 2011 թ. Մայիսի 26) բացառիկ գերակա հանրային շահ ճանաչել հետևյալ ճանապարհային հատվածները՝

- Արշակունյաց պողոտայի և Շիրակի փողոցի խաչմերուկից մինչև Արտաշատի խճուղու Նորագավիթը շրջանցող միջպետական նշանակության մայրուղին,
- Շիրակի փողոցը Ծովակալ Բասկովի պողոտային միացնող մայրուղին:

ՀՕՏՕ-ն գնահատում է Ծրագրի ազդեցությունը և մանրամասնում է իրականացման պլանը անհրաժեշտ փոխհատուցման/վերականգնման միջոցառումների համար: ՀՕՏՕ-ի պատրաստումը հիմնված է Հայաստանի Հանրապետության համապատասխան օրենքների/կանոնակարգերի, 2009թ. ԱԶԲ-ի Անվտանգության մեխանիզմների քաղաքականության (ԱՄՔ) և Ծրագրի Հողի օտարման և տարաբնակեցման շրջանակի (ՀՕՏՕ) վրա: ՀՕՏՕ-ն ներառելու է՝ 1) Մանրամասն չափագրման հետազոտություն (ՄՀՀ), որը ներառում է ազդեցությանը ենթակա հողակտորների/շենքերի/շինությունների և այլ գույքի ճշգրիտ նկարագրությունը/չափագրումը, 2) Ազդեցությանը ենթակա բոլոր անձանց (ԱԵԱ-ների) և տնային տնտեսությունների մարդահամարը, 3) ԱԵՏՏ-ների սոցիալ-տնտեսական հետազոտությունը (ՄՀՀ), 4) ազդեցությանը ենթակա գույքի մանրամասն գնահատումը, 5) ԱԵԱ-ների հետ խորհրդատվությունները:

2. ՓՈՒՆԱՏՈՒՑՈՒՄ ՍՏԱՆԱԼՈՒ ԻՐԱՎԱՍՈՒԹՅՈՒՆՆ ՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ

Բոլոր ԱԵԱ-ները, ովքեր բնակվում, աշխատում, զբաղվում են գործարարությամբ, մշակում են հողը ազդեցության ենթակա տարածքում, իրավասու են ստանալ փոխհատուցում իրենց ազդեցության ենթարկված գույքի դիմաց՝ հիմնվելով փոփոխված և վերջնականացված նախագծի, հերթական թարմացված մարդահամարի և կորուստների մանրամասն չափագրման հետազոտության վրա: Նաև կապահովվեն վերականգնողական միջոցառումներ, որոնք բավարար օժանդակություն կլինեն ԱԵԱ-ներին՝ բարելավելու կամ առնվազն վերականգնելու մինչև ծրագիրն ունեցած իրենց կենսամակարդակը, եկամուտ վաստակելու կարողությունը և արտադրական մակարդակը:

Կորցրած գույքի նկատմամբ օրինական իրավունքների բացակայությունը կամ բացասական ազդեցություն կրած զբաղվածության կարգավիճակը, կամ սոցիալ-տնտեսական կարգավիճակը չպետք է խախտեն ԱԵԱ-ի իրավասությունը փոխհատուցման, վերականգնողական միջոցառումների կամ վերաբնակեցման նպատակների նկատմամբ:

Կասեցման ամսաթվից հետո ազդեցության ենթակա տարածքներում բնակություն հաստատող կամ տներ/շինություններ կառուցող/ընդլայնող ԱԵԱ-ները փոխհատուցում ստանալու իրավասություն չեն ունենա: Ծրագրի կասեցման օր է սահմանվում օտարվող սեփականության նկարագրության արձանագրության կազմման օրը:

Ստորև բերված Իրավունքների սխեման դասակարգում է կորուստների տեսակները և փոխհատուցման իրավունքները, ինչպես նաև նախատեսում է նպաստներ խիստ ազդեցության ենթարկված, աղքատության սահմանագծից ցածր կենսամակարդակ ունեցող, տարեցների, կանանց կողմից ղեկավարվող ԱԵՏՏ-ների համար:

Աղյուսակ 1. Իրավունքների սխեմա

Կորստի տեսակը	Նկարագրություն	Ազդեցության ենթարկված անձինք	Փոխհատուցում ստանալու իրավունքները
1. Գյուղատնտեսական հողերի վերջնական կորուստ	ԱԵՏՏ-ներ, որոնք կորցնում են գյուղատնտեսական հողերը անկախ ազդեցության աստիճանից	Սեփականատեր	Փոխհատուցում՝ փոխարինման արժեք +15%՝ շուկայական կամ էլ կադաստրային արժեք (որն ավելի բարձր է), կամ փոխանակում ԱԵՏՏ համար ընդունելի մեկ այլ հողակտորով: Հողի շուկայի բացակայության դեպքում փոխհատուցումը կիրականացվի հիմք ընդունելով հողի տարեկան արտադրողականությունը՝ հաշվարկված տարիների այն քանակով, որը կապահովի ԱԵՏՏ-ի կորցրած հողի դիմաց վերականգնումը:
		Իրավական կարգավիճակ ստանալու ենթակա հողօգտագործող	ԱԵԱ հնարավորության դեպքում պետք է ստանան օրինական կարգավիճակ և փոխհատուցումը կիրականացվի վերը նշված ձևով:
		Վարձակալ (համայնքային, պետական)	Վարձակալը պետք է ստանա փոխհատուցում որպես լիարժեք սեփականատեր՝ շուկայական կամ էլ կադաստրային արժեք (որն ավելի բարձր է) կամ նրան պետք է տրվի նոր վարձակալություն: Եթե դա հնարավոր չէ, ապա, ելնելով վարձակալության մնացած տարիների հաշվարկից, նա պետք է ստանա ազդեցության ենթակա հողի «շուկայական կամ էլ կադաստրային արժեք (որն ավելի բարձր է)՝ գումարած 15%»-ին համարժեք փոխհատուցում հետևյալ մասնաբաժիններով՝ մինչև 1 տարի՝ հողի արժեքի 5%, 2) մինչև 15 տարի՝ հողի արժեքի 14%, 3) մինչև 25 տարի՝ հողի արժեքի 20%, 4) 25 և ավելի տարի՝ հողի արժեքի 25%
		Իրավական կարգավիճակ	Այս ԱԵՏՏ-ները կստանան վերականգնման նպաստ ազդեցության ենթարկված հողի

Կորստի տեսակը	Նկարագրություն	Ազդեցության ենթարկված անձինք	Փոխհատուցում ստանալու իրավունքները
		ստանալու ոչ ենթակա հողօգտագործող	շուկայական կամ էլ կադաստրային արժեք (որն ավելի բարձր է)՝ հողօգտագործման անցած տարիների հաշվարկով. 1) մինչև 1 տարի՝ հողի արժեքի 5%, 2) մինչև 15 տարի՝ հողի արժեքի 14%, 3) մինչև 25 տարի՝ հողի արժեքի 20%, 4) 25 և ավելի տարի՝ հողի արժեքի 25%:
2. Ոչ գյուղատնտեսական հողեր	ԱԵՏՏ-ներ, որոնք կորցնում են իրենց առևտրային նշանակության կամ բնակելի հողերը	Սեփականատեր	Փոխհատուցում՝ շուկայական կամ էլ կադաստրային արժեք (որն ավելի բարձր է)+15%, կամ փոխանակում ԱԵՏՏ համար ընդունելի մեկ այլ հողակտորով
		Իրավական կարգավիճակ ստանալու ենթակա հողօգտագործող	Փոխհատուցումը կիրականացվի վերը նշված ձևով:
		Վարձակալ (համայնքային, պետական)	Վարձակալը պետք է ստանա փոխհատուցում որպես լիարժեք սեփականատեր՝ շուկայական կամ էլ կադաստրային արժեք (որն ավելի բարձր է) կամ նրան պետք է տրվի նոր վարձակալություն: Եթե դա հնարավոր չէ, ապա, ելնելով վարձակալության մնացած տարիների հաշվարկից, նա պետք է ստանա ազդեցության ենթակա հողի «շուկայական կամ էլ կադաստրային արժեք (որն ավելի բարձր է)՝ գումարած 15%»-ին համարժեք փոխհատուցում հետևյալ մասնաբաժիններով՝ 1) մինչև 1 տարի՝ հողի արժեքի 5%, 2) մինչև 15 տարի՝ հողի արժեքի 14%, 3) մինչև 25 տարի՝ հողի արժեքի 20%, 4) >25տարի՝ հողի արժեքի 25%
Իրավական կարգավիճակ ստանալու ոչ ենթակա հողօգտագործող	Այս ԱԵՏՏ-ները կստանան վերականգնման նպաստ ազդեցության ենթարկված հողի շուկայական կամ էլ կադաստրային արժեք (որն ավելի բարձր է)՝ հողօգտագործման անցած տարիների հաշվարկով. 1) մինչև 1 տարի՝ հողի արժեքի 5%, 2) մինչև 15 տարի՝ հողի արժեքի 14%, 3) մինչև 25 տարի՝ հողի արժեքի 20%, 4) 25 և ավելի տարի՝ հողի արժեքի 25%:		
3. Բնակելի կառույցներ		Բոլոր ԱԵՏՏ-ները՝ անկախ սեփականության իրավական գրանցման կարգավիճակից	Շինության կորստի դեպքում՝ փոխհատուցում փոխարինման արժեքը +15% չափով առանց ամորտիզացիոն մասնահատումների և գործարքային ծախսերի: Մասնակի ազդեցության դեպքում և ԱԵՏՏ համաձայնությամբ՝ փոխհատուցում տրամադրվում է շինության միայն ազդեցության ենթակա հատվածի, ինչպես նաև շինության վերանորոգման համար:
		Վերաբնակեցվող վարձակալ	Վերաբնակեցման և էական ազդեցություն կրելու նպատակով նշված սույն աղյուսակի ստորև բերված 9 և 10 կետերում:
4. Ոչ բնակելի կառույցներ/գույք		Իրավական գրանցման կարգավիճակ ունեցող ԱԵՏՏ	Շինության կորստի դեպքում՝ փոխհատուցում փոխարինման արժեքը +15%: Փոխհատուցումը տրամադրվելու է առանց ամորտիզացիոն մասնահատումների և գործարքի համար ծախսերի: Մասնակի ազդեցության դեպքում և ԱԵՏՏ-ի համաձայնությամբ՝ փոխ-հատուցում տրամադրվում է շինության միայն ազդեցության ենթակա հատվածի, ինչպես նաև շինության վերանորոգման համար:

Կորստի տեսակը	Նկարագրություն	Ազդեցության ենթարկված անձինք	Փոխհատուցում ստանալու իրավունքները
		Իրավական գրանցման կարգավիճակ չունեցող ԱԵՏՏ	Փոխհատուցումը կիրականացվի վերոհիշյալ սկզբունքով, կառույցի օրինականացման/գրանցման դեպքում:
		Վերաբնակեցվող վարձակալ	Վերաբնակեցման և էական ազդեցություն կրելու նպատակով սույն աղյուսակի ստորև բերված 9 և 10 կետերում
5. Շահանք սեփականության միջոցներ	Համայնքային/ պետական գույք	Համայնք/պետություն	Համայնքի/պետության իրավասու մարմնի համաձայնությամբ կորցրած կառույցների վերակառուցում և նրանց գործառնությունների վերականգնում:
6. Բեքք	Ազդակիր Ազդեցության ենթակա բեքքի զանգված	Բոլոր ԱԵՏՏ-ները՝ անկախ իրավական գրանցման կարգավիճակից (ներառյալ իրավական կարգավիճակ ստանալու ենթակա սեփականատեր և կացության որևէ կարգավիճակ չունեցող բնակիչները)	Բեքքի փոխհատուցում հաշվարկված շուկայական գներով՝ ակնկալվող համախառն բեքքի համար:
7. Մառեր	Ազդեցության ենթակա ծառեր	Բոլոր ԱԵՏՏ-ները՝ անկախ իրավական գրանցման կարգավիճակից (ներառյալ իրավական կարգավիճակ ստանալու ենթակա սեփականատեր և կացության որևէ կարգավիճակ չունեցող բնակիչները)	Շուկայական գներով հաշվարկված՝ բեքքի արժեքի դրամական փոխհատուցում՝ հիմնված ծառերի տեսակի, տարիքի և բերքատվության վրա:
8. Ձեռնարկատիրություն/ Գործարարություն	Ձեռնարկատեր/գործարարներ	Բոլոր ԱԵՍ/ԱԵՏՏ-ները՝ անկախ իրավական գրանցման կարգավիճակից (ներառյալ իրավական կարգավիճակ ստանալու ենթակա սեփականատեր և կացության որևէ կարգավիճակ չունեցող բնակիչները)	<p>Ձեռնարկատեր/անհատ ձեռնարկատեր.</p> <p>ա) (մշտական ազդեցության դեպքում) միանվագ փոխհատուցում տարեկան գուտ եկամտի չափով, բ) (ժամանակավոր ազդեցության դեպքում) գուտ եկամտի փոխհատուցում ձեռնարկատիրական գործունեության ընդհատման մինչև 1 տարի ժամանակահատվածի համար: Փոխհատուցումը հիմնված է հարկային հայտարարագրի վրա: Հայտարարագրի բացակայության դեպքում ԱԵՏՏ-ը կստանա վերականգնման նպատակով առավելագույն չափով աշխատավարձի չափով՝ ձեռնարկատիրական գործունեության ընդհատվող ամիսների հաշվարկով՝ մինչև 1 տարի: Առավելագույն չափով աշխատավարձը հավասար է նվազագույն աշխատավարձին: Մշտական աշխատողներ/աշխատակիցներ.</p> <p>ա) (մշտական ազդեցության դեպքում) վեց ամսվա կորցրած նվազագույն աշխատավարձի չափով գումարի տրամադրում, բ) (ժամանակավոր ազդեցության դեպքում) մինչև վեց ամիս նվազագույն աշխատավարձի չափով գումարի տրամադրում՝ ձեռնարկատիրական գործունեության ընդհատված ամիսների հաշվարկով:</p>

Կորստի տեսակը	Նկարագրություն	Ազդեցության ենթարկված անձինք	Փոխհատուցում ստանալու իրավունքները
9. Ծանոթա-կույրություն էականազդեցությունների դեպքում	Գյուղատնտեսական եկամտի 10 և ավելի տոկոսի կորուստ կամ վերաբնակեցում	Էականորեն ազդեցության ենթարկված բոլոր ԱԵՏՏ, ներառյալ կացության որևէ կարգավիճակ չունեցող բնակիչները	1) Ազդեցության ենթակա գյուղատնտեսական հողի մեկ տարվա բերքի չափով միանվագ փոխհատուցում: 2) 6 ամսվա վերաբնակեցման նպաստ վերաբնակեցման համար՝ նվազագույն աշխատավարձի չափով:
10. Ծանոթա-կույրություն վերաբնակեցման դեպքում	Տրանսպորտի և տեղափոխումների ծախսեր	Տեղահանված բոլոր ԱԵԱ, ներառյալ վարձակալները	Տրանսպորտային և մեկ ամսվա համար կենսապահովման ծախսերը հոգալու համար բավարար գումարների տրամադրում:
11. Ծանոթա-կույրություն խոցելի անձանց		Աղքատության սահմանագծից ցածր կենսամակարդակ ունեցող և (կամ) կանանց և (կամ) տարեց անձանց կողմից ղեկավարվող ԱԵՏՏ	6 ամսվա նվազագույն աշխատավարձի չափով դրամական օժանդակության տրամադրում: Ծրագրի իրականացման հետ կապված աշխատատեղերի համար ընտրություն կատարելիս այս անձանց պետք է առաջնայնություն տալ:
12. Ժամանակավոր ազդեցություն		Բոլոր ԱԵՏՏ	Պատշաճ վարձակալություն և վերա-կանգնման աջակցություն կտրամադրվի ժամանակավոր ազդեցություն կրող գույքի/սեփականության համար:
13. ՀՕՏ չնախատեսված ազդեցություններ, եթե այդպիսիք լինեն			Ծրագրի իրականացման ընթացքում ՏԿՆ կանդիդատներն առաջատեսված ազդեցություններին և կհոգա դրանց հետ կապված փոխհատուցումը, ըստ վերոհիշյալ պայմանների:

3.

ՓՈՒՆԱՏՈՒՑՄԱՆ ԴՐՈՒՑՔԱԶՓԵՐԸ

Միավորի փոխհատուցման արժեքի գնահատումը.

Անշարժ գույքի կամ անշարժ գույքի նկատմամբ գույքային իրավունքների շուկայական արժեքի գնահատումն իրականացվում է «Անշարժ գույքի գնահատման գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով: Տարբեր առարկաների՝ միավորի դիմաց փոխհատուցման արժեքի գնահատման ԱԶԲ մեթոդաբանությունը հետևյալն է՝

1) գյուղատնտեսական նշանակության հողը պետք է գնահատվի շուկայական դրույքաչափերով՝ հաշվի առնելով ազդեցության ուսումնասիրությունից մեկ տարի առաջ տեղի ունեցած հողի վաճառքի ուսումնասիրությունները,

2) տները/շինությունները պետք է գնահատվեն փոխարինման արժեքով՝ շինության տեսակի, շինանյութերի արժեքի, շինարարության տեսակի, աշխատուժի, տրանսպորտի և այլ շինարարական ծախսերի հիման վրա: Ամորտիզացիոն մասհանումներ կամ գործառնական ծախսեր չեն կիրառվում: Եթե ԱԵԱ-ն չի ցանկանում տեղափոխվել, ապա վճարումները կկատարվեն մասնակի ազդեցությունների՝ միայն շինության տուժած մասի կամ վերանորոգման համար,

3) տարեկան բերքատվության չափը պետք է գնահատվի առաջին տարվա բերքատվության գյուղատնտեսական արտադրանք արտադրողի՝ շուկայական գուտ դրույքաչափերով: Այն հնարավոր դեպքում, երբ ԱԵԱ-ն վճարման ենթակա է՝ նրան պետք է տրվի ավելի քան մեկ տարվա փոխհատուցում, առաջին տարուց հետո բերքի դիմաց փոխհատուցում պետք է տրամադրվի շուկայական համախառն արժեքին համապատասխան,

4) ծառերը պետք է գնահատվեն տարբեր մեթոդաբանությամբ՝ կախված այն հանգամանքից, թե արդյոք կորցրած ծառը փայտանյութ տվող ծառ է, թե պտղատու.

ա. փայտանյութ տվող ծառերը պետք է գնահատվեն տարիքի կարգի հիման վրա (ա) տնկիներ, բ) միջին հասունության ծառեր և գ) հասուն ծառեր), ինչպես նաև փայտի որակի ու ծավալի հիման վրա,

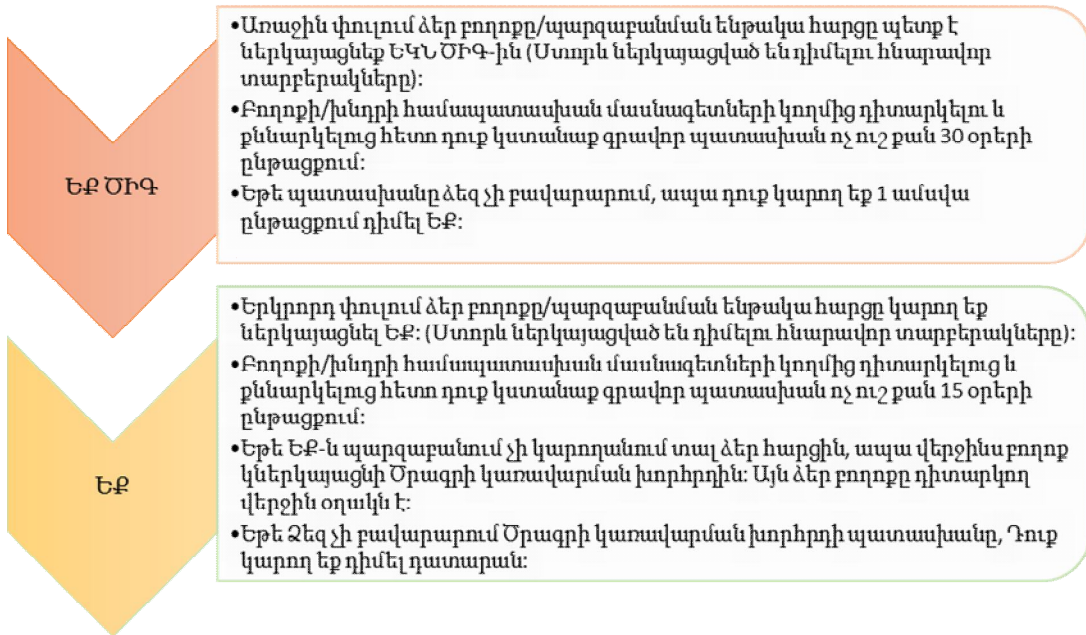
բ. պտղատու ծառերը պետք է գնահատվեն տարիքի հիման վրա (ա) տնկիներ, բ) հասուն ոչ պտղատու ծառեր և գ) հասուն պտղատու ծառեր), «ա» «բ» կարգի ծառերի դիմաց փոխհատուցում պետք է տրամադրվի ներդրված արժեքի հիման վրա, «գ» կարգի ծառերի դիմաց՝ այնքան, որքան որ կազմում է մեկ տարվա եկամտի զուտ շուկայական արժեքը բազմապատկած այն տարիների քանակով, որքան անհրաժեշտ է նոր լրիվ պտղատու ծառ աճեցնելու համար:

Միավորի դիմաց փոխհատուցման դրույքաչափերը պետք է գնահատվեն հավաստագրված անկախ գնահատողի կողմից ԱԶԲ-ի կողմից ընդունելի հստակ և թափանցիկ մեթոդաբանության հիման վրա: Փոխհատուցման գնահատված դրույքաչափերն այնուհետ պետք է ճշգրտվեն և վավերացվեն ԵԿՆ ԾԻԳ-ի կողմից:

4. ԲՈՂՈՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴԺԳՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ՄԵՆԱՆԻՉՄԸ

ԱԵԱ-ն իրավունք ունի բողոքարկելու, պարզաբանում պահանջելու ցանկացած որոշման, գործողության վերաբերյալ, որն առնչվում է հողի օտարման և տարաբնակեցման գործընթացի հետ: Այդ իրավունքը ապահովելու նպատակով մշակվել է գործում է բողոքների լուծման մեխանիզմը:

Բողոքների և դժգոհությունների լուծման մեխանիզմը ՀՕՏՕ-ի մշակման և իրականացման փուլերում գործում է հետևյալ փուլերով.

- Առաջին փուլում ձեր բողոքը/պարզաբանման ենթակա հարցը պետք է ներկայացնել ԵԿՆ ԾԻԳ-ին (Ստորև ներկայացված են դիմելու հնարավոր տարբերակները):
- Բողոքի/խնդրի համապատասխան մասնագետների կողմից դիտարկելու և քննարկելուց հետո դուք կստանաք գրավոր պատասխան ոչ ուշ քան 30 օրերի ընթացքում:
- Եթե պատասխանը ձեզ չի բավարարում, ապա դուք կարող եք 1 ամսվա ընթացքում դիմել ԵՔ:

- Երկրորդ փուլում ձեր բողոքը/պարզաբանման ենթակա հարցը կարող եք ներկայացնել ԵՔ: (Ստորև ներկայացված են դիմելու հնարավոր տարբերակները):
- Բողոքի/խնդրի համապատասխան մասնագետների կողմից դիտարկելուց և քննարկելուց հետո դուք կստանաք գրավոր պատասխան ոչ ուշ քան 15 օրերի ընթացքում:
- Եթե ԵՔ-ն պարզաբանում չի կարողանում տալ ձեր հարցին, ապա վերջինս բողոք կներկայացնի Ծրագրի կառավարման խորհրդին: Այն ձեր բողոքը դիտարկող վերջին օղակն է:
- Եթե ձեզ չի բավարարում Ծրագրի կառավարման խորհրդի պատասխանը, Դուք կարող եք դիմել դատարան:

Ներկայացված բողոքների լուծման մեխանիզմը չի սահմանափակում դատարան դիմելու ձեր իրավունքը: Դուք կարող եք դիմել դատարան ցանկացած պահին: Դատարանում դուք կարող եք վիճարկել միայն փոխհատուցման չափը:

Ինչպես դիմել Ծրագրի իրականացման գրասենյակ (ԵԿՆ ԾԻԳ):

ԵՎՆ ԾԻԳ-ի վերաբնակեցման մասնագետի դաշտային գրասենյակ:

- Հասցե՝ Ներքին Շենգավիթ 12փ, թիվ 75 միջնակարգ դպրոց
- Ժամանակացույց, ամեն հինգշաբթի, 15.00-17.00

ԾԻԳ-ի գրասենյակ:

- Հասցե՝ Բյուզանդի 1/3 , 5-րդ հարկ, հեռ.՝ + 374 56 54 87

Էլեկտրոնային փոստով՝

verabnaketsum@yerevan.am

Ինչպես դիմել Երևանի քաղաքապետարան (ԵՔ):

- Հասցե՝ Արգիշտիի փող. 1, Բուզանդի փող. 1/3 /աշխատանքային ժամերը 9.00-18.00/

Խնդրում ենք բողոքի հետ պարտադիր կցել ԾԻԳ-ի պատասխանը և պահանջը հիմնավորող փաստաթղթերը:

5. ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿ ՍՏԱՆԱԼՈՒ ԵՆԹԱԿԱ ՀՈՂՕԳՏԱԳՈՐԾՈՂՆԵՐԻՆ ԵՎ ԻՆՔՆԱԿԱՍ ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՂՆԵՐԻՆ

Սեփականության իրավունքի (գրանցման) փաստաթղթեր չունեցող բոլոր ԱԵԱ-ները կարող են օրինականացնել իրենց գույքը/սեփականությունը, եթե գույքը Հայաստանի Հանրապետության հողային օրենսգրքի 60-րդ հոդվածի (02.05.2001) համաձայն չի գտնվում այսպես կոչված «Կարմիր գոտում» (վայրեր, որոնք պետականորեն նախատեսված/ճանաչված են հանրային օգտագործման համար՝ ռազմական նպատակով օգտագործվող տարածքներ, հիվանդանոցներ, դպրոցներ կամ վայրեր, որոնք նախատեսված չեն բնակության համար (գետի հուն, ռադիոակտիվ նյութերով հարուստ կամ այլ վտանգավոր կամ բնապահպանական տեսանկյունից անհամապատասխան վայրեր) և համապատասխանում է օրենքով սահմանված այլ պայմաններին:

Երևան քաղաքի վարչական տարածքում մինչև 2001 թվականի մայիսի 15-ը կառուցված անհատական բնակելի տները և դրանց կից բնակելի նշանակության օժանդակ շինությունները, դրանց կառուցման ու սպասարկման համար փաստացի առկա սահմանազատված հողամասերը, որոնց նկատմամբ չեն պահպանվել սահմանված կարգով տրամադրված քաղաքաշինական գործունեություն իրականացնելու փաստաթղթերը և (կամ) հողհատկացման հիմքերը, եթե դրանք կառուցված չեն կամ չեն գտնվում Հայաստանի Հանրապետության հողային օրենսգրքի 60-րդ հոդվածով սահմանված հողամասերի, այդ թվում՝ ինժեներատրանսպորտային օբյեկտների օտարման գոտիներում, չեն հակասում քաղաքաշինական նորմերին, չեն առաջացնում սերվիտուտ, համարվում են այն տիրապետող ֆիզիկական անձի սեփականությունը («Երևան քաղաքում իրավունք հաստատող փաստաթղթերը չպահպանված անհատական բնակելի տների կարգավիճակի մասին» 2008 թվականի հունիսի 6-ի Հայաստանի Հանրապետության օրենք, հոդված 1, 2, 3): Նույն սկզբունքը գործում է նաև Երևան քաղաքի վարչական տարածքում մինչև 2001 թվականի մայիսի 15-ը ԱԵԱ-ին պատկանող՝ բնակելի տան կառուցման և սպասարկման համար օրինական հողամասերին կից ավել օգտագործվող՝ մինչև 300 քառակուսի մետր սահմանազատված պետական սեփականություն հանդիսացող հողամասերի և դրանց վրա կառուցված բնակելի տների ու բնակելի նշանակության օժանդակ շինությունների օրինականացման պարագայում: 300 քառակուսի մետրից ավելի մեծ հողատարածքներ ունեցող ԱԵԱ-ները ևս կարող են օրինականացնել իրենց գույքը/սեփականությունը, բայց նրանք պետք է վճարեն օրենքով սահմանված կադաստրային գումարը: Որպեսզի ԱԵԱ-ներն օրինականացնեն

իրենց ունեցվածքը, նրանք պետք է նախաձեռնեն այդ գործընթացը՝ համաձայն գործող կանոնակարգի: ԻԳ-ն կաջակցի այն ԱԵԱ-ներին, որոնք կսկսեն օրինականացման գործընթացը: Օրինականացման ծախսերը կարող են վճարվել Հայաստանի Հանրապետության կառավարության/ԵՔ-ի կողմից տրամադրվող փոխհատուցման գումարից, եթե ԱԵԱ-ն համաձայն է:

Փոխհատուցում ստանալու իրավունքից օգտվելու համար Դուք պետք է հաստատեք Ձեր կարգավիճակը: ԵԿՆ ԾԻԳ-ի գրասենյակ պետք է ներկայացվեն հետևյալ փաստաթղթերը (առկայության դեպքում).

- Հնոգօտագործողի/ների անձնագրի պատճեն/ները
- Ջրօգտագործման պայմանագրի և/կամ հողամասի վարձակալության վարձավճարների և ջրօգտագործման վճարների անդորրագրերի բնօրինակները
- Տեղեկանք վարչական շրջանից հողամասի փաստացի օգտագործման վերաբերյալ՝ հողամասի մակերեսի նշումով
- Տեղեկանք թաղային լիազորից հողամասի փաստացի օգտագործման վերաբերյալ՝ հարակից հնոգօտագործող 5/հինգ/ հարևանների վկայությամբ և ստորագրությամբ /կցելով հարևան հոնօգտագործողների անձնագրերի պատճենները
- Պարզաբանումների համար կարող եք դիմել ԵՔ ԾԻԳ-ի գրասենյակ

6. ՀԱՃԱՆՍԱԿԻ ՏՐՎՈՂ ՀԱՐՑԵՐ

- Հնարավոր է արդյոք, որ շինարարությունը սկսվի ինչ փոխհատուցումների տրամադրումը.

Կապալառուն չի սկսելու շինարարություն Ծրագրի ՀՕՏ ազդեցությունների շրջանակում գտնվող որևէ հատվածում, մինչև՝ ա) ՀՕՏՄ ամբողջական իրականացումը, բ) համաձայնեցված փոխհատուցման տրամադրումը և վերականգնման օժանդակության ապահովումը և գ) ազդեցության ենթակա տարածքների ազատումը:

Հողի ձեռքբերումը սեփականության օտարման վարույթով կապված է երկար ընթացակարգերի հետ և հաճախ կարող է դիմադրության հանդիպել: Ծրագրի շրջանակներում նման մոտեցմամբ պետք է գործել միայն ծայրահեղ դեպքերում, երբ ԱԵԱ-ի և ԵՔ-ի միջև բանակցությունները ձախողվում են, և ենթածրագրի իրագործելու համար չկա մատչելի այլընտրանքային հող: Այնուամենայնիվ, նման դեպքերում, ԵՔ-ն չպետք է զբաղեցնի անհրաժեշտ հողամասերը, մինչև ա) օրենքով սահմանված կարգով համապատասխան դատական վարույթ չսկսվի, բ) դատական արգելք չսահմանվի, և դրա մասին ըստ սահմանված կարգի չտեղեկացվի ԱԵԱ-ին և գ) փոխհատուցման/վերականգնման գումարները չփոխանցվեն դատարանի դեպոզիտային հաշվին:

- Եթե ես չունեմ բանկային հաշիվ, պարտավոր եմ արդյոք փոխհատուցումը ստանալու համար վճարել բանկային հաշվի բացման համար.

Դուք կարող եք ստանալ փոխհատուցում անմիջապես ձեր անձնական բանկային հաշվեհամարի վրա: Այդ հաշվեհամարը պետք է նշված լինի հողի օտարման պայմանագրում: Եթե դուք չունեք բանկային հաշվեհամար, ապա ձեր փոխհատուցման գումարը կփոխանցվի այն բանկի ձեր անունով բացված ժամանակավոր հաշվեհամարին, որի հետ կհամագործակցի ԵՔ ԾԻԳ-ը :

- Եթե սեփականատերը գտնվում է Հայաստանից դուրս, ինչպե՞ս նա կարող է ստանալ փոխհատուցումը.

Եթե սեփականատերը գտնվում է Հայաստանից դուրս, ապա նա կարող է ուղարկել նոտարով վավերացված լիազորագիր այլ անձի անունով, օրինակ՝ իր հարազատի կամ մոտ ընկերոջ, հողի օտարման պայմանագիրը ստորագրելու և փոխհատուցումը ստանալու համար: Կարող եք խորհրդակցել նոտարների կամ ԵՔ ԾԻԳ-ի իրավաբանների հետ լիազորագրի ձևի վերաբերյալ: Որևէ մեկին լիազորելուն պես, խնդրում ենք տեղեկացնել ԵՔ ԾԻԳ-ին և համապատասխան

աշխատակիցներին տրամադրել լիազորագրի պատճենը և այդ անձնավորության կոնտակտային տվյալները: Եթե չկնքվի օտարման պայմանագիրը, ապա ձեր գույքը կօտարվի դատական կարգով, և փոխհատուցումը կփոխանցվի դատարանի դեպոզիտային հաշվեհամարին:

- Եթե սեփականատերը մահացած է, ինչպե՞ս է տրամադրվում փոխհատուցումը:

Եթե սեփականատերն ունի ժառանգներ, ապա փոխհատուցումը կվճարվի նրանց համապատասխան ժառանգության փաստաթղթերը ձևակերպելուց հետո: Եթե ժառանգներ չկան, ապա փոխհատուցումը կփոխանցվի դատարանի դեպոզիտային հաշվին: Խնդրում ենք դիմել նոտարներին կամ ԵՔ ԾԻԳ-ի իրավաբաններին փաստաթղթերի ձևակերպման գործընթացի վերաբերյալ խորհրդատվություն ստանալու համար:

- Ինչպե՞ս է վճարվելու փոխհատուցումը.

Փոխհատուցման վճարումը ՀՕՏՕ-ի իրականացման ընթացքում կարևորագույն փուլերից մեկն է: Նախատեսված քայլերն են՝

- ա. Տեղափոխման և վերաբնակեցման բյուջեի հատկացումը պետական գանձապետարանին ՖՆ-ի կողմից:
- բ. ԱԵԱ-ների համար լավագույն պայմաններ ապահովող առևտրային բանկերի ընտրությունը: ԱԵԱ-ները կարող են նաև գործել իրենց առկա բանկային հաշիվների միջոցով:
- գ. Գույքի օտարման պայմանագրի ստորագրում:
- դ. Փոխհատուցման գումարի փոխանցումը ԾԻԳ-ի հաշվեհամարին:
- ե. Փոխհատուցման և նպաստների փոխանցումը ԱԵԱ-ների բանկային հաշիվներին:
- զ. Մեփականության տարածքի ազատումը օտարման պայմանագիրը ստորագրելուց հետո Յշաբաթվա ընթացքում:
- է. Հողի/շինության սեփականատեր դառնալը Հայաստանի Հանրապետության կողմից:

- Ի՞նչ պետք է ես ունենամ հողի օտարման պայմանագիրը ստորագրելիս.

Բոլոր անձինք, ովքեր ունեն անշարժ գույքի նկատմամբ սեփականության իրավունք, պետք է ներկայանան նոտարական գրասենյակ:

Եթե սեփականատերը չի կարող ներկայանալ, ապա պետք է ներկայացվի լիազորագիր մեկ այլ սեփականատիրոջ անունով:

Պետք է ներկայացվեն ստորև նշված փաստաթղթերի բնօրինակները.

1. Անձնագիրը
2. Մեփականության վկայականը
3. Եթե բացի սեփականատիրոջից կան գույքի նկատմամբ սեփականության իրավունք ունեցող այլ անձինք, ապա պետք է ներկայացվի սեփականության իրավունքի վկայականը (օրինակ՝ վարձակալության վկայականը, գրավի վկայականը):
4. Ամուսնության վկայական:

Ամուսինները համարվում են համասեփականատերեր, նույնիսկ եթե սեփականությունը նրանցից մեկի անունով է:

- Ի՞նչ կարող է լինել, եթե սեփականատերը հրաժարվում է պայմանագիրը ստորագրելուց.

Տվյալ դեպքում կկիրառվի հարկադիր օտարման գործընթաց: Ծրագրի համար հարկադիր օտարումներ կկիրառվեն միայն բացառիկ դեպքերում, երբ ԱԵԱ-ի և ԵՔ ԾԻԳ-ի միջև բանակցությունները ձախողվեն: Քաղաքապետարանը չի զբաղեցնի անհրաժեշտ հողակտորները մինչև.

- օրենքով սահմանված պատշաճ դատական գործընթացի նախաձեռնումը,

- փոխհատուցման/վերականգնման գումարների փոխանցումը դատարանի հաշվին,
- դատարանի որոշման ընդունումը և ուժի մեջ մտնելը:

Համաձայն «Հասարակության և պետության կարիքների համար սեփականության օտարման մասին» ՀՀ օրենքի՝ դատական կարգով սեփականության օտարման գործընթացը հետևյալն է՝

- Ձեռքբերողը պետք է ուղարկի սեփականության օտարման պայմանագրի նախագիծը գույքի սեփականատիրոջը և բոլոր այն անձանց, ովքեր ձեռք բերվող գույքի նկատմամբ ունեն որևէ գույքային իրավունք:
- Եթե օտարման պայմանագրի նախագիծը ուղարկելուց հետո 3 ամսվա ընթացքում չի ստորագրվում օտարման պայմանագիրը, ապա Երևանի Քաղաքապետարանը կարող է սկսել դատարան դիմելու գործընթացը՝ սեփականության իրավունքի փոխանցման համար:
- Երևանի Քաղաքապետարանը պետք է դատարանի դեպոզիտ հաշվին փոխանցի փոխհատուցման հաշվարկված արժեքը, որը պետք է վճարվի ԱԵԱ-ին և պետք է ծանուցի այդ մասին սեփականատիրոջը և սեփականության նկատմամբ գույքային իրավունքներ ունեցող անձանց: Եթե ԱԵԱ-ն ստանում է դեպոզիտ հանձնված գումարը, ապա սեփականության օտարման պայմանագիրը համարվում է կնքված:
- Եթե Օտարման պայմանագիրը չի ստորագրվում փոխհատուցման գումարը դեպոզիտ հանձնելուց հետո 7 օրվա ընթացքում, ապա ԵԲ-ն պետք է մեկամսյա ժամկետում սեփականության օտարման հայց ներկայացնի դատարան: Դատարանում կարող է քննարկվել միայն առաջարկվող փոխհատուցման գումարը:
- ԵԲ-ն իրավունք ունի սեփականությունն օտարել միայն դատարանի որոշման ուժի մեջ մտնելու պահից:

- Որտեղի՞ց ես կարող եմ ձեռք բերել Հողի օտարման և տարաբնակեցման ծրագիրը.

Հողի օտարման և տարաբնակեցման ծրագրի պատճենը կարող եք վերցնել ԵԲ Ծրագրի իրականացման գրասենյակից: Հաստատման պահից սկսած՝ փաստաթուղթը տեղակայված կլինի ԵԲ-ի և ԱԶԲ ինտերնետային կայքերում: Համապատասխան կոնտակտային տվյալները տրված են սույն բրոշյուրի վերջում:

ԿՈՆՏԱԿՏԱՅԻՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐ

Եթե Դուք ունեք հարցեր կամ Ձեզ հարկավոր է խորհրդատվություն, խնդրում ենք դիմել ԵԲ ԾԻԳ և ԱԶԲ ներկայացուցիչներին

Քաղաքային կայուն զարգացման
ներդրումային ծրագիր Տրանշ 1
ԵԲ ԾԻԳ
Բյուզանդի 1/3, 5-րդ հարկ
0001, Երևան, Հայաստան
Հեռ: + 374 10 56 54 87

Ասիական Զարգացման Բանկ
Հայաստանում ռեզիդենտ առաքելություն
Վազգեն Սարգսյան 10, Piazza Grande,
3 հարկ: գրասենյակներ 79, 80, 81
0010, Երևան, Հայաստան
+374 10 54 63 73 www.adb.org

Հավելված 8
Հանրային լսումների ընթացքում ԱԵԱ-երին
տրամադրված Գնահատման մեթոդաբանության
տեղեկագիր

ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՐԵՎՄՏՅԱՆ ՕՂԱԿԱԶԵՎ ՃԱՆԱՊԱՐՀ

**ՄՐԱԳՐԻ ՓՈՒՀԱՏՈՒՑՈՒՄԵՐԻ ՏՐԱՄԱԴՐՄԱՆ ՀԱՇՎԱՐԿԻ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ
Տեղեկատվական բրոշյուր**

Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2012 թվականի մարտի 7-ի N 273-Ն որոշմամբ հաստատվել է «Քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագրի` հողի օտարման և տարաբնակեցման շրջանակը և փոխհատուցումների տրամադրման հաշվարկի մեթոդաբանությունը

1. ՀՈՂԻ ԿՈՐՄՏԻ ՓՈՒՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1.1. Ընդհանուր մոտեցում

Ազդեցության ենթակա հողամասի դիմաց փոխհատուցում ստանում են հողամասի սեփականատերերը, վարձակալները, գույքի նկատմամբ իրավունքների գրանցման ենթակա հողօգտագործողները և ՀՀ օրենսդրության պահանջների չպահպանմամբ` անշարժ գույքի նկատմամբ չգրանցված իրավունքով օգտագործողները, և յուրաքանչյուր խմբի համար սահմանվում է փոխհատուցման հաշվարկի հատուկ մոտեցում: Ընդհանրացված տեսքով այն ներկայացված է ստորև նկարում:

Աղյուսակ 72. Գյուղատնտեսական և ոչ գյուղատնտեսական հողի փոխհատուցում

Սեփականատեր	Օրինականացման ենթակա հողօգտագործող	Ապօրինի հողօգտագործող
•փոխարինման արժեք+ 15%	•փոխարինման արժեք+ 15% (օրինական կարգավիճակ ստանալուց հետո)	•փոխարինման արժեքի 25%

<p>Վարձակալներ</p> <p>Վարձակալության մնացած տարիների համար</p> <ul style="list-style-type: none"> • մինչև 1 տարի - (փոխարինման արժեք+15%) *0.05 • մինչև 15 տարի (փոխարինման արժեք+15%) *0.14 • մինչև 25 տարի (փոխարինման արժեք+15%) *0.20 • 25 և ավելի տարի (փոխարինման արժեք+15%) *0.25
--

1.2. Հողամասի փոխարինման արժեքի գնահատում

Հողամասի շուկայական արժեքը որոշվում է համեմատական մեթոդով` նմանատիպ հողամասերի վաճառքի վերաբերյալ արժանահավատ, առնվազն երեք միավոր քանակությամբ շուկայական տեղեկատվության համեմատության արդյունքում:

Հողի գնի վրա էական ազդեցություն ունեցող համեմատության հիմնական տարրերն են`

- Տեղադրությունը, դիրքը և թեքությունը,
- տրանսպորտային մատչելիությունը,
- շուկայի վիճակը, վաճառքի պայմանները և ժամանակը,
- ֆիզիկական բնութագրերը (մակերես, լայնություն, երկարություն, երկրաչափական կառուցվածք, ճակատային մասը և այլն),
- ենթակառուցվածքների առկայությունը և հնարավորությունը,

- հողամասը, ոռոգման ջրի առկայությունը,
- քարքարոտությունը և այլն:

Այս մեթոդով գնահատման արդյունքում ամեն գույք ունի իր գինը: Կից հավելվածում ներկայացված են մեկ ճանապարհային հատվածի հողամասերի քառակուսի մետրի նվազագույն, առավելագույն և միջին արժեքները՝ ըստ հողամասերի:

2. ՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ԿՈՐՄՏԻ ՓՈԽՂԱՏՈՒՑՄԱՆ ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

2.1. Ընդհանուր մտեցում

Օտարվող շինությունների համար փոխհատուցում ստանում են ինչպես օրինական շինությունների սեփականատերերը, այնպես էլ ինքնակամ շինությունների օգտագործողները: Յուրաքանչյուր խմբի համար սահմանվում է փոխհատուցման հաշվարկի հատուկ մտեցում: Ընդհանրացված տեսքով այն ներկայացված է ստորև նկարում:

Աղյուսակ 73. Բնակելի և ոչ բնակելի շինությունների փոխհատուցում

Օրինական և ինքնակամ ԲՆԱԿԵԼԻ շինություններ	Գրանցված ՈՉ ԲՆԱԿԵԼԻ շինություններ	Ինքնակամ ՈՉ ԲՆԱԿԵԼԻ շինություններ գրանցված հողամասի վրա	Ինքնակամ ՈՉ ԲՆԱԿԵԼԻ շինություններ ՀՀ օրենսդրության պահանջների չպահպանմամբ՝ անշարժ գույքի նկատմամբ չգրանցված իրավունքով օգտագործվող հողամասի վրա
փոխարինման արժեք+ 15%	փոխարինման արժեք+ 15%	փոխարինման արժեք	փոխարինման արժեք՝ հանած օրինականացման ծախսեր / ոչ ավել քան 20 %

2.2. Շինությունների փոխարինման արժեքի գնահատում

273-Ն որոշման պահանջների համաձայն՝ փոխարինման արժեքը շենքերի և շինությունների, շինանյութերի և աշխատուժի տվյալ պահի շուկայական իրական գինն է՝ առանց ամորտիզացիոն մասհանումների կամ վերաօգտագործվող շինանյութի համար մասհանումների:

Փոխարինման արժեքը գնահատման ամսաթվի դրությամբ շուկայական գներով հաշվարկված ծախսերն են, որոնք կպահանջվեն նույնատիպ նոր շենքի (շինության) կառուցման համար՝ օգտագործելով գնահատվող շենքի (շինության) կառուցման համար օգտագործված նյութերը և տեխնոլոգիաները:

Այսինքն՝ փոխհատուցման չափը պետք է լինի այնքան, որքան անհրաժեշտ է նույն օգտակարությամբ և նույն չափերով նոր գույք ունենալու համար:

Անշարժ գույքի գնահատման նպատակով շենքերի և շինությունների վերարտադրման (կամ փոխարինման) ծախսերը հաշվարկվում են որպես.

- **ուղղակի** (օրինակ՝ նյութերի, արտադրանքների և ինժեներական ցանցերի ու համակարգերի ձեռքբերման ծախսերը, շինարարների աշխատավարձը, շինարարական մեքենաների և մեխանիզմների շահագործման ծախսերը, ժամանակավոր կառուցված շենքերի և շինությունների հետ կապված ծախսերը, անվտանգության գծով միջոցառումների, պահեստատրանսպորտային և տեղական շուկայում որպես նորմատիվ ընդունված այլ ծախսերը, կապալառուի վերադիր ծախսերը և շահույթը) և

- **անտաղակի** (օրինակ՝ նախագծման, նախահաշվի կազմման, տեխնիկական և այլ վերահսկողության ծախսերը, խորհրդատվությունների, իրավաբանական, հաշվապահական և աուդիտորական ծառայությունների վճարները, շինարարության ֆինանսավորման հետ կապված ծախսերը, գովազդի, շուկայի մարքեթինգի և օբյեկտի վաճառքի հետ կապված ծախսերը, ձեռնարկատիրոջ վարչական և այլ ծախսերը) ծախսերի հանրագումար:

Բարելավումների (ենթակառուցվածքների) փոխարինման արժեքը հաշվարկվում է վերը նշված մեթոդաբանությամբ՝

Պարիսպների պարագայում փոխարինման արժեքը հաշվարկվում է՝ կախված նյութից: Ջարդոնից կառուցված պարիսպների պարագայում փոխհատուցման գումարը հաշվարկվում է նույն գծամետրով մետաղական պարսպի (մետաղական ցանցից) արժեք:

Այս մեթոդով գնահատման արդյունքում ամեն շինություն ունի իր գինը: Կից հավելվածում ներկայացված են մեկ ճանապարհային հատվածի շինությունների քառակուսի մետրի նվազագույն, առավելագույն և միջին արժեքները՝ ըստ տեսակների:

3. ՄՇԱԿԱԲՈՒՑՄԻ ԿՈՐՄՏԻ ՓՈՒՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Մշակաբույսերի դիմաց փոխհատուցումը տրամադրվում է այնքան, որքան կազմում է մեկ տարվա եկամտի զուտ շուկայական արժեքը: Մեկ քառակուսի մետրից մշակաբույսի կորուստը հաշվարկվում է մշակաբույսի բերքատվության և մեկ կիլոգրամի արժեքի արտադրյալի միջոցով:

4. ԾԱՌԵՐԻ ԿՈՐՄՏԻ ՓՈՒՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Տնկիների և հասուն ոչ պտղատու ծառերի դիմաց փոխհատուցումը տրամադրվում է ներդրված արժեքի հիման վրա:

Տնկիի փոխհատուցման արժեքը առանց տնկելու տնկիի շուկայական արժեքի և տնկիի տնկման ծախսերի գումարն է:

Հասուն ոչ պտղատու ծառի շուկայական արժեքը հաշվարկվում է պտղատու ծառի պահպանման համար անհրաժեշտ տարեկան միջոցառումների (ծառի էտ, բնի սպիտակեցում, ռոտզում, պարարտացում, կուլտիվացիա, ծառի սրսկում, բաժակների փխրեցում) ծախսերը՝ բազմապատկած ծառի տարիքով, որին էլ գումարվում է տնկիի շուկայական արժեքը:

Պտղատու ծառերի դիմաց փոխհատուցումը տրամադրվում է այնքան, որքան կազմում է մեկ տարվա եկամտի զուտ շուկայական արժեքը՝ բազմապատկած այն տարիների քանակով, որքան անհրաժեշտ է նոր լրիվ պտղատու ծառ աճեցնելու համար:

Փայտանյութ տվող ծառերի դիմաց փոխհատուցումը հաշվարկվում է ծառից ստացվող շինափայտի և վառելափայտի ծավալի հիման վրա: Ընդհանուր փոխհատուցումը կազմում է 1 խորանարդ մետրի (խմ) շինափայտի շուկայական արժեքը՝ բազմապատկած շինափայտի ծավալով, 1 խմ վառելափայտի շուկայական արժեքը՝ բազմապատկած վառելափայտի ծավալով:

5. ՍՈՑԻԱԼԱԳԵՍ ԽՈՑԵԼԻ ԱՆՁԱՆՑ ՏՐԱՄԱԴՐՎՈՂ ՆՊԱՍՏՆԵՐ

Սոցիալապես խոցելի են՝

- այն ընտանիքները, որոնք հաշվառված են ընտանիքների անապահովության գնահատման համակարգում և ստանում են ընտանեկան նպաստ.

- միայնակ կանանց կողմից ղեկավարվող տնային տնտեսությունները, որտեղ կայուն եկամուտ ունեցող (առնվազն նվազագույն ամսական աշխատավարձի չափով) այլ չափահաս, աշխատունակ տարիքի անձ չկա՝ բացառությամբ զինծառայություն անցնող կամ քսաներեք տարին չլրացած ցերեկային ուսուցմամբ սովորողները:
- տարիքային կենսաթոշակի իրավունք ունեցող անձանց կողմից ղեկավարվող տնային տնտեսությունները, որտեղ կայուն եկամուտ ունեցող (առնվազն նվազագույն ամսական աշխատավարձի չափով) չափահաս, աշխատունակ տարիքի անձ չկա՝ բացառությամբ զինծառայություն անցնող կամ քսաներեք տարին չլրացած ցերեկային ուսուցմամբ սովորողները:

Սոցիալապես խոցելի անձանց տրամադրվելու է միանվագ դրամական փոխհատուցում 6 ամսվա համար՝ յուրաքանչյուր ամսվա համար՝ նվազագույն ամսական աշխատավարձի (35,000 ՀՀ դրամ) չափով: Ընդհանուր նպաստը կազմում է 210,000 ՀՀ դրամ:

6. ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԷԱԿԱՆ ԱՁԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԴԵՊՔՈՒՄ

Էական ազդեցությամբ փոխհատուցվելու են այն ազդեցության ենթարկված անձինք, ովքեր կա՛մ կորցնում են իրենց գյուղատնտեսական եկամտի 10%-ը, կա՛մ վերաբնակեցվում են:

10% գյուղատնտեսական եկամտի կորստի դեպքում ԱԵԱ-ն ստանում է ազդեցության ենթակա գյուղատնտեսական հողի մեկ տարվա բերքի չափով միանվագ փոխհատուցում:

Վերաբնակեցվելու դեպքում՝ 6 ամսվա վերաբնակեցման նպաստ՝ նվազագույն աշխատավարձի (35,000 ՀՀ դրամ) չափով: Ընդհանուր նպաստը կազմում է 210,000 ՀՀ դրամ:

7. ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՎԵՐԱԲՆԱԿԵՑՄԱՆ ԴԵՊՔՈՒՄ

Լրացուցիչ նպաստ տրամադրվելու է նաև բնակավայրից և ոչ բնակելի շինություններից վերաբնակեցվող տնային տնտեսություններին:

Բնակավայրից և ոչ բնակելի շինություններից վերաբնակեցման դեպքում նախատեսված օժանդակությունը ներառում է տրանսպորտային և տեղափոխման ծախսերը:

Տրանսպորտային ծախսերը հաշվարկվում են՝ կախված տեղափոխմանը ենթակա գույքի ծավալից, ներառյալ աշխատուժի, վարձվող տրանսպորտի ծախսերը տեղափոխման ենթակա գույքը 20կմ հեռավորության վրա տեղափոխելու համար: Տեղափոխման ծախսերը որոշվում են՝ համաձայն շուկայում ընդունված բեռնափոխադրող մի քանի կազմակերպությունների կողմից առաջարկվող ծառայությունների միջին արժեքի: Ուսումնասիրությունները ցույց են տվել, որ նմանատիպ կազմակերպություններն առաջարկում են բեռնատար փոքր մեքենաներ (ԳԱԶԵԼ) և մեծ բեռնատար մեքենաներ (ԳԱԶ-52 կամ ԶԻԼ 131 կահույք և կենցաղային իրեր տեղափոխելու համար, ՄԱԶ մակնիշի ավտոկռունկ և ԿԱՄԱԶ մակնիշի քարշակ՝ ՕԴԱԶ մակնիշի կիսակցորդով ոչ ստանդարտ եզրաչափքեր ունեցող գույք տեղափոխելու համար), և ծառայությունը հաշվում են կախված երթուղու քանակից և երկարությունից, տեղափոխվող գույքի քանակից և գտնվելու հարկից, վերելակի առկայությունից, ինչպես նաև մեկ հատ գույքի եզրաչափքերից:

Բնակավայրից վերաբնակեցվողների պարագայում կտրամադրվի նաև մեկ ամսվա համար կենսապահովման ծախսերը հոգալու համար բավարար գումար:

**ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՐԵՎՄՏՅԱՆ ՕՂԱԿԱԶԵՎ ՃԱՆԱՊԱՐՀԻ ԱՐՇԱԿՈՒՆՅԱՑԻ ՀԱՏՎԱԾՈՒՄ
ՀՈՂԱՄԱՍԵՐԻ ԵՎ ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՔԱՌԱԿՈՒՄԻ ՄԵՏՐԻ
ՆՎԱԶԱԳՈՒՅՆ, ԱՌԱՎԵԼԱԳՈՒՅՆ ԵՎ ՄԻՋԻՆ ԱՐԺԵՔՆԵՐԸ**

ՀԱՎԵԼՎԱԾ

Ստորև աղյուսակում ներկայացված են հողամասերի քառակուսի մետրի նվազագույն, առավելագույն և միջին արժեքները՝ ըստ հողամասերի, ճանապարհի Արշակունյացի հատվածում:

Հողամասի փաստացի նշանակությունը	1 ք.մ	1 ք.մ. միջին	1 ք.մ.
	նվազագույն արժեք	արժեք	առավելագույն արժեք
	ՀՀ դրամ	ՀՀ դրամ	ՀՀ դրամ
Բնակելի կառուցապատման	18,000	22,000	26,000
Այգի	18,000	22,000	26,000
Խառը կառուցապատման	25,000	31,000	37,000
Հասարակական կառուցապատման	25,000	31,000	37,000
Արտադրական	14,000	21,000	28,000

Ստորև աղյուսակում ներկայացված են շինությունների քառակուսի մետրի նվազագույն, առավելագույն և միջին արժեքները՝ ըստ փաստացի նշանակության, ճանապարհի Արշակունյացի հատվածում:

Շինության փաստացի նշանակությունը	1 ք.մ	1 ք.մ. միջին	1 ք.մ.
	նվազագույն արժեք	արժեք	առավելագույն արժեք
	ՀՀ դրամ	ՀՀ դրամ	ՀՀ դրամ
Բնակելի տուն	140,000	183,500	227,000
Օժանդակ շինություն	25,000	76,000	127,000
Ծածկ	12,000	49,500	87,000
Հասարակական ոչ բնակելի	231,000	322,000	413,000
Արտադրական	129,000	212,000	295,000

ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՐԵՎՄՏՅԱՆ ՕՂԱԿԱԶԵՎ ՃԱՆԱՊԱՐՀ

**ԾՐԱԳՐԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՈՒՄ ԶԵՌՆԱՐԿԱՏԻՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԶԲԱՂՎԱԾՈՒԹՅԱՆ
ԿՈՐՍՏԻ ՎՆԱՍՆԵՐԻ ՓՈՒՀԱՏՈՒՑՈՒՄԸ**

Տեղեկատվական բրոշյուր

1. ԶԵՌՆԱՐԿԱՏԻՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

Փոխհատուցում՝ հարկային հայտարարագրեր կամ այլ հարկային տվյալներ/հավաստագրեր ներկայացնող ազդեցության ենթակա կողմերին

1) *ավելացված արժեքի հարկ վճարող իրավաբանական անձինք կամ անհատ ձեռնարկատերերը* կփոխհատուցվեն տարեկան գուտ շահույթի/եկամտի չափով (մշտական ազդեցության դեպքում 1 տարվա չափով, իսկ ժամանակավորի դեպքում՝ մինչև 1 տարի), որը հաշվարկվում է հարկային մարմին ներկայացրած նախորդ տարվա շահութահարկի (ֆիզիկական անձի տարեկան եկամուտների մասին) հաշվարկում նշված հարկվող շահույթի (հարկվող եկամտի) և շահութահարկի (եկամտահարկի) գումարի տարբերության չափով՝ կիրառելով հարկ վճարողի

համախառն եկամտի մեջ ազդեցության գոտում գտնվող տնտեսական գործունեությունից եկամտի տեսակարար կշիռը.

2) *ավելացված արժեքի հարկ չվճարող իրավաբանական անձինք կամ անհատ ձեռնարկատերերը* կփոխհատուցվեն տարեկան զուտ շահույթի/եկամտի չափով (մշտական ազդեցության դեպքում 1 տարվա չափով, իսկ ժամանակավորի դեպքում՝ մինչև 1 տարի), որը հաշվարկվում է հարկային մարմին ներկայացրած նախորդ տարվա շահութահարկի (ֆիզիկական անձի տարեկան եկամուտների) պարզեցված հաշվարկում նշված հարկվող շահույթի (հարկվող եկամտի) և շահութահարկի (եկամտահարկի) գումարի տարբերության չափով՝ կիրառելով հարկ վճարողի համախառն եկամտի մեջ ազդեցության գոտում գտնվող տնտեսական գործունեությունից եկամտի տեսակարար կշիռը:

3) *հաստատագրված վճար վճարող իրավաբանական անձինք կամ անհատ ձեռնարկատերերը* կփոխհատուցվեն միայն ազդեցության գոտում իրականացվող տնտեսական գործունեության համար տարեկան զուտ շահույթի/եկամտի չափով (մշտական ազդեցության դեպքում 1 տարվա չափով, իսկ ժամանակավորի դեպքում՝ մինչև 1 տարի), որը հաշվարկվում է հաստատագրված վճարի մեջ օրենքով սահմանված շահութահարկի (եկամտահարկի) հաշվարկային մեծության հիման վրա հաշվարկված նախորդ տարվա հարկվող շահույթի (հարկվող եկամտի) և հաշվարկային շահութահարկի (հաշվարկային եկամտահարկի) գումարի տարբերության չափով:

4) *արտոնագրային վճար վճարող ֆիզիկական անձինք և անհատ ձեռնարկատերերը* կփոխհատուցվեն միայն ազդեցության գոտում իրականացվող տնտեսական գործունեության համար տարեկան զուտ եկամտի չափով (մշտական ազդեցության դեպքում 1 տարվա չափով, իսկ ժամանակավորի դեպքում՝ մինչև 1 տարի), որը հաշվարկվում է արտոնագրային վճարի մեջ օրենքով սահմանված եկամտահարկի հաշվարկային մեծության հիման վրա հաշվարկված նախորդ տարվա հարկվող եկամտի և հաշվարկային եկամտահարկի գումարի տարբերության չափով:

Հարկային հաշվարկ կամ այլ հարկային տեղեկություն/տեղեկանք չներկայացնող ազդեցության ենթակա կողմերի փոխհատուցումը՝

1) *մշտական ազդեցության ենթակա իրավաբանական անձինք կամ անհատ ձեռնարկատերերը*, որոնք հարկային հաշվարկ կամ այլ հարկային տեղեկություններ/տեղեկանք չեն ներկայացնում, կստանան միանվագ փոխհատուցում նվազագույն աշխատավարձի չափով՝ 12 ամսվա համար.

2) *ժամանակավոր ազդեցության ենթակա իրավաբանական անձինք կամ անհատ ձեռնարկատերերը*, որոնք հարկային հաշվարկ կամ այլ հարկային տեղեկություններ/տեղեկանք չեն ներկայացնում, կստանան միանվագ փոխհատուցում նվազագույն աշխատավարձի չափով՝ ձեռնարկատիրական գործունեության դադարեցման ամիսների համար: Ձեռնարկատիրական գործունեության ժամանակավոր դադարեցման ամիսների քանակը կհաշվարկվի ճանապարհի որոշակի հատվածում պլանավորված ծրագրային այնպիսի աշխատանքների տևողությամբ, որոնք կազդեն ձեռնարկատիրական գործունեության վրա:

Ծրագրային աշխատանքների իրականացման արդյունքում ձեռնարկատիրական գործունեության դադարեցման երկարաձգման դեպքում տրվում է հավելյալ փոխհատուցում շինարարական աշխատանքների լրացուցիչ ամիսների համար, բայց ոչ ավելի, քան 12 ամիս:

Ձեռնարկատիրական գործունեության պետական գրանցման և լիցենզիայի ձեռքբերման գումարների փոխհատուցումը՝

1) ձեռնարկատիրական գործունեության *մշտական դադարի* դեպքում հարկային հաշվարկ կամ այլ հարկային տեղեկություն/տեղեկանք ներկայացնող իրավաբանական անձինք կամ անհատ ձեռնարկատերերը կփոխհատուցվեն նաև պետական գրանցման համար կատարված ծախսերի և գործունեության լիցենզիայի համար սահմանված պետական տուրքի ամբողջ գումարի չափով: Այն լիցենզիաները, որոնք տրամադրված են «Լիցենզավորման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի համաձայն, միայն տվյալ վայրում գործունեություն իրականացնելու համար («Վ» տառի նշումով գործունեության տեսակներ) և չեն դադարեցվում, այլ վերաձևակերպվում են իրավաբանական անձի (անհատ ձեռնարկատիրոջ) գործունեության իրականացման այլ հասցեի համար, փոխհատուցվում է լիցենզիայի վերաձևակերպման համար նախատեսված պետական տուրքի գումարը:

2) ձեռնարկատիրական գործունեության *Ժամանակավոր դադարի* դեպքում հարկային հաշվարկ կամ այլ հարկային տեղեկություն/տեղեկանք ներկայացնող իրավաբանական անձինք կամ անհատ ձեռնարկատերերը կփոխհատուցվեն այն լիցենզիաների մասով, որոնց համար սահմանված է տարեկան պետական տուրք, փոխհատուցման գումարը հաշվարկվում է տարեկան պետական տուրքի գումարի 1/12-ի և գործունեության ժամանակավոր դադարեցման ամբողջական ամիսների արտադրյալի չափով:

2. ԶԲԱՂՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ԿՈՐՄՏԻ ՓՈՆԶՍՏՈՒՑՈՒՄԸ

Փոխհատուցման են ենթակա այն գրանցված աշխատողները, ովքեր աշխատել են ազդեցության ենթակա կազմակերպությունում, ազդեցության գնահատման հետազոտությունների/ազդեցության ենթակա անձանց հաշվառման օրվա դրությամբ (12 ապրիլի, 2012թ.) երկու ամսվանից ոչ պակաս, և որոնց համար Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հաշվարկվում են պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարներ:

Փոխհատուցման հաշվարկը կատարվում է հետևյալ սկզբունքներով՝

1) ձեռնարկատիրական գործունեության *մշտական դադարեցման դեպքում* (մշտական ազդեցություն) աշխատողը կստանա միանվագ փոխհատուցում վեց ամսվա համար՝ յուրաքանչյուր ամսվա համար՝ միջին ամսական աշխատավարձի չափով:

2) ձեռնարկատիրական գործունեության *Ժամանակավոր դադարեցման* դեպքում (Ժամանակավոր ազդեցություն) աշխատողը կստանա միանվագ փոխհատուցում գործունեության դադարեցման ամիսների համար՝ յուրաքանչյուր ամսվա համար՝ միջին ամսական աշխատավարձի չափով, բայց գումարային ոչ ավելի, քան վեց ամսվա համար:

Հավելված 9
Հանրային լսումների արձանագրությունը Նոր
Շիրակի հատվածում

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագիր Տրանշ 1-ի հողի օտարման և տարաբնակեցման վերաբերյալ հանրային լսման (Նոր Շիրակի հատված)

Օրը/ժամը. 26 օգոստոսի, 2013թ. 16:00 -18:30

Վայրը. Ներքին Շենգավիթ 12փ., թիվ 75 միջնակարգ դպրոց

Մասնակցում էին՝

1. Նորա Մարտիրոսյան՝ ծրագրի ղեկավար, Քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագիր Տրանշ 1, Երևանի կառուցապատման ներդրումային ծրագրի իրականացման գրասենյակ ՀՈԱԿ,
2. Վահե Մամբրեյան՝ անկախ մոնիտորինգային կազմակերպության ներկայացուցիչ (AM Partners),
3. Զարուհի Հայրապետյան՝ խորհրդատու կազմակերպության տարաբնակեցման մասնագետ (Egis International),
4. Հայկ Նորեկյան՝ խորհրդատու կազմակերպության ճարտարագետ (Egis International),
5. Սրբուհի Ղազարյան՝ իրավաբան, Քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագիր Տրանշ 1, Երևանի կառուցապատման ներդրումային ծրագրերի իրականացման գրասենյակ ՀՈԱԿ,
6. Վարդան Կարապետյան՝ տեխնիկական մասնագետ, Քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագիր Տրանշ-1, Երևանի կառուցապատման ներդրումային ծրագրերի իրականացման գրասենյակ ՀՈԱԿ,
7. Կարեն Զեյրանյան՝ ինստիտուցիոնալ հզորացման մասնագետ, Քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագիր Տրանշ-1, Երևանի կառուցապատման ներդրումային ծրագրերի իրականացման գրասենյակ ՀՈԱԿ,
8. Թագուհի Սարգսյան՝ հաղորդակցման և հանրային կապերի մասնագետ, խորհրդատու կազմակերպություն (SWEROAD international),
9. Աննա Մալիկոյան՝ հաղորդակցման և հանրային կապերի մասնագետ, Քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագիր Տրանշ 1, Երևանի կառուցապատման ներդրումային ծրագրերի իրականացման գրասենյակ ՀՈԱԿ:

Նիստի օրակարգում ներկայացված էին հետևյալ հարցերը՝

- Քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագիր Տրանշ 1-ի հողի օտարման և տարաբնակեցման շրջանակի ներկայացում,
- Գնահատման մեթոդոլոգիայի ներկայացում,
- Հարց և պատասխան:

Հանդիպման բացում.

Հանդիպումը ողջույնի խոսքով բացեց Նորա Մարտիրոսյանը՝ Քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագիր Տրանշ 1 ծրագրի ղեկավարը:

Նորա Մարտիրոսյանը նշեց, որ ՀՀ կառավարությունը 48 640 000 ԱՄՆ դոլար փոխառություն է ստացել Ասիական զարգացման բանկից Քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագիր Տրանշ 1-ի ֆինանսավորման համար: Նա ներկաներին տեղեկացրեց, որ Ծրագիրը մեկնարկել է 2011թ-ի հուլիսի 19-ին, փոխառությունը տրամադրվել է 32 տարով, որից 8 տարին համարվում է արտոնյալ և որ Ծրագիրն ավարտվելու է 2016թ. հունիսի 30-ին:

Նորա Մարտիրոսյանը հավելեց, որ սույն Ծրագիրը նախաձեռնվել է ՀՀ կառավարության և Երևանի քաղաքապետարանի կողմից ԱԶԲ-ին ներկայացված խնդրանք-դիմումի արդյունքում, որի նպատակն է քաղաքային տրանսպորտի բարելավումը Երևանում, ինչպես նաև տեղեկացրեց, որ Ծրագրով նախատեսվում է լրացնել քաղաքային արևմտյան օղակի բացակայող ճանապարհային հանգույցները: Ճանապարհային երկու ծրագրերը, որոնք կօգնեն բեռնաթափել քաղաքի կենտրոնը տրանսպորտային միջոցներից, հետևյալներն են՝

- Արզավանդի մայրուղի – Շիրակի փողոց,
- Շիրակի փողոց – Արտաշատի մայրուղի (ներառյալ՝ Արշակունյաց պողոտայի լայնացումը):

Օրակարգի 1-ին հարցը ներկայացրեց՝ խորհրդատու կազմակերպության տարաբնակեցման մասնագետ Զարուհի Հայրապետյանը: Զարուհի Հայրապետյանը ներկայացրեց հողի օտարման և տարաբնակեցման շրջանակը: Ազդեցության ենթակա անձանց իրազեկեց փոխհատուցում ստանալու իրավունքների և իրավասությունների վերաբերյալ, ինչպես նաև ներկայացրեց կորուստների տեսակները և փոխհատուցման իրավունքները: Նաև ներկայացվեց գույքերի գնահատման մոտեցումները ըստ բոլոր ազդեցության ենթակա գույքերի: Նա փաստեց, որ նախատեսվում են նպաստներ խիստ ազդեցության ենթարկված, աղքատության սահմանագծից ցածր կենսամակարդակ ունեցող, տարեցների, կանանց կողմից ղեկավարվող ազդեցության ենթակա տնային տնտեսությունների համար:

Զարուհի Հայրապետյանը տեղեկացրեց ազդեցության ենթակա անձանց, որ նրանք իրավունք ունեն բողոքարկելու, պարզաբանում պահանջելու ցանկացած որոշման, գործողության վերաբերյալ, որն առնչվում է հողի օտարման և տարաբնակեցման գործընթացին: Նա ներկայացրեց բողոքների լուծման մեխանիզմը, ինչպես նաև տեղեկացրեց, որ ոչ մի շինարարական աշխատանք չի սկսվելու մինչև բոլոր ազդեցության ենթակա անձիք չստանան փոխհատուցում: Զարուհի Հայրապետյանը նշեց, որ եթե ազդեցության ենթակա սեփականատերերից ոմանք բացակայում են Հայաստանից, պետք է ուղարկեն լիազորագիր վստահված անձի անունով, որպեսզի այդ անձը կարողանա հանդես գալ սեփականատիրոջ անունից պայմանագիր կնքելիս, իսկ այն պարագայում, երբ սեփականատերը բացակայում է և չկա նաև լիզորագիր, ապա տվյալ գործը միանգամից գնում է դատարան և գումարը փոխանցվում է դեպոզիտային հաշվի համարին: Դատարանի որոշումից հետո հողի սեփականատեր է ճանաչվում պետությունը, սակայն փոխհատուցման գումարը մնում է դեպոզիտային հաշվի համարի վրա: Երբ սեփականատերը ներկայանա և ապացուցի իր իրավունքները հողի/շինության նկատմամբ, նա կստանա փոխհատուցման գումարը:

Խորհրդատու կազմակերպության տարաբնակեցման մասնագետը ներկաներին ծանոթացրեց նաև նկարագրության արձանագրությունների ստորագրման գործընթացին:

Այնուհետև լսարանին ներկայացավ անկախ մոնիտորինգային կազմակերպության ներկայացուցիչ Վահե Մամբրեյանը: Նա տեղեկացրեց, որ Ասիական զարգացման բանկի պահանջներից է՝ ապահովել արտաքին մոնիտորինգ հողի օտարման և տարաբնակեցման ծրագիրը իրականացնելիս: Այդ իսկ պատճառով, ծրագրի իրականացման գրասենյակը վարձել է

անկախ մոնիտորինգային կազմակերպություն, որը կիրականացնի Հողի օտարման և տարաբնակեցման ծրագրի իրականացման վերահսկողությունը՝ համաձայն ՀՀ օրենսդրության և Ասիական բանկի տարաբնակեցման քաղաքականության: Վահե Մամբրեյանը նշեց, որ անկախ մոնիտորինգի գործընթացը բաղկացած է մի քանի փուլերից՝ ա) հավաքագրած տեղեկությունների ամբողջականության և հավաստիության ստուգում, ազդեցության ենթակա անձանց հավուր պատշաճի իրազեկվածության ստուգում բ) հավելյալ հետազոտության անցակացում՝ պարզելու ազդեցության ենթակա անձանց սոցիալ-տնտեսական կարգավիճակը, գ) հավաստիացում, որ փոխհատուցման գործընթացն ավարտված է, և բոլոր ազդեցության ենթակա անձիք ստացել են փոխհատուցման գումարները սահմանված ժամկետներում և չափով, դ) մեկ տարի հետո նորից հանդիպում ազդեցության ենթակա անձանց հետ, հավաստիանալու արդյոք վերաբնակեցման գործընթացի իրականացման արդյունքում ազդեցության ենթակա անձանց կենսապահովման մակարդակը չի տուժել և ընթացել է Ասիական զարգացման բանկի քաղաքականությանը համապատասխան:

Անկախ մոնիտորինգային կազմակերպությունը հանդիսանում է ևս մի օղակ, որը բնակիչների խնդիրները կհաղորդի համապատասխան կառույցներին:

Հարց և պատասխան՝

Հարց 1. Ս. Շմավոնյան՝ Ե՞րբ են քանդելու տները:

Պատասխան 1. Ջարուհի Հայրապետյան, խորհրդատու կազմակերպության տարաբնակեցման մասնագետ. Շինարարական աշխատանքները Նոր Շիրակի հատվածի համար նախատեսվում է սկսել մարտից-մայիս ընկած ժամանակահատվածում:

Հարց 2. Մ. Սարգսյան՝ անհատ ձեռնարկատեր, Ձեռնարկատիրության պարագայում փոխհատուցումից հարկեր գնաձվե՞լու են և չե՞ք կարծում, որ մեկ ամիսը տեղափոխվելու համար, հատկապես, արտադրական ձեռնարկությունների համար շատ քիչ է:

Պատասխան 2. Ջարուհի Հայրապետյան, խորհրդատու կազմակերպության տարաբնակեցման մասնագետ. Եթե գործարքը իր մեջ պարունակում է հարկ կամ տուրք կամ ձևակերպման վճար, ապա ազդեցության ենթակա անձը չի վճարում այդ գումարները: Այդ գումարները կամ ներառված են լինում փոխհատուցման մեջ և ազդեցության ենթակա անձը պարտավորվում է վճարել դրանք փոխհատուցումից կամ ծրագիրը այդ գումարները կվճարի ազդեցության ենթակա անձի փոխարեն:

Ժամկետների վերաբերյալ հարկ է նշել, որ ՀՀ-ում իրականացվող տարբնակեցման դեպքերում կիրառվող պրակտիկայի համաձայն տրվում է առավելագույնը 15 օր վերաբնակեցվելու համար, սակայն հաշվի առնելով գործընթացի բարդությունը, ԾԻԳ-ը երկարաձգել է ժամկետները, ընդորոմ ժամկետը սկսվում է ոչ թե պայմանագիրը ստորագրելու օրվանից, այլ՝ գումարը ստանալուց: Այնուամենայնիվ, մասնակիցները տեղեկացվեցին, որ իրենք բողոքը արձանագրվում է, և այն կքննարկվի ԾԻԳ-ի և ԵԲ-ի կողմից: ԱԵԱ-ները կտեղեկացվեն քննարկման արդյունքում ցանկացած փոփոխության մասին:

Հարց 3. Մ. Գևորգյան. արդյո՞ք նախագիծը վերջնական է և ի՞նչ է լինելու այն շինությունների հետ, որոնք շատ մոտ են կառուցվող ճանապարհին, ինչպե՞ս է լուծվելու տատանումների, աղմուկի և փոշու խնդիրները:

Պատասխան 3. Զարուհի Հայրապետյան, խորհրդատու կազմակերպության տարաբնակեցման մասնագետ. Այո, նախագիծը վերջնական է: Ինչ վերաբերում է տատանումներին, աղմուկին և փոշուն, ապա այդ խնդիրները լուծելու համար կան տարբեր մոտեցումներ, որոնք կիրառվելու է միջազգային շինարարը, և վերահսկվելու է վերահսկող կազմակերպության կողմից:

Պատասխան 3. Նորա Մարտիրոսյան, ծրագրի ղեկավար. Ներկայումս իրականացվում են տատանումների և աղմուկի ուսումնասիրություններ, որի նպատակն է կանխել/մեղմացնել բացասական ազդեցությունը:

Հարց 4. Զ. Պողոսյան. Ի՞նչ չափորիշիչների հիման վրա է գնահատվել հողը:

Պատասխան 4. Զարուհի Հայրապետյան, խորհրդատու կազմակերպության տարաբնակեցման մասնագետ. Գնահատումը իրականացվել է հիմք ընդունելով ՀՀ օրենսդրությամբ և հողի օտարման և տարաբնակեցման շրջանակով ամրագրված ուղեցումները: Հողերի պարագայում կիրառվել է համեմատության մեթոդը: Ի գիտություն, շինությունների պարագայում, համաձայն ՀՀ օրենսդրության, հանվում է մաշվածություն, սակայն սույն Ծրագրով մաշվածություն չի հանվում:

Հարց 5. Ա. Արշակյան. Ե՞րբ կարող ենք քանդել և տանել շինությունը:

Պատասխան 5. Զարուհի Հայրապետյան, խորհրդատու կազմակերպության տարաբնակեցման մասնագետ. Դուք կարող եք շինությունը քանդել և տանել Ձեձ հետ միայն Ծրագրի իրականացման գրասենյակի ներկայացուցիչի հետ հանձնման-ընդունման ակտը ստորագրելուց հետո:

Հարց 6. Ք. Վարդանյան. Իմ բնակարանը սեփականաշնորված է, սակայն նկուղը՝ ոչ: Այս դեպքում ինչպե՞ս է կատարվելու փոխհատուցումը:

Պատասխան 6. Զարուհի Հայրապետյան, խորհրդատու կազմակերպության տարաբնակեցման մասնագետ. Քանի որ Ձեր նկուղը բնակելի կառույցի ներքո է, այդ իսկ պատճառով փոխհատուցվելու էք 115%-ի չափով:

Հանդիպումը արձանագրեց՝
 Հաղորդակցման և հանրային կապերի մասնագետ
 Ա. Մալիկոյան

Սահ ԲՇՈՅՐԻ ՆՅՐ ԻՅԻՇ 3½1»ՕձՁԱՅՄ »ՃԱՅՐՅ 3ՄՕՅՄՕ ՍՅԵՄՐԻՕձՁԱՅՄ ՕՅՄԻ
26-ը օգոստոսի 2013թ

N	Անուն Ազգանուն
1	Վեներա Հարությունյան
2	Գրիգոր Վարդանյան Վայա Վարդանյան Դավիթ Վարդանյան Գեղամ Վարդանյան
3	Հովհաննես Մկրտչյան
4	Մարգարիտա Անտոնյան
5	Մոնիկ Անտոնյան
6	Լևոն Հարությունյան
7	Գագիկ Հարությունյան

8	Գեղամ Հարությունյան
9	Արմեն Արշակյան
10	Միրվարդ Գևորգյան
11	Զոհրակ Պողոսյան Էդիկ Պողոսյան
12	Լիդա Շահինյան
13	Սվետլանա Մուխայելյան
14	Ժենյա Մարտիրոսյան
15	«ԱԶ Անդրանիկ Բաղրոս»
16	«ԱԶ Գրիգոր Գրիգորյան»
17	Վալոդյա Գալոյան Արարատ Գալոյան Վալերիկ Գալոյան
18	Արայիկ Սահակյան
19	Համլետ Նազարյան
20	Գեղամ Առաքելյան
21	Մարգարիտա Անտոնյան Գեորգի Մարգարյան Կարեն Մարգարյան
22	Կարինե Միրզոյան
23	Պայծառ Սահակյան
24	Զավեն Անտոնյան
25	Սոնիկ Անտոնյան Գայանե Անտոնյան Դավիթ Անտոնյան
26	Մարգիս Հունանյան
27	Հովհաննես Մկրտչյան
28	Բարիս Ասատրյան
29	«Կարինե» ՄՊԸ
30	Արմեն Մադաթյան
31	Զոհրակ Պողոսյան
32	Հրաժին Վարդանյան
33	Իշխան Վարդանյան
34	Սամվել Զոհրաբյան
35	Ռազմիկ Գրիգորյան
36	Ռազմիկ Գրիգորյան
37	Գեղեցիկ Պետրոսյան
38	Գեղեցիկ Պետրոսյան
39	Խաչատուր Հովհաննիսյան Հրայրա Հովհաննիսյան Կարեն Հարությունյան
40	Նորայր Գրիգորյան
41	Յուրիկ Գաբրիելյան
42	Հմայակ Անտոնյան
43	Ժորա Ավագյան
44	Գոռ Մկրտչյան
45	Լիդա Շահինյան
46	Վարգուհի Անտոնյան
47	Գառնիկ Հովհաննիսյան
48	Պապ Մելիքյան

49	«Գնել Շմավոնյան ԱԶ»
50	Նատայա Շմավոնյան
51	«Գավիթ» ՍՊԸ / Գագիկ Խաչատրյան
52	«Մարտին Մարգարյան ԱԶ»
53	Հարություն Եղիազարյան
54	Արթուր Խաչատրյան
55	Արմեն Մադաթյան
56	«Նինա Օսիպովա ԱԶ»
57	Սամվել Գալստյան
58	Արթուր Ասատրյան
59	Վարդան Մինասյան
60	Ազնիվ Անտոնյան
61	«Նաիրիտ Գործարան» ՍՊԸ
62	«Կարինե» ՍՊԸ
63	Հարավկովկասյան երկաթուղի
64	Սարգիս Հունանյան
65	Նվարդ Ղազարյան
66	«Գավիթ» ՍՊԸ
67	Արմեն Արշակյան
68	Ռազմիկ Թունյան
69	Ռենեսանս ռեստորան
70	Վլադիմիր Մարգարյան
71	«Նաիրիտ գործարան» ՍՊԸ
72	Սամվել Զոհրաբյան
73	Անահիտ Ակունց
74	Գրիշա Մալխասյան
75	Ռազմիկ Թունյան
76	Մարգարյան Մելիք, Վրեժ, Յուրիկ
77	Ժորա Ավագյան
78	Սերգեյ Հայրիյան
79	Սերգեյ Հայրիյան
80	Ալբերտ Սոլկարյան
81	Գրիշա Մալխասյան Գուրգեն Մալխասյան
82	Մկրտիչ Մարգարյան
83	Նազարյան Արտավազդ, Համլետ
84	Բոգոյան Աշոտ
85	Բորիկ Կլեյչյան
86	Արփիկ Անտոնյան
87	Սամվել Գևորգյան Սմբատ Գևորգյան Տաթև Գևորգյան
89	Սամվել Գևորգյան
90	Արարատ Մարգարյան
91	Արարատ Մարգարյան
92	Գոհար Հակոբյան
93	Գալոյան Արարատ,
94	Սամվել Բարսեղյան

Հավելված 10
Անկախ մոնիտորինգի գործակալության
պարտավորությունների շրջանակ

Independent Monitoring Agency (IMA)

Անկախ մոնիթորինգային կազմակերպություն (ԱՄԿ)

1. Introduction

1. The Government of Armenia has received a loan from the Asian Development Bank (ADB) to finance the Sustainable Urban Development Investment Program – Project 1. One of the key strands is the re-organisation of the surface public transport network into a hierarchical network. In tranche 1, the main objective is to complete the road based missing links of the western urban ring. Part of the loan proceeds will then finance the construction of two road projects: (i) Argavand Highway to Shirak Street; and (ii) Shirak Street - Artashat Highway including the widening of Arshakuniats Avenue. They will help to divert through-traffic around the city centre.
2. The Municipality of Yerevan (Yerevan) will be the project implementing and disbursing agency (IA). Yerevan will be the Employer and will work in close coordination with the Ministry of Economy, executing agency (EA) for the loan. The IA will be assisted with two consultants a Detailed Design and Construction Supervision Consultant (DESC) and a Project Management and Institutional Strengthening Consultant (PMIC).
3. As noted during the safeguard assessment prepared during the Project Preparation Technical Assistance (PPTA), these two projects will entail land acquisition and resettlement. A Land Acquisition and Resettlement Framework (LARF) has been prepared by the PPTA Consultant, Mott Mac Donald Ltd (U.K), and endorsed in 2010 by the Government of Armenia and ADB. Based on the LARF, two Land Acquisition and Resettlement Plan (LARPs) have been developed for these two projects and the update of these LARPs is underway based on the last engineering design.
4. The LARF specifies that land acquisition and resettlement will be monitored externally by an Independent Monitoring

1. Ներածություն

1. ՀՀ կառավարությունը փոխառություն է ստացել Ասիական Ջարգացման Բանկից (ԱՋԲ) Քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագրի-Ծրագիր 1-ի ֆինասավորման նպատակով: Ծրագրի հիմնական խնդիրներից մեկը հանդիսանում է վերգետնյա հանրային տրանսպորտային ցանցի վերակազմավորումը հիերարխիկ ցանցի: Առաջին ծրագրի հիմնական նշանակետն է հանդիսանում ավարտին հասցնել արևմտյան քաղաքային օղակի պակասող հանգույցները: Փոխառության գումարի մի մասը նախատեսված է մյուս երկու ճանապարհների շինարարության ֆինանսավորման համար՝ 1-ինը՝ Արգավանդի մայրուղուց Շիրակի փողոց, 2-րդը՝ Շիրակի փողոցից Արտաշատի խճուղի, ներառյալ Արշակունյաց պողոտայի լայնացումը: Այս երկու ճանապարհների ծրագրերի միջոցով հնարավոր կլինի փոխել քաղաքի միջով անցնող երթևեկության ուղղությունը քաղաքի կենտրոնից:
2. Երևանի քաղաքապետարանը (ԵՔ) հանդիսանում է ծրագրի իրականացման և ֆինանսների կառավարման մարմինը (ԻՄ): Երևանի քաղաքապետարանը հանդես է գալու որպես Գործատու և սերտորեն կհամագործակցի Գործադիր մարմին (ԳՄ) հանդիսացող ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության հետ: ԻՄ-ին կօժանդակեն երկու խորհրդատուներ՝ Ծրագրի նախագծման, շինարարության կառավարման և վերահսկման խորհրդատուն (ՄՆՇԿՎՄ) ու Ծրագրի կառավարման և ինստիտուցիոնալ ամրապնդման խորհրդատուն (ՄԿԻԱՄ):
3. Ինչպես նշվել է Ծրագրի նախապատրաստման տեխնիկական աջակցության (ՄՆՏԱ) ընթացքում կազմված անվտանգության գնահատման մեջ՝ այս երկու ծրագրերը կհանգեցնեն հողի օտարման և տարաբնակեցման: Հողի օտարման և տարաբնակեցման շրջանակները (ՀՕՏԵ) մշակվել են ՄՆՏԱ-ի խորհրդատուի՝ Mott Mac Donald-ի (Միացյալ Թագավորություն) կողմից, և 2010թ.-ին հաստատվել է ՀՀ կառավարության և ԱՋԲ-ի կողմից: ՀՕՏԵ-ի հիման վրա այս երկու ծրագրերի համար կազմվել են Հողի օտարման և տարաբնակեցման երկու ծրագրեր: Այդ ՀՕՏԵ-

Agency (IMA) with the objective to monitor LARP preparation, implementation and post implementation processes, identify problems and suggest respective solutions.

ները ընթացքում կարդիականացվեն աշխատանքային վերջին նախագծի համաձայն:

2. Objectives

5. ADB policy and LARF require that external monitoring be carried out in parallel with the implementation of each LARP. The main goal of external monitoring is to assess relevance, efficiency, effectiveness and impact of the LARP processes and to suggest any corrective measures, if necessary. The IMA will monitor and verify LARP preparation and implementation to determine whether resettlement goals have been achieved, livelihood and living standards have restored and provide recommendation for improvement. The IMA scope of work will also include site conditions; compensation, disbursement and grievance redress procedures.

6. The IMA is expected to submit monthly progress reports LARP Implementation Review Quarterly Reports and a Final Compliance report, which indicates whether the compensation program has been carried out based on the provisions of the LARF and ADB policy and with the satisfaction of the affected persons (APs). A year after the completion of the LARP implementation, the IMA is expected to carry out a post-implementation evaluation of the LARP to find out if the LARP objectives of restoring livelihood and improving standards of living of affected persons (APs). The Final Compliance report will help EA/IA/PMIC and ADB decide when the commencement of construction under Tranche 1 can proceed.

4. Ըստ ՀՕՏ-ի հողի օտարման ու տարաբնակեցման արտաքին մոնիթորինգն անց է կացվելու Անկախ մոնիթորինգային կազմակերպության (ԱՄԿ) կողմից՝ նպատակ ունենալով հետևել ՀՕՏ-ի մշակման, իրականացման և հետ-իրականացման գործընթացներին, առանձնացնել ծագած խնդիրները և առաջարկել համապատասխան լուծումներ:

2. Նպատակներ

5. ԱԶԲ քաղաքականության և ՀՕՏ-ի պահանջ է հանդիսանում յուրաքանչյուր Հողի օտարման և տարաբնակեցման ծրագրի իրականացմանը զուգընթաց արտաքին մոնիթորինգի իրականացման ապահովումը: Արտաքին մոնիթորինգի հիմնական նպատակն է գնահատել ՀՕՏ-ի գործընթացների համապատասխանությունը, արդյունավետությունն ու ազդեցությունը և առաջարկել ցանկացած ուղղիչ միջոցառումներ՝ անհրաժեշտության դեպքում: ԱՄԿ-ն կդիտանցի ու կստուգի ՀՕՏ-ի պատրաստումն ու իրականացումը՝ որոշելու համար, արդյոք հասել են հիմնական նպատակներին, ապրուստի և կենսամակարդակի չափանիշները վերականգնվել են, և առաջարկներ կանի բարելավման նպատակով: ԱՄԿ-ի աշխատանքների շրջանակում նաև կներառվեն շինհրապարակի պայմանները, փոխհատուցումը, վճարումները և բողոքների բավարարման ընթացակարգերը:

6. ԱՄԿ-ն պետք է ներկայացնի յուրաքանչյուր ամսվա կտրվածքով աշխատանքների առաջընթացների վերաբերյալ հաշվետվություն՝ ՀՕՏ-ի իրականացման վերանայման եռամսյակային հաշվետվություն և վերջնական համապատասխանելիության հաշվետվություն: Վերջինս արտացոլում է, արդյոք փոխհատուցման գործընթացը իրականացվել է ՀՕՏ-ի դրույթներին և ԱԶԲ-ի քաղաքականությանը համապատասխան, ինչպես նաև Ազդեցության ենթակված Անհատների (ԱԵԱ) գոհունակությամբ: ՀՕՏ-ի իրականացման ավարտից մեկ տարի անց ԱՄԿ-ն կանցկացնի ՀՕՏ-ի հետ-

7. To ensure compliance with this requirement IA/EA will recruit a National Consulting Firm or a Non-Governmental Organization, in accordance with ADB guidelines, as the IMA for Tranche 1 of the Program to provide an independent review of resettlement implementation to determine whether intended goals are being achieved, and if not, what corrective actions are needed. The objectives of the IMA will be:
- (i) to verify that resettlement has been implemented in accordance with the approved LARF and LARP;
  - (ii) to monitor and evaluate the schedules and the achievement of targets related to land acquisition and resettlement activities;
  - (iii) to ensure that APs/AHs have been able to at least restore their livelihoods and living standards;
  - (iv) to review the project impacts on vulnerable groups and assess the effectiveness of the mitigation measures adopted.
  - (v) to monitor the effectiveness and efficiency of IA/EA/PMIC in LARP implementation, including organization of public consultations etc..
  - (vi) to assess resettlement relevance, efficiency, effectiveness and impact drawing both on policies and practices and to suggest any corrective measures, if necessary.

3. Scope of Work

8. The IMA will be involved in ongoing monitoring of the resettlement efforts by the EA. The major tasks of the IMA are the following:

իրականացման գնահատում՝ հայտնաբերելու, արդյոք իրագործվել են ԱԵԱ-ների կենսամակարդակի վերականգնմանը և ապրելակերպի չափանիշների բարելավմանն ուղղված ՀՕՏ-ի նպատակները: Վերջնական համապատասխանելիության հաշվետվությունը տրանշ-1-ի շրջանակներում շինարարական աշխատանքների սկսման նախապայմանն է:

7. Այս պահանջներին համապատասխանելու համար ԱԶԲ-ի ուղեցույցների համաձայն՝ ԻՄ/ԳՄ-ն կստեղծեն Ազգային Խորհրդատվական Ֆիրմա կամ հասարակական կազմակերպություն, որը կգործի որպես ԱՄԿ առաջին ծրագրի շրջանակներում՝ տարաբնակեցման իրականացման անկախ վերանայում ապահովելու համար, որի միջոցով էլ կորոշվի արդյոք նախատեսված նշանակետերը իրականացվում են, և եթե ոչ, ապա ինչ ուղղիչ գործողություններ են անհրաժեշտ: ԱՄԿ-ի նշանակետերը կլինեն՝
- (i.) հաստատել, որ տարաբնակեցումը իրականացվել է վավերացված ՀՕՏ-ի և ՀՕՏ-ի համաձայն,
  - (ii.) հետևել ու գնահատել հողի օտարման և տարաբնակեցման գործընթացներին առնչվող ժամանակացույցերը և նպատակների իրագործումը,
  - (iii.) ԱԵԱ/ԱԵՏ-ների համար ստեղծել հնարավորություն առնվազն վերականգնել իրենց կենսամակարդակը և ապրելակերպի չափանիշները,
  - (iv.) վերանայել խոցելի խմբերի վրա ծրագրի ներգործությունը և գնահատել դրա նվազեցման համար ձեռնարկված միջոցառումների արդյունավետությունը,
  - (v.) հսկել ԻՄ/ԳՄ/ՄԿԻԱԽ-ի էֆեկտիվությունն ու արդյունավետությունը ՀՕՏ-ի իրականացման ընթացքում, ներառյալ հասարակական խորհրդատվության կազմակերպումը և այլն,
  - (vi.) գնահատել տարաբնակեցման համապատասխանելիությունը, արդյունավետությունը, էֆեկտիվությունը և ներգործությունը՝ հիմնվելով և՛ քաղաքականության, և՛ փորձի վրա, ինչպես նաև, անհրաժեշտության դեպքում, առաջարկել ուղղիչ միջոցառումներ:

3. Աշխատանքի շրջանակները

8. ԱՄԿ-ը ներգրավված կլինի ԻՄ-ի կողմից տարաբնակեցման միջոցառումների ընթացիկ մոնիթորինգի հարցում: ԱՄԿ-ի հիմնական

- To develop specific monitoring indicators in compliance with the LARP monitoring and evaluation framework.
- To monitor the progress of the land acquisition and resettlement activities against the targeted performance indicators.
- To verify claims through random checking at the field level to assess whether resettlement objectives have been generally met.
- To identify the strengths and weaknesses of the resettlement objectives and approaches, and implementation strategies.
- To review and verify the progress in LARP implementation of Tranche 1 on a sample basis and prepare quarterly reports for the EA and ADB.
- To evaluate and assess the adequacy of compensation given to the APs and the livelihood opportunities and incomes as well as the quality of life of APs/AHs of project-induced changes.
- To evaluate and assess the adequacy and effectiveness of the consultative process with APs, particularly those vulnerable, including the adequacy and effectiveness of grievance procedures and legal redress available to the affected parties, and dissemination of information about these.

4. External Monitoring Methodology and procedure

9. The following research methodologies and methods are suggested for monitoring and evaluation of Tranche 1 LARP preparation, implementation and post-implementation activities:

- Desk review (secondary data analysis)
- Baseline survey (face to face interviews)
- Participatory rapid assessment (focus groups, community interviews, conversational, open -ended interviews, key informant interviews, observation)

10. The monitoring and evaluation of LARP progress against the targeted performance indicators will be based on data from secondary and primary sources. IMA will use field visits and interviews with a representative sample of

հանձնարարությունները հետևյալն են՝

- Մշակել մոնիթորինգի հատուկ ցուցանիշներ՝ ՀՕՏՕ-ի մոնիթորինգի ու գնահատման շրջանակներին համապատասխան;
- Դիտանցել հողի օտարման և տարաբնակեցման գործողությունների առաջընթացը՝ համեմատելով դրանք նախատեսվող կատարողականի ցուցանիշների հետ;
- Ստուգել բողոքները՝ դաշտում պատահական ստուգումների միջոցով՝ գնահատելու համար, արդյոք տարաբնակեցման նպատակները ընդհանուր առմամբ պահպանված են, թե՛ ոչ;
- Որոշել տարաբնակեցման նպատակների և մոտեցումների ուժեղ և թույլ կողմերը և իրականացման ռազմավարությունները;
- Վերանայել և ստուգել Տրանշ 1-ի ՀՕՏՕ-ի իրականացումը և պատրաստել եռամսյակային հաշվետվություններ՝ ԻՄ-ի ու ԱԶԲ-ի համար;
- Գնահատել ԱԵԱ-ներին տրվող փոխհատուցման ճշգրտությունը և կենսամակարդակի հնարավորություններն ու եկամուտները, ինչպես նաև ծրագրում ներառված փոփոխությունների՝ ԱԵԱ/ԱԵՏՏ-ների կյանքի որակը;
- Գնահատել ԱԵԱ-ների հետ խորհրդատվական գործընթացի ճշգրտությունը և արդյունավետությունը, մասնավորապես, որոնք վերաբերում են խոցելիներին, ներառյալ՝ բողոքների ընթացակարգերի և դրանց իրավական բավարարման ճշգրտությունը և արդյունավետությունը, որոնք հասանելի են ազդառու կողմերին և այդ ամենի վերաբերյալ տեղեկատվության տարածումը:

4. Արտաքին մոնիթորինգի մեթոդաբանությունը և ընթացակարգը

9. Տրանշ 1-ի ՀՕՏՕ-ի պատրաստման, իրականացման ու իրականացումից հետո գործողությունների մոնիթորինգի ու գնահատման համար առաջարկված են հետևյալ մեթոդաբանությունները և մեթոդները՝

- Փաստաթղթային ստուգում (երկրորդական տվյալների վերլուծություն)
- Ելակետային հետազոտություն (երես առ երես հարցազրույցներ)
- Մասնակցության արագ գնահատում (ֆոկուս-խմբեր, համայնքային հարցազրույցներ, զրուցային, ազատ հարցազրույցներ, հիմնական տեղեկություն տվողի հետ հարցազրույցներ, դիտումներ)

10. ՀՕՏՕ-ի առաջընթացի մոնիթորինգն ու գնահատումը՝ համեմատելով այն նախատեսված իրականացման ցուցանիշների հետ, հիմնված կլինի երկրորդական ու առաջնային աղբյուրներից ստացված տվյալների վրա: ԱՄԿ-ը կօգտագործի

the APs/AHs.

11. For Tranche 1 the work of the IMA can be subdivided into three phases:

a. Assessing pre-LARP implementation status

1. Desk review/ secondary data analysis – Review the socio-economic baseline/land acquisition and resettlement information of at least 30% of affected households available with IA/EA/DESC and PMIC Consultants, and confirm its accuracy and validity. The completeness of the profile for all the affected land plots/structures/businesses should be checked, this includes desk review of the information available at IA/EA/DESC and PMIC Consultants. The accuracy and validity of the information should be checked through contacting/meeting the APs. In order to obtain insight on the number and types of AHs and impacts and determine the sampling plan for the conduct of surveys, the IMA shall review the socioeconomic data of at least 30% of APs.

2. Baseline survey – Having confirmed the validity of available socioeconomic and census data available with the IA/EA/DESC and PMIC Consultants, IMA will undertake a baseline survey for Tranche 1. It will be conducted at least twice during the assignment period. To ensure that adequate pre-project data is collected and available for monitoring, the baseline survey shall be conducted prior to the implementation of the LARP for Tranche 1 to identify the status of AHs living standards. The second one will be conducted after the LARP implementation to monitor the variation of AHs living standards. The survey will cover a representative sample of AHs based on the census list, stratified according to types and severity of impact. The adjustment in the sample size shall be made to ensure that the error margin is +/- 5% at a CI of 95%. The sampling procedures for the baseline survey and the subsequent formal survey for

դաշտային այցերը և հարցազրույցները՝ ԱԵՍ/ԱԵՏ-ների նմուշի հետ մեկտեղ:

11. Տրանշ 1-ի համար ԱՄԳ-ի աշխատանքը կարող է բաժանվել 3 փուլի՝

ա. ՀՕՏՕ-ից առաջ իրականացման կարգավիճակի գնահատում

1. Փաստաթղթային ստուգում /երկրորդական տվյալների վերլուծություն՝ ԻՄ/ԳՄ/ՄՆՇԿՎ և ԾԿԻԱ Խորհրդատուների հետ վերանայել ներգործություն կրած տնտեսություններից առնվազն 30%-ին առընչվող սոցիալ-տնտեսական հիմնական տվյալները/հողի օտարման և տարաբնակեցման վերաբերյալ տեղեկատվությունը, և հաստատել դրանց ճշտությունը և վավերականությունը: Ազդեցության ենթարկված բոլոր հողատարածքների/կառույցների/բիզնեսների վերաբերյալ ուրվագծի ավարտվածության աստիճանը կստուգվի, որն իր հերթին կներառի ԻՄ/ԳՄ/ՄՆՇԿՎ և ԾԿԻԱ Խորհրդատուների ձեռքի տակ գտնվող փաստաթղթերի ստուգումը: Տեղեկատվության ճիշտ և վավերական լինելը կստուգվի պայմանագրերի կնքման/ԱԵՍ-ների հետ հանդիպումների միջոցով: ԱԵՏ-ների քանակի և տեսակների ու կրած ներգործությունների մասին գաղափար կազմելու համար, ինչպես նաև ուսումնասիրությունների անցկացման նպատակով նմուշային պլան կազմելու համար ԱՄԿ-ն պետք է վերանայի ԱԵՍ-ներից առնվազն 30%-ի վերաբերյալ կազմված սոցիալ-տնտեսական տվյալները:

2. Ելակետային հետազոտություն՝ Սոցիալ-տնտեսական և ցուցակագրված հասանելի տվյալների վավերականությունը ԻՄ/ԳՄ/ՄՆՇԿՎ և ԾԿԻԱ Խորհրդատուների հետ հաստատելուց հետո, ԱՄԿ-ն ձեռնամուխ կլինի առաջին ծրագրի շրջանակներում ելակետային տվյալների ուսումնասիրությանը: Այն կիրականացվի պայմանագրերի կնքման ընթացքում առնվազն երկու անգամ: Ծրագրի իրականացումից առաջ համապատասխան տվյալների հավաքագրումն ու դրանց կիրառելիությունը մոնիթորինգի համար հաստատելու համար կանցկացվի ելակետային տվյալների ուսումնասիրություն մինչև ՀՕՏՕ-ի իրականացումը առաջին ծրագրի շրջանակներում՝ նպատակ ունենալով իդենտիֆիկացնել ԱԵՏ-ների կենսամակարդակը: Երկրորդ ուսումնասիրությունը կանցկացվի ՀՕՏՕ-ի իրականացումից հետո՝ ԱԵՏ-ների կենսամակարդակի փոփոխություններին

Tranche 1 should be consistent to ensure comparability of samples.

3. **Public Consultation Process** – IMA

will observe the public consultations organized by IA/EA/PMIC. This will allow evaluating the effectiveness of the public participation and the cooperative attitude of the APs towards the LAR process. Such activities will be conducted before the resettlement implementation.

b. **LARP implementation review and preparation of LARP Final Compliance Report** – This involves the review of LARP implementation process to ensure that activities are implemented according to the approved LARF and LARP. In this phase the IMA shall:

- Review reports prepared by the IA/EA/PMIC. The IMA shall review and verify in the field the results of the reports prepared by the IA/EA/PMIC. The review shall involve a random check of payment/compensation records. Field verification will be done interviews with APs.
- Review compliance of compensation process with procedures /methodologies/systems stated in the approved LARF and LARP. The IMA shall check if the valuation, consultations, disclosure, payments, and related processes are done in accordance with the approved LARF and LARP.

հետևելու նպատակով: Ուսումնասիրությունը կամփոփվի ԱԵՏ-ների վերաբերյալ ցուցակագրված ներկայացուցչական նմուշում տարբերակված ըստ կրած ներգործության ծավալի և տեսակի: Նմուշի չափսերի մեջ հարմարեցումները պետք է կատարվեն՝ 95% CI-ով +/- 5%-ի սխալի դեպքում: Ելակետային տվյալների ուսումնասիրության համար նմուշների կազմման ընթացակարգերը և Տրանշ 1-ի համար անցկացված հետագա ֆորմալ ուսումնասիրությունը պետք է նույնական լինեն՝ նմուշների համադրելիությունը ապահովելու համար:

3. **Հասարակական խորհրդատվության գործընթաց**

ԱՄԿ-ն կհետևի ԻՄ/ԳՄ/ԾԿԻԱԽ-ի կողմից կազմակերպված հասարակական խորհրդատվություններին: Այս խորհրդատվությունները հնարավորություն կընձեռեն գնահատելու հասարակության մասնակցության արդյունավետությունը և ԱԵՍ-ների պատրաստակամությունը համագործակցելու ՀՕՏ-ի գործընթացում: Խորհրդատվությունները կիրականացվեն մինչև տարաբնակեցման իրականացումը:

բ. **ՀՕՏ-ի իրականացման ուսումնասիրություն և ՀՕՏ-ի Վերջնական համապատասխանության հաշվետվության նախապատրաստում:**

Սա ներառում է ՀՕՏ-ի իրականացման ուսումնասիրություն՝ համոզվելու համար, որ գործողությունները կատարվում են ըստ հաստատված ՀՕՏ-ի և ՀՕՏ-ի: Այս փուլում ԱՄԿ-ը պետք է՝

- վերանայի ԻՄ/ԳՄ/ԾԿԻԱԽ-ի կողմից մշակված հաշվետվությունները: ԱՄԿ-ն կվերանայի և հաստատի ԻՄ/ԳՄ/ԾԿԻԱԽ-ի կողմից կազմված հաշվետվությունների արդյունքները: Վերանայումը կներառի նաև վճարումների/փոխհատուցումների տրամադրման վերաբերյալ կազմված հաշվետվությունների պատահական ստուգում: Տարբերակումները կիրականացվեն ԱԵՍ-ների հետ հարցազրույցների միջոցով,
- ստուգի, արդյոք փոխհատուցման տրամադրման գործընթացը իրականացվել է վավերացված ՀՕՏ-ի և ՀՕՏ-ի ընթացակարգերի (մեթոդաբանության) համակարգերի համաձայն: ԱՄԿ-ն կստուգի նաև, որպեսզի գույքի գնահատումը, խորհրդատվությունները, տեղեկատվությունների տրամադրումը, վճարումներն ու դրանց առընչվող

գործընթացները իրականացվեն հաստատված ՀՕՏ-ի և ՀՕՏՕ-ի համաձայն,

- Prepare the LARP Final Compliance Report that shall demonstrate as to what extent the LARPs for Tranche 1 were able to accomplish its objectives. The Final Compliance Report shall be used as basis for allowing the construction to proceed for Tranche 1. As part of the Final Compliance Report, the IMA will also assess the status of project affected vulnerable groups such as female-headed households, disabled/elderly and families below the poverty line.
  - մշակի ՀՕՏՕ-ի համապատասխանելիության վերաբերյալ վերջնական հաշվետվությունը, որում կարտացոլվի, թե Տրանշ 1-ի շրջանակներում որքանով են իրականացվել ՀՕՏՕ-ների նշանակետերը: Համապատասխանելիության վերաբերյալ վերջնական հաշվետվությունը կծառայի առաջին ծրագրի շրջանակներում շինարարական աշխատանքները շարունակելու հիմք: Որպես Համապատասխանելիության վերաբերյալ վերջնական հաշվետվության մաս, ԱՄԿ-ն նաև կգնահատի ծրագրի իրականացման արդյունքում ազդեցության ենթարկված այնպիսի խոցելի խմբերի կարգավիճակը՝ ինչպիսիք են կանանց կողմից ղեկավարվող տնտեսությունները, հաշմանդամները/ծերերը և աղքատության սահմանագծում գտնվող ընտանիքները:
- c. **Post LARP evaluation** – In about a year after completion of LARP implementation, a post-implementation evaluation shall be carried out to find out if the objectives of the LARP for Tranche 1 have been attained or not. The post-LARP Report will be developed at this stage for Tranche 1:
- Assess the impact of the LARP through surveys with the APs. Upon completion of compensation payments/assistance, the IMA shall conduct a quantitative survey of a representative sample of AHs to determine changes that have occurred on the AHs. Focus group discussions, conversational open-ended interviews and other unstructured data gathering methods will also be used for AP groups to supplement the findings from the quantitative survey. The assessment will also look into potential differential impact or benefit that men and women APs experienced from the resettlement activities. The result of the surveys will serve as the end term review report of the IMA for Tranche 1.
  - Assess APs satisfaction on the valuation of assets and entitlements, timing of payments, fund availability and disbursements. In the same post-
- գ. **ՀՕՏՕ-ի հետզնահատում**՝ ՀՕՏՕ-ի իրականացման ավարտից մոտ մեկ տարի հետո պետք է կատարի հետ-իրականացման գնահատում՝ պարզելու, թե արդյոք Տրանշ 1 -ի համար ՀՕՏՕ-երի նպատակներին հասել են, թե՛ ոչ: Տրանշ 1-ի համար ՀՕՏՕ-ի հետ-իրականացման հաշվետվությունը կկազմվի այս փուլում՝
- Գնահատել ՀՕՏՕ-ի ազդեցությունը՝ Ազդեցության ենթարկված անձանց հետ հետազոտությունների միջոցով: Փոխհատուցման վճարումների/օժանդակության տրամադրումից հետո ԱՄԿ-ը պետք է քանակային հետազոտություն իրականացնի ԱԵԱ-ների ներկայացուցիչների շրջանում՝ ԱԵԱ-ների վրա ազդեցության արդյունքում փոփոխությունները որոշելու համար: Ազդեցության ենթարկված խմբերի համար կօգտագործվի նաև թիրախային խմբերի հետ քննարկումների մոտեցում, ինչպես նաև տվյալների հավաքման այլ մոտեցումներ՝ քանակական հետազոտության արդյունքները լրացնելու համար: Գնահատումը դիտարկելու է նաև հավանական այն ազդեցությունները կամ օգուտները, որոնք Ազդեցության ենթարկված կանայք և տղամարդիկ կրել են տարաբնակեցման գործողությունների արդյունքում: Այդ հետազոտությունների արդյունքները կծառայեն որպես Տրանշ 1-ի ԱՄԿ-ի ուսումնասիրության Վերջնական հաշվետվության հիմք:
  - Ազդեցության ենթարկված անձանց գոհունակության գնահատումը՝ ակտիվների և իրավունքների, վճարումների ժամկետների,

LARP survey, the IMA shall ascertain the satisfaction of APs on the valuation of assets, as well as, the scope and timing of assistance provided under the LARP.

- The post-LARP report shall also assess the efficiency of the Tranche 1 LARP implementation to draw lessons for future LARP planning and implementation. Should the outcome of the study shows that the objectives of the LARP have not been attained; the IMA will recommend appropriate supplemental assistance for the APs.
12. The following data is considered o serve as the basis for developing the post-LARP Report:
- (i) Socio-economic conditions of the APs/AHs in the post-resettlement period
  - (ii) Communications and reaction from APs/AHs on entitlements, compensation, options, alternative developments and relocation timetables, etc.
  - (iii) Changes in housing and income levels
  - (iv) Rehabilitation of informal settlers
  - (v) Grievance procedures
  - (vi) Disbursement of compensation; and
  - (vii) Level of satisfaction of APs/AHs in the post-resettlement period.

5. Implementation Arrangements

13. The IMA shall report directly to the IA/EA/PMIC, and carry out works in close collaboration with the IA/EA/PMIC's and DESC's safeguard, resettlement and environment specialists. The IMA will deliver copies of all monitoring reports to ADB. The assignment is on an intermittent basis following the pace of the progress of LARP preparation and implementation for Tranche 1.

Ֆինանսավորման առկայության և փոխհատուցման գնահատման հիման վրա: Նույն հետ-ՀՕՏՕ հետազոտության ընթացքում ԱՄԿ-ն պետք է համոզվի ԱԵԱ-ների՝ ակտիվների գնահատումից գոհունակության վերաբերյալ, ինչպես նաև ՀՕՏՕ-ի շրջանակներում ներկայացված աջակցության ժամանակի և ծավալների մասով:

- Հետ-ՀՕՏՕ հաշվետվությունը նաև պետք է գնահատի Տրանշ 1-ի ՀՕՏՕ-ի իրականացման արդյունավետությունը՝ դասեր քաղելով ապագա ՀՕՏՕ պլանավորման և իրականացման համար: Եթե ուսումնասիրության արդյունքները ցույց տան, որ ՀՕՏՕ նպատակները չեն կատարվել, ապա ԱՄԿ-ն կառաջարկի համապատասխան լրացուցիչ օժանդակություն ԱԵԱ-ներին:
12. Հետ-ՀՕՏՕ հաշվետվության մշակման համար որպես հիմք կարող են ծառայել հետևյալ տվյալները՝
- (i) Տարաբնակեցումից հետո ժամանակաշրջանում ԱԵԱ/ԱԵՏՏ-ների սոցիալ-տնտեսական պայմանները
  - (ii) Իրավունքների, փոխհատուցման, տարբերակների, այլընտրանքային զարգացման ու վերաբնակեցման ժամանակացույցերի և այլնի վերաբերյալ ԱԵԱ/ԱԵՏՏ-ների արձագանքը
  - (iii) Բնակության և եկամուտի մակարդակում փոփոխությունները
  - (iv) Ոչ պաշտոնական բնակիչների վերականգնում
  - (v) Բողոքների բավարարման ընթացակարգերը
  - (vi) Փոխհատուցման վճարումը և
  - (vii) Տարաբնակեցումից հետո ժամանակաշրջանում ԱԵԱ/ԱԵՏՏ-ների բավարարվածության աստիճանը

5. Իրականացման միջոցառումներ

13. ԱՄԿ-ն անմիջականորեն ենթակա է ԻՄ/ԳՄ/ԾԿԻԱԽ-ին և համագործակցում է ԻՄ/ԳՄ/ԾԿԻԱԽ-ի և ԾՆՇԿՎԽ-ի՝ անվտանգության, տարաբնակեցման և շրջակա միջավայրի հարցերով զբաղվող մասնագետների հետ: ԱՄԿ-ն մոնիթորինգի անցկացման վերաբերյալ բոլոր հաշվետվությունների պատճենները պետք է ներկայացնի ԱԶԲ: Պայմանագրերի կնքման գործընթացը կիրականացվի ընդհատումներով, Տրանշ 1-ի շրջանակներում ՀՕՏՕ-ի մշակման և իրականացման գործընթացի տեմպերին համապատասխան:

6. Reporting Requirements

14. The IMA is expected to prepare and submit to the IA/EA/PMIC and ADB the following deliverables:
- (i) An Inception Report and detailed Work Plan including draft formats (as appropriate for various outputs, such as monitoring methodologies, questionnaires, guides, etc.) and draft outlines for various reports (including Baseline Survey Report, LARP Implementation Review Quarterly Report, LARP Final Compliance Report, Post-LARP Report, Final Report), 1 month upon signing of the contract;
  - (ii) Baseline Survey Report
  - (iii) LARP Implementation Review Quarterly Reports for Tranche 1;
  - (iv) LARP Final Compliance Report for Tranche 1;
  - (v) Post-LARP Report for Tranche 1 (Including the second Baseline survey);
  - (vi) Final Report upon completion of the assignment.
15. In addition to the abovementioned programmatic reports, the IMA will submit to the IA/EA/PMIC and ADB monthly progress reports describing their activities undertaken for the specific month of assignment.
16. The tentative schedule for deliverables submission is presented in the table below (the timing of deliverables submission may vary based on the progress of LARP preparation and implementation for Tranche 1).

6. Հաշվետվության պահանջներ

14. ԱՄԿ-ն պետք է մշակի ու ԻՄ/ԳՄ/ԾԿԻԱԽ-ին, ինչպես նաև ԱԶԲ-ին ներկայացնի հետևյալ հաշվետվական փաստաթղթերը՝
- (i.) Մեկնարկային հաշվետվություն և մանրամասն աշխատանքային պլան, ներառյալ նախագծերի ձևաչափերը (մոնիթորինգի իրականացման մեթոդաբանության, հարցաթերթիկների, ուղեցույցների և այլ աշխատանքային արդյունքների վերաբերյալ կազմված փաստաթղթերին համապատասխան) և տարբեր հաշվետվությունների կազմման համար օգտագործվող հիմունքների նախագծերը (ներառյալ ելակետային տվյալների ուսումնասիրության վերաբերյալ կազմված հաշվետվությունը, ՀՕՏՕ-ի իրականացման աշխատանքների վերանայման եռամսյակային հաշվետվությունը, ՀՕՏՕ-ի համապատասխանելիության վերաբերյալ վերջնական հաշվետվությունը, ՀՕՏՕ-ի ավարտից հետո աշխատանքների վերաբերյալ հաշվետվությունը, ավարտական հաշվետվությունը) պայմանագրերի կնքումից մեկ ամիս առաջ,
  - (ii.) Ելակետային տվյալների ուսումնասիրության վերաբերյալ կազմված հաշվետվություն
  - (iii.) Տրանշ 1-ի շրջանակներում ՀՕՏՕ-ի իրականացման աշխատանքների վերանայման եռամսյակային հաշվետվություն
  - (iv.) Տրանշ 1-ի շրջանակներում ՀՕՏՕ-ի համապատասխանելիության վերաբերյալ վերջնական հաշվետվություն
  - (v.) Տրանշ 1-ի շրջանակներում ՀՕՏՕ-ի ավարտից հետո աշխատանքների վերաբերյալ կազմված հաշվետվություն (ներառյալ ելակետային տվյալների երկրորդ ուսումնասիրությունը)
  - (vi.) Պայմանագրերի կնքման գործընթացի վերաբերյալ կազմված ավարտական հաշվետվություն:
15. Ի լրումն վերոհիշյալ սխեմատիկ հաշվետվությունների, ԱՄԿ-ը ԻՄ/ԳՄ/ԾԿԻԱԽ-ին ու ԱԶԲ-ին է ներկայացնելու ամենամսյա առաջընթացի հաշվետվություններ՝ նկարագրելով հանձնարարության տվյալ ամսում կատարված գործողությունները:
16. Նյութերի հանձնման նախնական ժամանակացույցը ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում (Նյութերի հանձնման ժամանակացույցը կարող է փոփոխվել՝ Տրանշ 1-ի համար ՀՕՏՕ-ի նախապատրաստման և իրականացման առաջընթացից կախված):

Հավելված 11
Հողի նկարագրության արձանագրություն

**ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՈՂԱՏԱՐԱԾՔ**

ԼՈՏ
ԿԱՂԱՍՏՐԱՅԻՆ ԿՈՂ

N _____
N _____

1. Հողի կարգավիճակը

1. Մեփական   2. Վարձակալված   3. Համայնքային   4. Այլ (նշել) _____

2. Հողօգտագործողի անձնական տվյալները: Վարձակալության և ինքնակամ օգտագործման դեպքում նշել նաև հողի սեփականատիրոջ (երի) տվյալները:

Անուն, ազգանուն	Հասցե
1. Հողի սեփականատիրոջ/երի անունը, ազգանունը	
1.	
2.	
3.	
2. Հողի վարձակալի/ների անունը, ազգանունը	
1.	
2.	
3.	
3. Հողի ինքնակամ օգտագործողի/ների անունը, ազգանունը	
1.	
2.	
3.	

3. Վարձակալում կամ ինքնակամ օգտագործում

1. Հողօգտագործման տեսակը, նշել	2. Ժամկետը (...թ. – ...թ.)	3. Տարածքի չափը	4. Վարձակալողի կամ օգտագործողի անունը	5. Վարձատու	6. Օգտագործման նպատակը	7. Հարկի և վարձի չափը*
1. Վարձակալության գրավոր պայմանագիր						
2. Անշարժ գույքի վարձակալության իրավունքի գրանցման						

վկայականի համար						
3. Գրավոր պայմանագիր առանց նոտարի վավերացման						
4. Բանավոր պայմանագիր						
5. Ինքնակամ օգտագործում						
6. Այլ						

* ՀՀ դրամով կամ բնամթերքի դեպքում դրամային համարժեքով, տարեկան կտրվածքով

4. Ազդեցության ենթակա հողի տեսակը, կարգը, ընդհանուր մակերեսը, վերցվող մակերեսը:

Հողի տեսակը	1. Տեսակը ըստ կադաստրային վկայականի	2. Նշել հողի կարգը	3. 1. Ոռոգվող 2. Անջրղի	4. Ընդ-հանուր մակերեսը(քմ)	5. Օտար-վող մակերեսը (քմ)	6. Հողօգտագործման ձևը/նպատակը
1. տնամերձ						
2. վարելահող						
3. խաղողի այգի						
4. պտղատու այգի						
5. խոտհարք						
6. արոտավայր						
7. արտադրական						
8. այլ (նշել)						

5. Ցանկանում է, որպեսզի օտարվի գույքն ամբողջությամբ, թե միայն այն հատվածը, որը ենթակա է ազդեցության:

1. Ամբողջությամբ	2. Միայն ազդեցության ենթակա հատվածը	99. Դժվարանում է պատասխանել
------------------	-------------------------------------	-----------------------------

6. Օտարվող հողատարածքից ստացվող բերքի տեսակը և քանակը.

1. Մշակաբույսի տեսակը	2. Ամբողջ հողատարածքի վրա աճեցվող մակերեսը, քմ	3. Օտարվող հատվածի վրա աճեցվող մակերեսը, քմ	4. 1 քմ-ից ստացված բերքը(կգ)	5. Գինը/մեկ կգ-ի համար
1				
2				
3				
4				
5				
6				

7					
8					
9					
10					
11					
12					

7. Բերքատու ծառերի տեսակը, քանակը և տարիքը ընդհանուր և օտարվող հողատարածքի վրա:

Ծառատեսակը	1. Ընդհանուր հողատարածք			2. Օտարվող հողատարածք		
	1.1 Նորատունկ (նշել տարիների թիվը)	1.2 Բերքատու	1.3 Ոչ բերքատու	2.1 Նորատունկ (նշել տարիների թիվը)	2.2 Բերքատու	2.2 Ոչ բերքատու
1. Խնձոր						
2. Տանձ						
3. Ծիրան						
4. Դեղձ						
5. Ընկույզ						
6. Բալ						
7. Սալոր						
8. Այլ (նշել)						
9. Այլ (նշել)						
10. Այլ (նշել)						

8. Խաղողի շարքերի քանակը և տարիքը ընդհանուր և օտարվող հողատարածքում:

1. Ընդհանուր շարքերի քանակը (հատ)	2. Ընդհանուր շարքերի երկարությունը գծ/մ			3. Օտարվող հատվածում շարքերի երկարությունը		
	2.1 Նորատունկ (նշել տարիների թիվը)	2.2 Բերքատու	2.3 Ոչ բերքատու	2.4 Նորատունկ (նշել տարիների թիվը)	2.5 Բերքատու	2.6 Ոչ բերքատու

9. Ոչ բերքատու ծառերի տեսակը, քանակը և տարիքը ընդհանուր և օտարվող հողատարածքում:

Ծառատեսակը	1. Ընդհանուր հողատարածք			2. Օտարվող հողատարածք		
	1.1 Նորատունկ (նշել տարիների թիվը)	1.2 Բերքատու	1.3 Ոչ բերքատու	2.1 Նորատունկ (նշել տարիների թիվը)	2.2 Բերքատու	2.3 Ոչ բերքատու

1. Բարդի						
2. Ուտենի						
3. Այլ (նշել)						
4. Այլ (նշել)						

Տեղեկություններ տիրապետողի ընտանիքի կազմի մասին

Հ/հ	Ազգանուն,անուն	Ծննդյան թիվը	Ազգակցական կապը	Նշված հարցում հաշվառման թվագիրը	Գույքի նկատմամբ իրավունքը	Անձնագրի/ծննդյան վկայականի տվյալները (համար, ում կողմից է տրված, երբ)	Մոցիալական քարտի համարը
1	2	3	4	5	6	7	8

Ընտանիքը ստանում է աղքատության ընտանեկան նպաստ

Ընտանիքի գլխավորը կին է

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՏՎՅԱԼՆԵՐ

ՄԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՎԿԱՅԱԿԱՆԻ ՀԱՏԱԿԱԳԾԻ ՊԱՏՃԵՆԸ

ԿՑՎՈՂ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐ

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՆԵՐ

Նկարագիրը կազմեցին՝

_____	_____
(ազգանուն, անուն)	(ստորագրությունը)
_____	_____
(ազգանուն, անուն)	(ստորագրությունը)
_____	_____
(ազգանուն, անուն)	(ստորագրությունը)
_____	_____
(ազգանուն, անուն)	(ստորագրությունը)
_____	_____
(ազգանուն, անուն)	(ստորագրությունը)

Գույքի սեփականատեր (վարձկալ) օգտագործող՝

_____	_____	_____
(կարգավիճակը)	(ազգանուն, անուն)	(ստորագրությունը)
_____	_____	_____
(կարգավիճակը)	(ազգանուն, անուն)	(ստորագրությունը)
_____	_____	_____
(կարգավիճակը)	(ազգանուն, անուն)	(ստորագրությունը)
_____	_____	_____
(կարգավիճակը)	(ազգանուն, անուն)	(ստորագրությունը)

Ձեռքբերող՝

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

«___» _____ 20___ թ.

Հավելված 12
Շինությունների նկարագրության
արձանագրություն

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՇԵՆՔԵՐ ԵՎ ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Հասցեն՝ _____
 Գույքը տիրապետողը/ները _____

(ազգանուն, անուն)

Հ/հ	Շինության չափը				Սեփականությունը հաստատող փաստաթուղթ
	ընդ. քմ	Իրավաբանական անվանումով	Վարձ	կարգ չունի	
1	2	3	4	5	6

ՕԲՑԵԿՏԻ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

1	Նպատակային նշանակությունը (հուշարձան հանդիսանալու մասին նշումով)	
2	Սեփականության վկայականի համարը և տրման ամսաթիվը Վկայականի տրման հիմքը	
3	Հարկայնությունը, հարկը	
4	Տանիքը	
5	Հիմնական պատերը	
6	Միջհարկային ծածկը	
7	Հարկի բարձրությունը (մ)	
8	Շինության հիմքը	
9	Նկուղ	
10	Խորդանոց	
11	Անասնագոմ	
12	Ավտոտնակ	
13	Հարդարման նկարագիրը Մանհանգույց Դռներ, պատուհաններ Հատակ Առաստաղ Տարածքի բարեկարգվածություն Պարիսպ	
14	Խմելու ջուր Ոռոգման ջուր	
15	Էլեկտրաէներգիա	
16	Կոյուղի	
17	Հեռախոս	
18	Լրացուցիչ նշումներ	
19		
20		
21		

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՏԻՐԱՊԵՏՈՂԻ ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԿԱԶՄԻ ՄԱՍԻՆ

Հ/հ	Ազգանուն, անուն	Ծննդյան թիվը	Ազգակցական կապը	Նշված հասցեում հաշվառման թվագիրը	Գույքի նկատմամբ իրավունքը	Անձնագրի/ծննդյան վկայականի տվյալներ (համար, ում կողմից է տրված, երբ)	Սոց. քարտի N

1	2	3	4	5	6	7	8

Ընտանիքը ստանում է աղքատության ընտանեկան նպաստ
 Ընտանիքի գլխավորը կին է

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՏՎՅԱԼՆԵՐ

ՄԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՎԿԱՑԱԿԱՆԻ ՀԱՏԱԿԱԳԾԻ ՊԱՏՃԵԼԸ

ԿՑՎՈՂ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐ

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՆԵՐ

Նկարագիրը կազմեցին՝

(ազգանուն, անուն)

(ստորագրությունը)

(ազգանուն, անուն)
_____
(ազգանուն, անուն)
_____
(ազգանուն, անուն)
_____
(ազգանուն, անուն)
_____

(ստորագրությունը)
_____
(ստորագրությունը)
_____
(ստորագրությունը)
_____
(ստորագրությունը)
_____

Գույքի սեփականատեր (վարձկալ) օգտագործող՝

(կարգավիճակը)
_____
(կարգավիճակը)
_____
(կարգավիճակը)
_____
(կարգավիճակը)
_____

(ազգանուն, անուն)
_____
(ազգանուն, անուն)
_____
(ազգանուն, անուն)
_____
(ազգանուն, անուն)
_____

(ստորագրությունը)
_____
(ստորագրությունը)
_____
(ստորագրությունը)
_____
(ստորագրությունը)
_____

Ձեռքբերող՝

Հայաստանի Հանրապետության

«__» _____ 20__ թ.

Հավելված 13
Ձեռնարկատիրական գործունեության
նկարագրության արձանագրություն

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԲԻԶՆԵՍԻ/ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

1. Ընկերության կազմակերպչի անվանական ձևը և կոնտակտները

Կազմակերպության լրիվ անվանումը, (Ա/Ձ անուն, ազգանուն)	
Կազմակերպչի անվանական ձևը	1. ԱՁ 2. ՍՊԸ 3. ՓԲԸ 4. ԲԲԸ 5. Գրանցված չի ՀՀ իրավաբանական անձանց պետքեզիստրում 6. Այլ _____
Իրավաբանական հասցեն	
Փաստացի գործունեության հասցեն	
Երբ է հիմնադրվել ընկերությունը /փաստացի հիմնադրման տարեթիվը	
Գրանցման տարեթիվը	
Գրանցման վկայականի համարը և պատճենը	
Տնօրեն	
Կոնտակտներ	Հեռ Ֆաքս Էլ. փոստ

2. Գործունեության ոլորտը (հիմնական)

	Գործունեության ոլորտը	Մանրամասնեք գործունեության տեսակը
1	Արդյունաբերություն և նյութական արտադրության այլ ճյուղեր	
2	Շինարարություն	
3	Էներգետիկա	
4	Տրանսպորտ	
5	Կրթություն/գիտություն	
6	Առևտուր	
7	Ծառայություններ	
8	Այլ (նշել)	

3. Ընկերության սեփականատիրոջ/երի ցանկը

Անուն, ազգանուն	Մասնաբաժինը	Անձնագրային տվյալներ	Մոցիալական քարտի տվյալները	Հասցեն

4. 2009թ. համար հարկային հաշվետվության ներկայացում համապատասխան հարկային մարմին:

1. Այո   2. Ոչ

5. Հարկատեսակները, որոնք մուծվել են 2009թ. համար:

1. Եկամտահարկ
2. Սոցիալական վճարներ
3. Շահութահարկ
4. ԱԱՀ
5. Գույքահարկ
6. Բնապահպանական վճարներ
7. Մաքսատուրք
8. Մաքսավճարներ
9. Ոչ մի հարկ չի վճարվել
10. Այլ (նշել)

6. Կազմակերպությունում զբաղված հիմնական աշխատողների թիվը որոնց համար ձեռներեցը վճարել է սոցիալական վճարներ: _____ մարդ

7. Կազմակերպությունում զբաղված աշխատակիցների պաշտոնները և բնակության վայրերը:

Անուն, ազգանուն	Պաշտոն	Հաշվառման վայրը (նշել համայնքը, մարզը)	Աշխատանքի ընդունման ամսաթիվը

8. Սարքեր, սարքավորումների ցանկը

Անվանումը	1. Տեսակը՝ 1. շարժական 2. ոչ շարժական	2. Մեփական է, կցել ձեռքբերման փաստաթղթի պատճենը	3. Վարձակալած է, կցել վարձակալության փաստաթղթի պատճենը	4. Չունի ոչ մի հիմնավորում	5. Հաշվեկշռային արժեքը(դրամ)
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՏՎՅԱԼՆԵՐ

ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՎԿԱՅԱԿԱՆԻ ՀԱՏԱԿԱԳԾԻ ՊԱՏՃԵՆԸ

ԿՑՎՈՂ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐ

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՆԵՐ

Նկարագիրը կազմեցին՝

_____	_____
(ազգանուն, անուն)	(ստորագրությունը)
_____	_____
(ազգանուն, անուն)	(ստորագրությունը)
_____	_____
(ազգանուն, անուն)	(ստորագրությունը)
_____	_____
(ազգանուն, անուն)	(ստորագրությունը)
_____	_____
(ազգանուն, անուն)	(ստորագրությունը)

Գույքի սեփականատեր (վարձկալ) օգտագործող՝

_____	_____	_____
(կարգավիճակը)	(ազգանուն, անուն)	(ստորագրությունը)
_____	_____	_____
(կարգավիճակը)	(ազգանուն, անուն)	(ստորագրությունը)
_____	_____	_____
(կարգավիճակը)	(ազգանուն, անուն)	(ստորագրությունը)
_____	_____	_____
(կարգավիճակը)	(ազգանուն, անուն)	(ստորագրությունը)

Ձեռքբերող՝

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

«__» _____ 20__ թ.

Հավելված 14
ԱԵԱ-երի ցուցակը՝ համապատասխան
կորուստներով

ID	Հող				Շինություն		Վերանորոգում	Պարիսպ		Բարելավում			Ծառեր/Մշակաբույս			Ձեռն. Գործ.			Ապամոն տածվող գույք	Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	ԱԵՏՏ										
	Մեփակա նության ձևը	Օգտագործման կարգավիճակ	Մ2 տարածք	Հողի տեսակը	Անվանում	քմ		Նյութի տեսակ	Մակերես, քմ, զմմ.	Անվանում	Նյութի տեսակ	Մակերես, քմ, հատ	Տեսակ	Ենթատեսակ	Քանակ, քմ	Անվանում	Նկարագրություն	Աշխատողներ			Անվանում	ԱԵՏՏ-ների No	ԱԵՏՏ անդամների No	Խոցելիության կարգավիճակ	Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ-ներ	Բնակավայրից վերաբնակեցված					
175	Մեփակա նություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	898.88	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	39.95	մետաղական	35.00	Տարածք	Բետոնապատ	36.25	Մրգատու	Մրգատու (բերքատու)	123						Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	2	4	2 ԱԵՏՏ-ներից մեկը խոցելի է	2 ԱԵՏՏ-ներից մեկը ենթարկվում է զգալի ազդեցության	Բնակավայրից վերաբնակեցվում է 2 ԱԵՏՏ-ներից մեկը						
					Օժանդակ շինություն	6.70						Մրգատու	Դեռևս ոչ բերքատու	10																	
					Ծածկ	1.40							Մրգատու	Նորատունկ	25																
													Դեկորատիվ	Միջին հասակի	1																
													Դեկորատիվ	Հատուն	15																
176	Մեփակա նություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	77.13	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	34.60	տուֆ	3.00	Տարածք	Բետոնապատ	23.85	Մրգատու	Մրգատու (բերքատու)	1						Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	1	4		Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ	Բնակավայրից վերաբնակեցվող						
					Սանհանգույց	8.00																									
177	Մեփակա նություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	1148.5	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	74.28			Տարածք	Բետոնապատ	143.35	Մրգատու	Մրգատու (բերքատու)	131						Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	4	19	4 ԱԵՏՏ-ներից մեկը խոցելի է	Զգալի ազդեցության ենթակա 4 ԱԵՏՏ	Բոլոր 4 ԱԵՏՏ-ները վերաբնակեցվում են բնակավայրից						
					Բնակելի տուն	1.98			Տարածք	բետոնե սալիկներ	54.2	Մրգատու	Դեռևս ոչ բերքատու	7						Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ											
					Բնակելի տուն	97.45			Տարածք	ասֆալտ	140.28	Մրգատու	Նորատունկ	71						Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ											
					Բնակելի տուն	45.90						Փայտանյութ	Նորատունկ	5						Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ											
					Ծածկ	6.10						Դեկորատիվ	Հատուն	134																	
					Ծածկ	15.32						Դեկորատիվ	Միջին հասակի	240																	
					Նկուղ	11.38						Դեկորատիվ	Փոքր	15																	
					Օժանդակ շինություն	15.35						Դեկորատիվ ծաղիկներ	-	12																	
					Ծածկ	101.88						Մշակաբույսեր	-	27																	
					Ծածկ	5.00																									
				Զերմոց	48.32																										
				Օժանդակ շինություն	4.95																										
				Օժանդակ շինություն	1.44																										
178	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	19.09	այգի			մետաղական	15.50													1	4									
179	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	20.84	Բնակավայրերի					Տարածք	ասֆալտ	16.8										1	1									
180	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	53.39	այգի			մետաղական	22.00				Մրգատու	Մրգատու (բերքատու)	12							2	4		Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ							
												Փայտանյութ	Միջին հասակի	2																	
												Փայտանյութ	Հատուն	2																	
												Դեկորատիվ	Փոքր	7																	

ID	Հող				Շինություն		Վերանորոգում	Պարիսպ		Բարելավում			Ծառեր/Մշակաբույս			Ձեռն. Գործ.			Ապամոն տաժվող գույք	Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	ԱԵՏՏ				
	Մեփականության ձևը	Օգտագործման կարգավիճակ	Մ2 տարածք	Հողի տեսակը	Անվանում	քմ		Նյութի տեսակ	Մակերես, քմ, գծմ.	Անվանում	Նյութի տեսակ	Մակերես, քմ, հատ	Տեսակ	Ենթատեսակ	Քանակ, քմ	Անվանում	Նկարագրություն	Աշխատողներ			Անվանում	ԱԵՏՏ-ների No	ԱԵՏՏ անդամների No	Խոցելիության կարգավիճակ	Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ-ներ
181	Մեփականություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	392.3	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	73.40	տուֆ	17.43	Տարածք	ասֆալտ	87.93	Սրգատու	Սրգատու (բերքատու)	41					Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	1	10		Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ	Բնակավայրից վերաբնակեցվող	
					Ավտոտնակ	22.46			Տարածք	Բետոնապատ	15.34	Սրգատու	Դեռևս ոչ բերքատու	1											
					Օժանդակ շինություն	4.71						Սրգատու	Նորատունկ	1											
					Ծածկ	30.10						Դեկորատիվ	Հասուն	39											
					Ծածկ	21.10						Դեկորատիվ	Միջին հասակի	197											
					Բաց պատշգամբ	14.50						Դեկորատիվ ծաղիկներ	-	24											
					Նկուղ	7.04						Մշակաբույսեր	-	40											
					Հոր	4.23																			
182	Մեփականություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	258.9	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	148.66			Տարածք	Բետոնապատ	23.81	Սրգատու	Սրգատու (բերքատու)	11					Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	1	5		Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ	Բնակավայրից վերաբնակեցվող	
					Ձեղնահարկ	84.00						Սրգատու	Նորատունկ	14											
					Ծածկ	17.34						Դեկորատիվ	Փոքր	4											
183	Մեփականություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	258.9	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	17.90			Տարածք	Բետոնապատ	23.81	Սրգատու	Սրգատու (բերքատու)	9					Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	1	4	Խոցելի ԱԵՏՏ	Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ	Բնակավայրից վերաբնակեցվող	
					Բնակելի տուն	20.88						Սրգատու	Դեռևս ոչ բերքատու	3											
					Օժանդակ շինություն	19.21						Սրգատու	Նորատունկ	9											
					Օժանդակ շինություն	6.40						Դեկորատիվ	Հասուն	6											
					Ծածկ	14.71																			
184	Մեփականություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	258.9	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	9.40			Տարածք	Բետոնապատ	75.46	Սրգատու	Սրգատու (բերքատու)	10					Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	1	5		Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ	Բնակավայրից վերաբնակեցվող	
					Բնակելի տուն	54.10						Սրգատու	Դեռևս ոչ բերքատու	1											
					Օժանդակ շինություն	10.40						Սրգատու	Նորատունկ	4											
					Օժանդակ շինություն	8.00						Դեկորատիվ	Միջին հասակի	150											
					Օժանդակ շինություն	7.70						Մշակաբույսեր	-	15											
					Ձեղնահարկ	64.50																			
					Ծածկ	4.24																			
					Ծածկ	11.10																			
					Ծածկ	12.91																			
185	Մեփականություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	886.1	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	293.80			Տարածք	Բետոնապատ	139.33	Սրգատու	Սրգատու (բերքատու)	172					Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	1	4		Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ	Բնակավայրից վերաբնակեցվող	
					Բնակելի տուն	187.30			Բուխարի	աղյուս	1(հատ)	Սրգատու	Դեռևս ոչ բերքատու	66											
					Բնակելի տուն	27.50			Թոնիք	աղյուս	1(հատ)	Սրգատու	Նորատունկ	56											
					Բաց պատշգամբ	110.80						Դեկորատիվ	Հասուն	89											
					Մանսարդ	76.76						Դեկորատիվ	Միջին հասակի	47											

ID	Հող				Շինություն		Վերանորոգում	Պարիսպ		Բարելավում			Ծառեր/Մշակաբույս			Ձեռն. Գործ.			Ապամոն տաժվող գույք	Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	ԱԵՏՏ					
	Մեփակա նության ձևը	Օգտագործման կարգավիճակ	Մ2 տարածք	Հողի տեսակը	Անվանում	քմ		Նյութի տեսակ	Մակերես, քմ, գծմ.	Անվանում	Նյութի տեսակ	Մակերես, քմ, հատ	Տեսակ	Ենթատեսակ	Քանակ, քմ	Անվանում	Նկարագրություն	Աշխատողներ			Անվանում	ԱԵՏՏ-ների No	ԱԵՏՏ անդամների No	Խոցելիության կարգավիճակ	Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ-ներ	Բնակավայրից վերաբնակեցում
					Օժանդակ շինություն	28.00						Դեկորատիվ ծաղիկներ	-	5												
					Մանսարդ (լողավազանով)	8.24																				
186	Մեփակա նություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	533.85	Բնակավայրերի	Զերմոց	91.29						Սրգատու	Սրգատու (բերքատու)	62						2	4		2 ԱԵՏՏ-ներից մեկը ենթարկվում է զգալի ազդեցության			
					Օժանդակ շինություն	13.83				Սրգատու	Դեռևս ոչ բերքատու	53														
					Օժանդակ շինություն	3.17				Սրգատու	Նորատունկ	1														
											Փայտանյութ	Նորատունկ	1													
											Դեկորատիվ	Հասուն	42													
											Մշակաբույսեր	-	10													
187	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	173.08	այգի								Սրգատու	Սրգատու (բերքատու)	14						1	4		Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ			
										Փայտանյութ	Նորատունկ	1														
										Մշակաբույսեր	-	5														
188	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	17.65	այգի				մետաղական	21.00			Սրգատու	Սրգատու (բերքատու)	4					1	2	Խոցելի ԱԵՏՏ	Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ				
										Սրգատու	Նորատունկ	4														
189	Մեփակա նություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	787.2	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	74.66		մետաղական	17.00	Տարածք	բետոնե սալիկներ	65.51	Սրգատու	Սրգատու (բերքատու)	9					2	8		2 ԱԵՏՏ-ներից մեկը ենթարկվում է զգալի ազդեցության	2 ԱԵՏՏ-ներն էլ վերաբնակեցվում են բնակավայրից		
					Բնակելի տուն	113.63					Սրգատու	Դեռևս ոչ բերքատու	1													
					Բնակելի տուն	118.85					Դեկորատիվ	Հասուն	7													
					Բնակելի տուն	21.18					Դեկորատիվ	Միջին հասակի	26													
					Ծածկ	6.88																				
					Օժանդակ շինություն	7.84																				
					Օժանդակ շինություն	16.38																				
					Օժանդակ շինություն	4.57																				
190	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	76.98	Բնակավայրերի	Սանհանգույց	2.34		մետաղական	23.00	Տարածք	Բետոնապատ	2.72	Սրգատու	Սրգատու (բերքատու)	7					1	2		Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ			
										տուֆ	4.41				Սրգատու	Դեռևս ոչ բերքատու	1									
																Սրգատու	Նորատունկ	1								
																Դեկորատիվ	Հասուն	26								
																Դեկորատիվ	Միջին հասակի	61								

ID	Հող				Շինություն		Վերանորոգում	Պարիսպ		Բարելավում			Ծառեր/Մշակաբույս			Ձեռն. Գործ.			Ապամոն տաժվող գույք	Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	ԱԵՏՏ					
	Մեփականության ձևը	Օգտագործման կարգավիճակ	Մշ տարածք	Հողի տեսակը	Անվանում	քմ		Նյութի տեսակ	Մակերես, քմ, գծմ.	Անվանում	Նյութի տեսակ	Մակերես, քմ, հատ	Տեսակ	Ենթատեսակ	Քանակ, քմ	Անվանում	Նկարագրություն	Աշխատողներ			Անվանում	ԱԵՏՏ-ների No	ԱԵՏՏ անդամների No	Խոցելիության կարգավիճակ	Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ-ներ	Բնակավայրից վերաբնակեցում
191	Մեփականություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	978.5	Բնակավայրերի					Տարածք	Բետոնապատ	40.52	Մրգատու	Մրգատու (բերքատու)	165							1	7		Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ		
												Մրգատու	Նորատունկ	17												
												Փայտանյութ	Նորատունկ	1												
												Դեկորատիվ	Հասուն	33												
												Դեկորատիվ	Միջին հասակի	104												
												Դեկորատիվ	Փոքր	30												
192	Մեփականություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	420.7	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	98.10		տուֆ	36.05	Տարածք	Բետոնապատ	74.02	Մրգատու	Մրգատու (բերքատու)	18						Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	1	5		Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ	Բնակավայրից վերաբնակեցվող
					Ծածկ	38.30							Մրգատու	Դեռևս ոչ բերքատու	1											
					Ծածկ	14.72							Դեկորատիվ	Հասուն	19											
					Արհեստանոց	132.10																				
192-B-1															Անդրանիկ Բաղդոս Ա/ձ	Մշտական	0				Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	1	3			
																Ավտոմեքենաների վերանորոգման կայան` ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված հարկային հայտարարագրի առկայությամբ										
192-B-2															Գրիգոր Գրիգորյան Ա/ձ	Մշտական	0				Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	1	5			
																Ավտոնորոգման հոր` ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված հարկային հայտարարագրի առկայությամբ										
193	Մեփականություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	561.9	Բնակավայրերի	Խորդանոց	16.90		տուֆ	66.33	Տարածք	Բետոնապատ	65.29	Մրգատու	Մրգատու (բերքատու)	23						Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	1	2		Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ	Բնակավայրից վերաբնակեցվող
					Խանութ	9.50							Մրգատու	Նորատունկ	1											
													Փայտանյութ	Նորատունկ	2											
													Փայտանյութ	Հասուն	3											
													Փայտանյութ	Միջին հասակի	2											
													Դեկորատիվ ծաղիկներ	-	30											
													Մշակաբույսեր	-	6											
194	Մեփականություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	642.3	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	150.85		քար	85.23	Տարածք	Բետոնապատ	251.82	Մրգատու	Մրգատու (բերքատու)	36						Նույնը ինչպես 193-ում	Նույնը ինչպես 193-ում			Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ	
					Օժանդակ շինություն	34.47							Մրգատու	Դեռևս ոչ բերքատու	16											
					Ծածկ	3.88							Մրգատու	Նորատունկ	3											

ID	Հող				Շինություն		Վերանորոգում	Պարիսպ		Բարելավում			Ծառեր/Մշակաբույս			Ձեռն. Գործ.			Ապամոն տաժվող գույք	Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	ԱԵՏՏ											
	Մեփակա նության ձևը	Օգտագործման կարգավիճակ	Մ2 տարածք	Հողի տեսակը	Անվանում	քմ		Նյութի տեսակ	Մակերես, քմ, գծմ.	Անվանում	Նյութի տեսակ	Մակերես, քմ, հատ	Տեսակ	Ենթատեսակ	Քանակ, քմ	Անվանում	Նկարագրություն	Աշխատողներ			Անվանում	ԱԵՏՏ-ների No	ԱԵՏՏ անդամների No	Խոցելիության կարգավիճակ	Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ-ներ	Բնակավայրից վերաբնակեցվեցում						
					Ծածկ	20.28						Փայտանյութ	Միջին հասակի	1																		
					Օժանդակ շինություն	65.10						Փայտանյութ	Նորատունկ	2																		
												Դեկորատիվ	Հասուն	27																		
195	Մեփակա նություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	526.37	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	97.84			Տարածք	Բետոնապատ	44.82	Մրգատու	Մրգատու (բերքատու)	35							Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	2	10	2 ԱԵՏՏ-ներից մեկը խոցելի է	2 ԱԵՏՏ-ներից մեկը ենթարկվում է զգալի ազդեցության	2 ԱԵՏՏ-ներն էլ վերաբնակեցվում են բնակավայրից						
					Բնակելի տուն	68.92						Մրգատու	Դեռևս ոչ բերքատու	1							Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ											
					Ծածկ	14.70						Մրգատու	Նորատունկ	5																		
					Նկուղ	20.53						Դեկորատիվ	Հասուն	30																		
					Նկուղ	10.82						Դեկորատիվ	Միջին հասակի	23																		
					Ծածկ	8.00						Դեկորատիվ	Փոքր	4																		
					Օժանդակ շինություն	17.80						Դեկորատիվ ծաղիկներ	-	12																		
					Խանութ	1.53						Մշակաբույսեր	-	5																		
196	Մեփակա նություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	615.27	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	77.20			Տարածք	սալիկ	47.96	Մրգատու	Մրգատու (բերքատու)	68							Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	1	11	Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ	Բնակավայրից վերաբնակեցվող							
					Բնակելի տուն	227.46			Տարածք	Բետոնապատ	15.3	Մրգատու	Դեռևս ոչ բերքատու	1																		
					Ծածկ	13.65						Փայտանյութ	Նորատունկ	9																		
					Ավտոտնակ	56.60						Դեկորատիվ	Հասուն	2																		
					Նկուղ	6.00						Մշակաբույսեր	-	10																		
					Ծածկ	18.80																										
					Հավաքում	7.25																										
197	Մեփակա նություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	258	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	61.00		տուֆ	10.83	Տարածք	Բետոնապատ	24.17	Մրգատու	Մրգատու (բերքատու)	17						Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	1	5	Խոցելի ԱԵՏՏ	Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ	Բնակավայրից վերաբնակեցվող						
					Բնակելի տուն	25.00						Մրգատու	Դեռևս ոչ բերքատու	5																		
					Օժանդակ շինություն	9.60						Մրգատու	Նորատունկ	22																		
					Խորդանոց	2.50						Դեկորատիվ	Հասուն	15																		
				Զրավազան	2.30							Մշակաբույսեր	-	60																		
198	Մեփակա նություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	129	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	31.00						Մրգատու	Մրգատու (բերքատու)	7							Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	1	3	Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ	Բնակավայրից վերաբնակեցվող							
					Բնակելի տուն	46.00						Մրգատու	Դեռևս ոչ բերքատու	2																		
					Ծածկ	2.70						Մրգատու	Նորատունկ	15																		
					Օժանդակ շինություն	9.34						Դեկորատիվ	Հասուն	10																		
												Մշակաբույսեր	-	12																		
199	Մեփակա նություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	101.62	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	31.50															Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	3	9		Բոլոր 3 ԱԵՏՏ-ները վերաբնակեցվում են բնակավայրից							
					Բնակելի տուն	59.70															Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ											

ID	Հող				Շինություն		Վերանորոգում	Պարիսպ		Բարելավում			Ծառեր/Մշակաբույս			Ձեռն. Գործ.			Ապամոն տածվող գույք	Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	ԱԵՏՏ					
	Մեփակա նության ձևը	Օգտագործման կարգավիճակ	Մ2 տարածք	Հողի տեսակը	Անվանում	քմ		Նյութի տեսակ	Մակերես, քմ, զծմ.	Անվանում	Նյութի տեսակ	Մակերես, քմ, հատ	Տեսակ	Ենթատեսակ	Քանակ, քմ	Անվանում	Նկարագրություն	Աշխատողներ			Անվանում	Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	ԱԵՏՏ-ների No	ԱԵՏՏ անդամների No	Խոցելիության կարգավիճակ	Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ-ներ
200	Մեփակա նություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	206.75	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	137.63						Մրգատու	Մրգատու (բերքատու)	12					Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	1	6		Զգալի ազդեցության ենթակա 1 ԱԵՏՏ	Բնակավայրից վերաբնակեցվող		
					Գում	24.16					Մրգատու	Նորատունկ	1													
					Միջանցք	21.90					Դեկորատիվ	Միջին հասակի	4													
					Գում	25.46					Դեկորատիվ	Հասուն	7													
					Ծածկ	13.49																				
201	Մեփակա նություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	206.75	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	74.40													Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	1	7			Բնակավայրից վերաբնակեցվող		
202	Մեփակա նություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	450	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	96.90		տուֆ	42.93	Տարածք	Բետոնապատ	156.5	Մրգատու	Մրգատու (բերքատու)	22				Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	1	11		Զգալի ազդեցության ենթակա 1 ԱԵՏՏ	Բնակավայրից վերաբնակեցվող		
					Բնակելի տուն	16.10		տուֆ	37.54				Մրգատու	Նորատունկ	7											
					Միջանցք	21.90					Դեկորատիվ	Հասուն	33													
					Օժանդակ շինություն	8.20					Դեկորատիվ ծաղիկներ	-	10													
					Ծածկ	6.00																				
					Հոր	2.25																				
					Օժանդակ շինություն	3.00																				
203	Մեփակա նություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	256.9	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	100.90		քար	108.14	Տարածք	բետոնե սալիկներ	57.28	Մրգատու	Մրգատու (բերքատու)	14				Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	1	3		Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ	Բնակավայրից վերաբնակեցվող		
					Կենցաղ. Շինություն	18.76				Մանղալ	աղյուս	1(հատ)	Մրգատու	Դեռևս ոչ բերքատու	7											
					Ծածկ	1.23							Մրգատու	Նորատունկ	1											
					Լողավազան	4.78							Դեկորատիվ	Հասուն	3											
													Դեկորատիվ	Միջին հասակի	15											
													Դեկորատիվ	Փոքր	7											
204	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	186.00	Բնակավայրերի	Ծածկ	113.97		տուֆ	51.64	Տարածք	Բետոնապատ	68.29	Մրգատու	Մրգատու (բերքատու)	6					Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	1	6		Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ		
													Դեկորատիվ	Հասուն	2											
205					Բնակարան	66.30														Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	2	7	2 ԱԵՏՏ-ներից մեկը խոցելի է	2 ԱԵՏՏ-ներից վերաբնակեցվում է Բնակավայրից		
				Նկուղ	3.71																					
206					Բնակարան	38.07														Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	1	4	Խոցելի ԱԵՏՏ		Բնակավայրից վերաբնակեցվող	
207					Բնակարան	81.60														Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	1	1	Խոցելի ԱԵՏՏ		Բնակավայրից վերաբնակեցվող	
208					Բնակարան	36.34														Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	1	3			Բնակավայրից վերաբնակեցվող	

ID	Հող				Շինություն		Վերանորոգում	Պարիսպ		Բարելավում			Ծառեր/Մշակաբույս			Ձեռն. Գործ.			Ապամոն տաժվող գույք	Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	ԱԵՏՏ								
	Մեփակա նության ձևը	Օգտագործման կարգավիճակ	Մ2 տարածք	Հողի տեսակը	Անվանում	քմ		Նյութի տեսակ	Մակերես, քմ, գծմ.	Անվանում	Նյութի տեսակ	Մակերես, քմ, հատ	Տեսակ	Ենթատեսակ	Քանակ, քմ	Անվանում	Նկարագրություն	Աշխատողներ			Անվանում	ԱԵՏՏ-ների No	ԱԵՏՏ անդամների No	Խոցելիության կարգավիճակ	Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ-ներ	Բնակավայրից վերաբնակեցվեցում			
209					Բնակարան	35.90														Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	նույնը, ինչպես 180-ում	նույնը, ինչպես 180-ում	2 խոցելի ԱԵՏՏ-ներ		2 ԱԵՏՏ-ներից մեկը վերաբնակեցվում է բնակավայրից				
210					Բնակարան	68.59														Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	1	6			Բնակավայրից վերաբնակեցվող				
					Նկուղ	5.60																							
211					Բնակարան	74.48														Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	նույնը, ինչպես 178-ում	նույնը, ինչպես 178-ում			Բնակավայրից վերաբնակեցվող				
212	Մեփակա նություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	84.94	Բնակավայրերի				տուֆ	96.60	Տարածք	Բետոնապատ	6.4	Մրգատու	Մրգատու (բերքատու)	36						1	4		Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ					
													Մրգատու	Նորատունկ	1														
													Դեկորատիվ	Հասուն	25														
													Դեկորատիվ	Միջին հասակի	1														
													Դեկորատիվ ծաղիկներ	-	13.5														
													Մշակաբույսեր	-	5														
213	Մեփակա նություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	2215.56	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	34.79		տուֆ	205.70	Տարածք	Բետոնապատ	498.1	Մրգատու	Մրգատու (բերքատու)	669					Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	2	14		2 ԱԵՏՏ-ներից մեկը ենթարկվում է զգալի ազդեցության	2 ԱԵՏՏ-ներն էլ վերաբնակեցվում են բնակավայրից				
					Բնակելի տուն	82.19							Մրգատու	Դեռևս ոչ բերքատու	89					Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ									
					Բնակելի տուն	145.06							Մրգատու	Նորատունկ	10														
					Բնակելի տուն	98.31							Փայտանյութ	Հասուն	1														
					Օժանդակ շինություն	7.72							Դեկորատիվ	Հասուն	253														
					Օժանդակ շինություն	15.30							Դեկորատիվ	Միջին հասակի	45														
					Մանսարդ	62.82							Դեկորատիվ ծաղիկներ	-	0.5														
					Կրպակ	5.30							Մշակաբույսեր	-	20														
					Հոր	6.00																							
					Ծածկ	34.21																							
				Ծածկ	62.82																								
				Ծածկ	36.58																								
				Սանհանգույց	2.42																								
				Հավաքում	37.58																								
214	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	191.03	Հասարակական	Զրավագան	6.90				Տարածք	Բետոնապատ	102.59								Կրպակ	1	1							
					Ծածկ	38.62																							
					Ծածկ	25.58																							
					Ծածկ	39.67																							
					Առևտրի սրահ	43.69																							

ID	Հող				Շինություն		Վերանորոգում	Պարիսպ		Բարելավում			Ծառեր/Մշակաբույս			Ձեռն. Գործ.			Ապամոն տաժվող գույք	Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	ԱԵՏՏ					
	Մեփակա նության ձևը	Օգտագործման կարգավիճակ	Մ2 տարածք	Հողի տեսակը	Անվանում	քմ		Նյութի տեսակ	Մակերես, քմ, զծմ.	Անվանում	Նյութի տեսակ	Մակերես, քմ, հատ	Տեսակ	Ենթատեսակ	Քանակ, քմ	Անվանում	Նկարագրություն	Աշխատողներ			Անվանում	ԱԵՏՏ-ների No	ԱԵՏՏ անդամների No	Խոցելիության կարգավիճակ	Զգալի ազդեցության ԱԵՏՏ-ներ	Բնակավայրից վերաբնակեցում
215	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	462.96	Հասարակական						Տարածք	Բետոնապատ	147.64	Դեկորատիվ	Հասուն	7				Վառելիքի լցման աշտարակ և ցուցավահանակ		1	5				
										Մանղալ	աղյուս	1(հատ)	Դեկորատիվ	Միջին հասակի	1				Վառելիքի տարողություններ							
215-242-B-1																Նինա Օսիպովա Ա/ձ	Մշտական	4		Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	1	2				
																			Բենզալցակայան 22 օրենսդրությամբ սահմանված հարկային հայտարարագրի առկայությամբ							
216	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	254.63	Բնակավայրերի				մետաղական	29.00				Մրգատու	Մրգատու (բերքատու)	115						1 ԱԵՏՏ նույն է, ինչպես 189-ում	6 AP նույն է, ինչպես 189-ում		Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ		
218	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	414.59	այգի	Հոր	6.00		մետաղական	97.97	Տարածք	Բետոնապատ	9.2	Մրգատու	Մրգատու (բերքատու)	43						նույնը, ինչպես 179-ում	նույնը, ինչպես 179-ում	Խոցելի ԱԵՏՏ	Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ		
													Մրգատու	Դեռևս ոչ բերքատու	19											
													Մրգատու	Նորատունկ	31											
													Փայտանյութ	Հասուն	1											
													Փայտանյութ	Նորատունկ	2											
													Դեկորատիվ	Հասուն	514											
													Դեկորատիվ	Միջին հասակի	1											
					Օժանդակ շինություն	6.44							Դեկորատիվ	Փոքր	2											
													Դեկորատիվ ծաղիկներ	-	4											
													Մշակաբույսեր	-	103											
219	Մեփակա նություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	67.9	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	59.71														Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	1	9			Բնակավայրից վերաբնակեցվող	
220	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	382.84	այգի				մետաղական	20.82				Մրգատու	Մրգատու (բերքատու)	13				Մետաղական տնակ		1	4		Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ		
													Փայտանյութ	Նորատունկ	6											
													Դեկորատիվ	Հասուն	104											
													Դեկորատիվ	Միջին հասակի	2											
221	Մեփակա նություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	185.93	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	108.75				Տարածք	Բետոնապատ	47.32	Մրգատու	Մրգատու (բերքատու)	2					Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	3	13		3 ԱԵՏՏ-ներից մեկը ենթարկվում է զգալի ազդեցության	Բոլոր 3 ԱԵՏՏ-ներն էլ վերբնակեցվում են բնակավայրից	

ID	Հող				Շինություն		Վերանորոգում	Պարիսպ		Բարելավում			Ծառեր/Մշակաբույս			Ձեռն. Գործ.			Ապամոն տաժվող գույք	Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	ԱԵՏՏ					
	Մեփակա նության ձևը	Օգտագործման կարգավիճակ	Մ2 տարածք	Հողի տեսակը	Անվանում	քմ		Նյութի տեսակ	Մակերես, քմ, զծմ.	Անվանում	Նյութի տեսակ	Մակերես, քմ, հատ	Տեսակ	Ենթատեսակ	Քանակ, քմ	Անվանում	Նկարագրություն	Աշխատողներ			Անվանում	ԱԵՏՏ-ների No	ԱԵՏՏ անդամների No	Խոցելիության կարգավիճակ	Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ-ներ	Բնակավայրից վերաբնակեցում
					Ծածկ	45.62														Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ						
					Մանսարդ	23.18														Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ						
					Նկուղ	5.76																				
222	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	898.51	այգի				մետաղական	130.00				Սրգատու	Սրգատու (բերքատու)	250				Տաղավար		նույնը, ինչպես 221-ում	նույնը, ինչպես 221-ում		Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ		
													Սրգատու	Դեռևս ոչ բերքատու	5											
													Սրգատու	Նորատունկ	8											
													Փայտանյութ	Միջին հասակի	1											
													Փայտանյութ	Նորատունկ	3											
													Դեկորատիվ	Հասուն	19											
													Դեկորատիվ	Միջին հասակի	83											
													Դեկորատիվ ծաղիկներ	-	4											
223	Մեփակա նություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	139.42	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	46.75				Տարածք	Բետոնապատ	42.01	Սրգատու	Սրգատու (բերքատու)	5					Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	1	9		Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ	Բնակավայրից վերաբնակեցվող	
					Օժանդակ շինություն	6.82							Դեկորատիվ	Հասուն	11											
					Ծածկ	14.78							Դեկորատիվ	Միջին հասակի	2											
224	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	436.63	այգի									Սրգատու	Սրգատու (բերքատու)	100						նույնը, ինչպես 223-ում	նույնը, ինչպես 223-ում		Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ		
													Սրգատու	Դեռևս ոչ բերքատու	24											
													Սրգատու	Նորատունկ	29											
													Փայտանյութ	Հասուն	2											
													Դեկորատիվ	Հասուն	18											
													Դեկորատիվ	Միջին հասակի	25											
225	Մեփակա նություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	126.26	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	56.80				Տարածք	Բետոնապատ	33.98	Սրգատու	Դեռևս ոչ բերքատու	1					Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	1	13			Բնակավայրից վերաբնակեցվող	
					Բնակելի տուն	16.10							Դեկորատիվ	Միջին հասակի	8											
					Օժանդակ շինություն	6.10																				
					Օժանդակ շինություն	6.30																				
					Ծածկ	6.10																				
					Ծածկ	9.83																				
226	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	176.92	այգի				մետաղական	11.50				Սրգատու	Սրգատու (բերքատու)	38						նույնը, ինչպես 225-ում	նույնը, ինչպես 225-ում		Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ		

ID	Հող				Շինություն		Վերանորոգում	Պարիսպ		Բարելավում			Ծառեր/Մշակաբույս			Ձեռն. Գործ.			Ապամոնտաժվող գույք	Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	ԱԵՏՏ				
	Մեփակա նության ձևը	Օգտագործման կարգավիճակ	Մ2 տարածք	Հողի տեսակը	Անվանում	քմ		Նյութի տեսակ	Մակերես, քմ, գծմ.	Անվանում	Նյութի տեսակ	Մակերես, քմ, հատ	Տեսակ	Ենթատեսակ	Քանակ, քմ	Անվանում	Նկարագրություն	Աշխատողներ	Անվանում		ԱԵՏՏ-ների No	ԱԵՏՏ անդամների No	Խոցելիության կարգավիճակ	Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ-ներ	Բնակավայրից վերաբնակեցում
												Սրգատու	Դեռևս ոչ բերքատու	10											
												Սրգատու	Նորատունկ	7											
												Փայտանյութ	Միջին հասակի	1											
227	Մեփակա նություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	20.7	Բնակավայրերի				Դարպաս	Մետաղական	6.9		Սրգատու	Սրգատու (բերքատու)	4						1	4	Խոցելի ԱԵՏՏ	Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ		
												Դեկորատիվ ծաղիկներ	-	1											
228	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	234.75	այգի								Սրգատու	Սրգատու (բերքատու)	101						նույնը, ինչպես 227-ում	նույնը, ինչպես 227-ում		Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ		
												Սրգատու	Դեռևս ոչ բերքատու	3											
												Սրգատու	Նորատունկ	30											
229	Մեփակա նություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	75.96	Բնակավայրերի	Զգործող խանութ	20.35		Տարածք	ասֆալտ	22.65		Սրգատու	Սրգատու (բերքատու)	3						1	4		Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ		
					Ծածկ	19.24						Սրգատու	Դեռևս ոչ բերքատու	1											
												Սրգատու	Նորատունկ	1											
230	Մեփակա նություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	290.51	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	123.90		Տարածք	Բետոնապատ	44.82		Սրգատու	Սրգատու (բերքատու)	6								Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ	Բոլոր 3 ԱԵՏՏ-ները վերաբնակեցվում են բնակավայրից	
					Օժանդակ շինություն	11.70						Դեկորատիվ	Հասուն	7							3	9			
												Դեկորատիվ	Միջին հասակի	1											
231	Մեփակա նություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	78.93	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	29.11		Տարածք	Բետոնապատ	33.41		Սրգատու	Սրգատու (բերքատու)	4								Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ	Բնակավայրից վերաբնակեցվող	
					Սանհանգույց	1.00						Դեկորատիվ	Հասուն	8											
												Դեկորատիվ	Միջին հասակի	65											
232	Մեփակա նություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	68.08	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	22.90																Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ		Բնակավայրից վերաբնակեցվող	
					Բնակելի տուն	26.45																			
233	Մեփակա նություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	252.14	բնակավայրերի	Բնակելի տուն	46.51		Ե/բ սալեր	15.66	Տարածք	Բետոնապատ	44.23	Սրգատու	Սրգատու (բերքատու)	22							Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ	Բնակավայրից վերաբնակեցվող	
												Սրգատու	Դեռևս ոչ բերքատու	1											
												Սրգատու	Նորատունկ	18											
												Փայտանյութ	Նորատունկ	1											
					Օժանդակ շինություն	2.73						Դեկորատիվ	Հասուն	49											
					Օժանդակ շինություն	3.24						Դեկորատիվ	Միջին հասակի	7											
					Ծածկ	14.13																			

ID	Հող				Շինություն		Վերանորոգում	Պարիսպ		Բարելավում			Ծառեր/Մշակաբույս			Ձեռն. Գործ.			Ապամոն տաժվող գույք	Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	ԱԵՏՏ						
	Մեփականության ձևը	Օգտագործման կարգավիճակ	Մ2 տարածք	Հողի տեսակը	Անվանում	քմ		Նյութի տեսակ	Մակերես, քմ, գծմ.	Անվանում	Նյութի տեսակ	Մակերես, քմ, հատ	Տեսակ	Ենթատեսակ	Քանակ, քմ	Անվանում	Նկարագրություն	Աշխատողներ			Անվանում	ԱԵՏՏ-ների No	ԱԵՏՏ անդամների No	Խոցելիության կարգավիճակ	Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ-ներ	Բնակավայրից վերաբնակեցվեցում	
					Սանհանգույց	1.62																					
234	Մեփականություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	75	բնակավայրերի	Բնակելի տուն	42.70			Տարածք	Բետոնապատ	14										Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	նույնը, ինչպես 187-ում	նույնը, ինչպես 187-ում			Բնակավայրից վերաբնակեցվող	
					Օժանդակ շինություն	5.21																					
235	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	101.98	բնակավայրերի	Լողավազան	21.40		քար	37.52	Դարպաս	Մետաղական	6.9		Մրգատու	Մրգատու (բերքատու)	3						1	4		Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ		
										Դուռ	Մետաղական	1.61		Դեկորատիվ	Հասուն	4											
										Տարածք	ասֆալտ	47.7															
										Տարածք	Բետոնապատ	10.38															
236			0		Բնակարան	22.60															Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	նույնը, ինչպես 190-ում	նույնը, ինչպես 190-ում			Բնակավայրից վերաբնակեցվող	
237	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	6.66	այգի				մետաղական	8.50					Մրգատու	Մրգատու (բերքատու)	4						1	2	Խոցելի ԱԵՏՏ	Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ		
														Փայտանյութ	Նորատունկ	1											
														Դեկորատիվ	Միջին հասակի	25											
238	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	243.41	այգի	Ծածկ	28.65								Մրգատու	Մրգատու (բերքատու)	77						1	4		Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ		
					Օժանդակ շինություն	31.67								Մրգատու	Դեռևս ոչ բերքատու	15											
														Մրգատու	Նորատունկ	23											
														Փայտանյութ	Հասուն	1											
														Դեկորատիվ	Հասուն	8											
														Դեկորատիվ	Միջին հասակի	3											
239	Մեփականություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	47.68	Հասարակական																		1	6				
240	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	833.76	Հասարակական	Առանձին տաղավարներ սրճարանում	19.41			Տարածք	Բետոնապատ	41.32			Մրգատու	Մրգատու (բերքատու)	3			Տաղավար			1	7		Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ		
					Ծածկ	23.50								Փայտանյութ	Հասուն	11			Տաղավար								
														Փայտանյութ	Միջին հասակի	82											
240-B-1																		Գնել Շմավոնյան Ա/Վ	Մշտական	0		Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	նույնը, ինչպես 240-ում	նույնը, ինչպես 240-ում			

ID	Հող				Շինություն		Վերանորոգում	Պարիսպ		Բարելավում			Ծառեր/Մշակաբույս			Ձեռն. Գործ.			Ապամոնտաժվող գույք	Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	ԱԵՏՏ				
	Մեֆակա նության ձևը	Օգտագործման կարգավիճակ	Մ2 տարածք	Հողի տեսակը	Անվանում	քմ		Նյութի տեսակ	Մակերես, քմ, զծմ.	Անվանում	Նյութի տեսակ	Մակերես, քմ, հատ	Տեսակ	Ենթատեսակ	Քանակ, քմ	Անվանում	Նկարագրություն	Աշխատողներ			Անվանում	ԱԵՏՏ-ների No	ԱԵՏՏ անդամների No	Խոցելիության կարգավիճակ	Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ-ներ
241	Համայնք (ԵՔ)	Վարձակաված	190.1	արդյունաբերական	Տաղավար	144.50														1	1				
					Տաղավար	37.40																			
241-254-B-1														«Գավիթ» ՍՊԸ	Մշտական	1			Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	1	6				
242	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	48.00	Հասարակական	Բենզալցակայան	37.30														նույնը, ինչպես 215-ում	նույնը, ինչպես 215-ում				
243	Մեֆակա նություն	Մեֆականա-տիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	2281.89	արդյունաբերական			Ե/բ սալեր, քար	198.40				Մրգատու	Մրգատու (բերքատու)	1						1	1				
244	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	28.07	Հասարակական			մետաղական	25.70												նույնը, ինչպես 239-ում	նույնը, ինչպես 239-ում				
245	Մեֆակա նություն	Մեֆականա-տիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	219.64	Հասարակական	Չգործող հացի փուռ	103.67			Աղյուսե վառարան	աղյուս	2 (հատ)	Մրգատու	Մրգատու (բերքատու)	7						նույնը, ինչպես 214-ում	նույնը, ինչպես 214-ում				
					Չգործող խանութ	59.20																			
					Շինություն	5.97																			
246	Մեֆակա նություն	Մեֆականա-տիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	350.92	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	94.00	տուֆ	23.04				Մրգատու	Մրգատու (բերքատու)	4					Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	1	5		Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ	Բնակավայրից վերաբնակեցվող	
					Հոր	6.65						Մրգատու	Դեռևս ոչ բերքատու	6											
					Բաց պատշգամբ /աստիճան	18.90						Մրգատու	Նորատունկ	5											
												Փայտանյութ	Հասուն	3											
												Փայտանյութ	Միջին հասակի	4											
												Դեկորատիվ	Հասուն	12											
246-B-1					Ավտոտնակ	67.20									Գրանցված չէ	Մշտական	0		Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	նույնը, ինչպես 246-ում	նույնը, ինչպես 246-ում				
247	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	45.10	ոչ բնակելի	Կիսակառույց շինություն	39.83						Մրգատու	Մրգատու (բերքատու)	5		Ավտոտնակ/ավտոմեքենաների վերանորոգման կայան` ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված հարկային հայտարարագրի բացակայությամբ			նույնը, ինչպես 210-ում	նույնը, ինչպես 210-ում		Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ			
249	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	36.14	Բնակավայրերի	Հոր	5.94		մետաղական	20.00											նույնը, ինչպես 210-ում	նույնը, ինչպես 210-ում				
250	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	342.67	այգի	Ծածկ	4.00		մետաղական	38.00			Մրգատու	Մրգատու (բերքատու)	44						1	2		Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ		

ID	Հող				Շինություն		Վերանորոգում	Պարիսպ		Բարելավում			Ծառեր/Մշակաբույս			Ձեռն. Գործ.			Ապամոն տաժվող գույք	Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	ԱԵՏՏ						
	Մեփականության ձևը	Օգտագործման կարգավիճակ	Մ2 տարածք	Հողի տեսակը	Անվանում	քմ		Նյութի տեսակ	Մակերես, քմ, զմմ.	Անվանում	Նյութի տեսակ	Մակերես, քմ, հատ	Տեսակ	Ենթատեսակ	Քանակ, քմ	Անվանում	Նկարագրություն	Աշխատողներ			Անվանում	ԱԵՏՏ-ների No	ԱԵՏՏ անդամների No	Խոցելիության կարգավիճակ	Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ-ներ	Բնակավայրից վերաբնակեցում	
												Սրգատու	Դեռևս ոչ բերքատու	1													
												Սրգատու	Նորատունկ	8													
												Դեկորատիվ	Միջին հասակի	1													
												Դեկորատիվ	Հասուն	2													
251	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	848.79	այգի				մետաղական	62.40			Սրգատու	Սրգատու (բերքատու)	107				Շարժական ծածկ		1 ԱԵՏՏ նույն է, ինչպես 195-ում	4 ԱԵՏՏ-ներ նույն են, ինչպես 195-ում		Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ				
												Սրգատու	Դեռևս ոչ բերքատու	2													
												Սրգատու	Նորատունկ	29													
												Փայտանյութ	Նորատունկ	2													
												Դեկորատիվ	Հասուն	3													
												Դեկորատիվ	Միջին հասակի	140													
												Մշակաբույսեր	-	25													
251-B-1															Արարատ Գաղղյան Աձ	Մշտական	0		Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	1 ԱԵՏՏ նույն է, ինչպես 195-ում	4 ԱԵՏՏ-ներ նույն են, ինչպես 195-ում						
252	Համայնք (ԵՔ)	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	117.9	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	71.40		Տարածք	Բետոնապատ	30.94		Սրգատու	Սրգատու (բերքատու)	1				Մթերային խանութ՝ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված հարկային հայտարարագրի առկայությամբ		Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	1	7		Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ	Բնակավայրից վերաբնակեցվող		
												Սրգատու	Դեռևս ոչ բերքատու	4													
												Դեկորատիվ	Հասուն	26													
												Դեկորատիվ	ծաղիկներ	2													
253	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	21.71	Հասարակական	Հոր	4.35		Տարածք	Բետոնապատ	9.43										նույնը, ինչպես 192-ում	նույնը, ինչպես 192-ում						
254	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	329.05	արդյունաբերական	Արհեստանոց	10.68		մետաղական	50.40	Տարածք	Բետոնապատ	16.55	Սրգատու	Սրգատու (բերքատու)	15					նույնը, ինչպես 241-ում	նույնը, ինչպես 241-ում						
													Փայտանյութ	Հասուն	84												
													Դեկորատիվ	Հասուն	1												

ID	Հող				Շինություն		Վերանորոգում	Պարիսպ		Բարելավում			Ծառեր/Մշակաբույս			Ձեռն. Գործ.			Ապամոնտաժվող գույք	Տեղափոխման ենթակա ակտիվներ	ԱԵՏՏ				
	Մեփակա նության ձևը	Օգտագործման կարգավիճակ	Մ2 տարածք	Հողի տեսակը	Անվանում	քմ		Նյութի տեսակ	Մակերես, քմ, զծմ.	Անվանում	Նյութի տեսակ	Մակերես, քմ, հատ	Տեսակ	Ենթատեսակ	Քանակ, քմ	Անվանում	Նկարագրություն	Աշխատողներ			Անվանում	ԱԵՏՏ-ների No	ԱԵՏՏ անդամների No	Խոցելիության կարգավիճակ	Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ-ներ
255	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	101.06	Բնակավայրերի																նույնը, ինչպես 185-ում	նույնը, ինչպես 185-ում				
256	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	228.45	Բնակավայրերի	Օժանդակ շինություն	20.93			Տարածք	Բետոնապատ	29.35									նույնը, ինչպես 181-ում	նույնը, ինչպես 181-ում				
					Ծածկ	22.51																			
257	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	20.00	Հասարակական					քար/մետաղական	19.52										1	1				
258	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	84.03	Հասարակական	Ծածկ	5.34			Տարածք	Բետոնապատ	14.63									1 ԱԵՏՏ նույնն է, ինչպես 195-ում	4 ԱԵՏՏ-ներ նույնն են, ինչպես 195-ում				
					Խանութ	24.45																			
259	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	44.94	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	28.48														նույնը, ինչպես 199-ում	նույնը, ինչպես 199-ում				
260	Private	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	335.01	արդյունաբերական					տուֆ	251.90				Փայտանյութ	Միջին հասակի	24				1	1				
														Դեկորատիվ	Միջին հասակի	64									
														Դեկորատիվ	Փոքր	30									
261	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	44.71	Բնակավայրերի					քար	41.58										նույնը, ինչպես 193-ում	նույնը, ինչպես 193-ում				
262	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	21.43	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	7.92			Տարածք	Բետոնապատ	6.48									նույնը, ինչպես 232-ում	նույնը, ինչպես 232-ում				
263	Մեփակա նություն	Մեփականատիրոջ կողմից ուղղակի օգտագործվող	199.65	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	135.70			տուֆ	18.85				Դեկորատիվ	Հասուն	2				նույնը, ինչպես 220-ում	նույնը, ինչպես 220-ում			Բնակավայրից վերաբնակեցվող	
					Ծածկ	6.48			տուֆ	12.10				Դեկորատիվ	Փոքր	1									
					Օժանդակ շինություն	3.30																			
					Լողավազան	6.70																			
264	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	270.18	այգի	Նկուղ	15.10			մետաղական	18.25	Տարածք	Բետոնապատ	17.55	Մրգատու	Մրգատու (բերքատու)	52				Ավտոտնակ	նույնը, ինչպես 219-ում	նույնը, ինչպես 219-ում		Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ	

ID	Հող				Շինություն		Վերանորոգում	Պարիսպ		Բարելավում			Ծառեր/Մշակաբույս			Ձեռն. Գործ.			Ապամոն տաժվող գույք	Տեղափոխման ենթակա սկսիվներ	ԱԵՏՏ										
	Մեփակա նության ձևը	Օգտագործման կարգավիճակ	Մ2 տարածք	Հողի տեսակը	Անվանում	քմ		Նյութի տեսակ	Մակերես, քմ, գծմ.	Անվանում	Նյութի տեսակ	Մակերես, քմ, հատ	Տեսակ	Ենթատեսակ	Քանակ, քմ	Անվանում	Նկարագրություն	Աշխատողներ			Անվանում	ԱԵՏՏ-ների No	ԱԵՏՏ անդամների No	Խոցելիության կարգավիճակ	Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ-ներ	Բնակավայրից վերաբնակեցում					
					Հոր	2.70						Սրգատու	Դեռևս ոչ բերքատու	6																	
												Սրգատու	Նորատունկ	5																	
												Փայտանյութ	Նորատունկ	6																	
												Դեկորատիվ	Հասուն	104																	
265	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	27.80	ոչ բնակելի	Ավտոտնակ	24.12																			նույնը, ինչպես 220-ում	նույնը, ինչպես 220-ում					
266	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	87.31	Բնակավայրերի	Բնակելի տուն	10.35																			նույնը, ինչպես 197-ում	նույնը, ինչպես 197-ում					
					Ցախանոց	8.23																									
267	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	28.30	Բնակավայրերի				քար	23.69																նույնը, ինչպես 202-ում	նույնը, ինչպես 202-ում					
268	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	0.80	այգի				մետաղական	3.00				Սրգատու	Սրգատու (բերքատու)	10										1	1	Խոցելի ԱԵՏՏ				
													Փայտանյութ	Հասուն	1																
269	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	0.35	ոչ բնակելի				տուֆ	2.55	Տարածք	Բետոնապատ	0.18													1	4					
270								Մետաղական դարպասի տեղադրում																	1	2	Խոցելի ԱԵՏՏ				
271	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	415.71	այգի									Սրգատու	Սրգատու (բերքատու)	4										1	1	Խոցելի ԱԵՏՏ	Զգալի ազդեցության ենթակա ԱԵՏՏ			
272	Համայնք (ԵՔ)	Օրենսդրության պահանջների խախտմամբ օգտագործվող	41.24	Բնակավայրերի				քար	30.21																նույնը, ինչպես 198-ում	նույնը, ինչպես 198-ում	Խոցելի ԱԵՏՏ				

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ
ՂԵԿԱՎԱՐ-ՆԱԽԱՐԱՐ

Դ. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ